

VLIF Activiteitenverslag 2011

Vlaamse overheid | Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Landbouw
en Visserij

VLIF Activiteitenverslag 2011

Vlaamse overheid | Beleidsdomein Landbouw en Visserij

COLOFON

Samenstelling

Agentschap voor Landbouw en Visserij | Afdeling Structuur en Investeringsen

Verantwoordelijke uitgever

ir. Luc Uytendewilligen | afdelingshoofd

Depotnummer

D/2012/3241/177

Lay-out

Team Communicatie Landbouw en Visserij

Druk

Vlaamse overheid

Voor bijkomende exemplaren (zolang de voorraad strekt)

Agentschap voor Landbouw en Visserij
Afdeling Structuur en Investeringsen
Koning Albert II-laan 35 bus 41 | 1030 Brussel
Tel. 02 552 74 70 | Fax 02 552 74 71 | inge.vandenbossche@lv.vlaanderen.be

Digitale versie (PDF)

www.vlaanderen.be/landbouw

INHOUD

1 WETTELIJKE BASIS	3
1.1 Organisatie	3
1.1.1 Bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur <i>(B.S. 20 juli 1993)</i>	3
1.1.2 Decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 <i>(B.S. 29 december 1993)</i>	3
1.1.3 Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 1996 houdende vaststelling van de regelen tot de werking en het beheer van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds <i>(B.S. 13 september 1996)</i>	4
1.1.4 Ministerieel besluit van 30 september 2005 tot erkenning van kredietinstellingen voor het toekennen van kredieten die in aanmerking komen voor steun van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds <i>(B.S. 20 oktober 2005)</i>	5
1.2 Producenten en hun coöperaties	5
1.2.1 Besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw <i>(B.S. 14 februari 2001)</i>	5
1.2.2 Ministerieel besluit van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw <i>(B.S. 12 mei 2001)</i>	7
1.3 Agrovoeding	8
1.3.1 Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende steun aan investeringen in de agrovoedingssector <i>(B.S. 14 september 2007)</i>	8
1.3.2 Ministerieel besluit van 26 november 2007 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende steun aan investeringen in de agrovoedingssector <i>(B.S. 11 januari 2008)</i>	8
1.4 Omkadering	9
1.4.1 Besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2007 betreffende steun aan investeringen in de omkaderingssector van land- en tuinbouw <i>(B.S. 19 juni 2007)</i>	9
1.4.2 Ministerieel besluit van 15 oktober 2007 betreffende steun aan investeringen in de omkaderingssector van land- en tuinbouw <i>(B.S. 8 november 2007)</i>	9

2	REGELGEVING	10
2.1	VLIF-steun aan land- en tuinbouwers	10
2.1.1	Algemene voorwaarden	10
2.1.2	Steunmaatregelen	12
2.1.2.1	Steun aan de vestiging in land- en tuinbouw	12
2.1.2.2	Steun aan de investeringen	14
2.1.2.3	Steun als compensatie van geleden schade	20
2.1.2.4	Steun ten gunste van bedrijven in financiële moeilijkheden	21
2.1.2.5	Steun voor sociale instellingen en consumentencoöperaties	21
2.1.2.6	VLIF-waarborg	22
2.2	VLIF-steun aan land- en tuinbouwcoöperaties	23
2.3	VLIF-steun aan de agrovoedingssector	23
2.4	VLIF-steun aan de omkaderingssector	24
2.5	Aanpassingen regelgeving in 2010 en specifieke acties	25
2.5.1	Aanpassingen regelgeving producenten	25
2.5.2	Speciale maatregelen	26
2.5.3	Aanpassingen regelgeving land- en tuinbouwcoöperaties	28
2.5.4	Aanpassingen regelgeving agrovoeding	28
2.5.5	Aanpassingen regelgeving omkadering	28
3	HET VLIF FINANCIËEL IN 2011	29
3.1	Begroting	29
3.2	Organisatie	30
3.3	Toegekende steun (= budgettaire vastlegging)	33
3.3.1	Toegekende steun aan producenten en hun coöperaties	33
3.3.2	Toegekende steun aan de agrovoedingssector	35
3.3.3	Toegekende steun aan de omkaderingssector	35
3.4	Financiële middelen	35
3.4.1	Overdracht saldo 2010	35
3.4.2	Dotatie van de Vlaamse overheid	35
3.4.3	Geïnde waarborgbijdragen	35
3.4.4	Terugbetalingen van teveel uitbetaalde rentesubsidies en premies	36
3.4.5	Terugvorderingen van uitbetaalde VLIF-waarborg	36
3.5	Uitbetaalde VLIF-steun	36
3.5.1	Uitbetaalde VLIF-steun aan land- en tuinbouwers en hun coöperaties	37
3.5.2	Uitbetaalde VLIF-steun aan de agrovoedingssector	38
3.5.3	Uitbetaalde VLIF-steun aan de omkaderingssector	38

4	INGEDIENDE AANVRAGEN VOOR VLIF-STEUN	39
4.1	Dossiers land- en tuinbouwers	39
4.1.1	Aanvragen in 2011 volgend op een aanmelding in 2010	39
4.1.2	Aanvragen in 2011 volgens nieuwe procedure	42
4.1.2.1	Overzicht: vestigingssteun versus investeringssteun en steun voor diversificatie	44
4.1.2.2	Indeling volgens aantal verrichtingen	49
4.1.2.3	Overzicht van de ingediende investeringstypes	51
4.1.2.4	Aantal en omvang van de kosten voor investeringen met betrekking tot een aantal actuele thema's	56
4.1.2.5	Meest voorkomende verrichtingen per provincie	60
4.2	Dossiers land- en tuinbouwcoöperaties	61
4.3	Dossiers agrovoeding	62
4.4	Dossiers omkaderingssector	62
5	TOEGEKENDE STEUN	63
5.1	Steun aan land- en tuinbouwers	63
5.1.1	Vestigingssteun	66
5.1.1.1	Algemeen	66
5.1.1.2	Verrichtingen met vestigingssteun	68
5.1.2	Investeringssteun	68
5.1.2.1	Algemeen	68
5.1.2.2	Steuncategorieën (percentages) voor investeringssteun	70
5.1.2.3	Belangrijkste verrichtingen met investeringssteun	72
5.1.3	Diversificatiesteun	74
5.1.4	Verdeling van de toegekende VLIF-steun volgens type van investering en doelstelling	76
5.1.4.1	Algemeen	76
5.1.4.2	Overzicht van de gesubsidieerde investeringstypes	77
5.1.5	Waarborg	83
5.1.6	Andere steunmaatregelen	84
5.2	Steun aan land- en tuinbouwcoöperaties	84
5.3	Steun aan de agrovoedingssector	86
5.4	Steun aan de omkaderingssector	86

6 EVOLUTIE VLIF 1993-2011	87
6.1 Begroting.....	87
6.2 Indieningen.....	90
6.2.1 Indieningen van land- en tuinbouwproducenten	90
6.2.1.1 Evolutie van de indieningen voor vestigingssteun	91
6.2.1.2 Evolutie van de indieningen voor investeringssteun (inclusief verbreding)	92
6.2.2 Indieningen van land- en tuinbouwcoöperaties	93
6.2.3 Indieningen van de agrovoedingssector.....	94
6.2.4 Indieningen van de omkaderingssector.....	95
6.3 Toegekende steun.....	96
6.3.1 Toegekende steun aan land- en tuinbouwproducenten.....	96
6.3.2 Toegekende steun aan land- en tuinbouwcoöperaties.....	98
6.3.3 Waarborg (enkel voor producenten en hun coöperaties).....	98
6.3.4 Toegekende steun aan de agrovoedingssector.....	99
6.3.5 Toegekende steun aan de omkaderingssector.....	100
6.4 Uitbetaalde steun.....	101
6.4.1 Uitbetaalde steun aan de producenten en hun coöperaties.....	101
6.4.1.1 Rentesubsidie.....	101
6.4.1.2 Kapitaalpremies.....	102
6.4.1.3 Waarborg.....	103
6.4.2 Uitbetaalde steun aan de agrovoedingssector.....	104
6.4.3 Uitbetaalde steun aan de omkaderingssector.....	105

INLEIDING

Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) werd in 1993 opgericht als Vlaamse openbare instelling (VOI) van categorie A met rechtspersoonlijkheid. Het heeft, als opvolger van het federale Landbouwinvesteringsfonds, sedertdien zijn plaats ingenomen als volwaardig en veelzijdig beleidsinstrument binnen het Vlaams land- en tuinbouwbeleid tot ondersteuning van investeringen en vestigingen in de land- en tuinbouwsector.

In het decreet tot oprichting van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds wordt opgelegd om jaarlijks een verslag over de werking en het beheer van het VLIF op te stellen en aan het Vlaams Parlement te bezorgen. Met dit werk vervult de afdeling Structuur en Investerings van het Agentschap voor Landbouw en Visserij, die instaat voor de dagelijkse werking en het beheer van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds, deze opdracht voor 2011 dat al het 19e VLIF-jaar is.

Los van de decretale verplichting biedt het verslag ook de gelegenheid om te communiceren over het VLIF naar een ruimere groep van geïnteresseerde personen en instellingen, al dan niet rechtstreeks betrokken bij de dagelijkse werking van het VLIF.

Een VLIF-activiteitenverslag bevat noodzakelijke en relevante informatie: uiteraard veel cijfermateriaal, maar ook enig inzicht en duiding bij deze cijfers en de vastgestelde evoluties. Voor het afgelopen jaar wordt er gerapporteerd over zowel de aanpassingen aan de regelgevingen als over de indiening van aanvragen en de toekenning van de steun tijdens het afgelopen jaar. In het laatste hoofdstuk wordt bovendien de evolutie over een langere periode aan activiteiten weergegeven.

Na de goedkeuring en inwerkingtreding van de nieuwe VLIF-regelgevingen voor de sedert 2005 door het VLIF bediende nieuwe doelgroepen, nl. de agrovoedingssector en de omkaderingssector (praktijkcentra), krijgen deze uiteraard ook de nodige aandacht.

Het zal ook opvallen dat sinds de editie 2008 de wetteksten in extenso zijn weggelaten. Die zijn steeds gemakkelijker consulteerbaar via internet (bv. Belgisch Staatsblad, vandaar de verwijzingen naar de publicatiedatum in hoofdstuk 1).

Bijkomende informatie over de dossierbehandeling en regelgeving is te vinden op de VLIF-website www.vlaanderen.be/vlif.

De activiteiten van het VLIF passen in het Europees plattelandsontwikkelingsbeleid met specifieke doelstellingen voor Vlaanderen. Ze geven de mogelijkheid aan de land- en tuinbouwer om een praktisch antwoord te bieden op de doelstellingen die door de EU nagestreefd worden voor de sector zoals een uitgesproken zorg voor leefmilieu en dierenwelzijn, energiebesparing en verbreding van de landbouwbedrijvigheden. De VLIF-maatregelen (inclusief agrovoeding) vertegenwoordigen meer dan de helft van de Europese cofinanciering uit de plattelandsverordening opgenomen in het Vlaamse plattelandsontwikkelingsplan 2007-2013, of kortweg het PDPO II genoemd.

Het afgelopen jaar 2011 was voor de land- en tuinbouwsector geen doorsnee jaar. De crisis in de omvangrijke subsector varkenshouderij bleef aanslepen. De groentetelers moesten de EHEC-crisis ondergaan. De omstandigheden waarin de melkveehouders hun planning moeten maken zijn sterk gewijzigd bij het naderende einde van een regime met gecontingenteerde productie en de toenemende prijsvolatiliteit. Ondanks die sectoraal gebonden problemen en de toegenomen onzekerheid blijven de investeringen op een hoog niveau. In 2011 werden bij het VLIF voor 586 miljoen euro investeringen aangemeld. Dit is weliswaar zo'n 40 miljoen euro minder dan in 2010 maar het verschil wordt in grote mate verklaard door het kleiner volume overbruggingskredieten en het feit dat de coöperaties voor verwerking en afzet voortaan nog alleen steun kunnen aanvragen na een projectoproep.

In 2011 is het totaal volume aan aangemelde investeringen door land- en tuinbouwers amper gedaald ten opzichte van 2010. Bij de gewijzigde aanvraagprocedure is een vergelijking van 2011 met 2010 moeilijk, maar globaal zijn de investeringen in de landbouwsector nog licht gestegen met 1%. In geen enkele subsector van de landbouw is er sprake van een sterke terugval en in de melkveehouderij en de pluimveehouderij was er toenemende investeringsactiviteit. De terugval van de investeringen in de tuinbouwsector met 14% is opvallend, maar in grote mate verklaarbaar.

Het aantal vestigingen lag in 2011 met 184 aanvragen wat lager dan het jaar voordien. Ook voor de aanvragen om vestigingssteun loopt de vergelijking met 2010 wat mank door de gewijzigde aanvraagprocedure. Vanaf 1 januari 2011 werd de werkwijze waarbij de aanvraag verliep in twee fasen (eerst aanmelding, dan volledige aanvraag) met een tussentijd van maximum zes maanden vervangen door een procedure met één unieke aanvraag. In 2011 werd nog voor relatief veel vestigingen, nl. 108, een definitieve aanvraag ingediend aansluitend op een aanmelding die al in 2010 gebeurde. Er kan gesteld worden dat het aantal vestigingen nog steeds aanzienlijk is en in de lijn van de verwachtingen ligt na het verhogen van de vestigingssteun tot 70.000 euro voor aanvragen vanaf 1 januari 2010. Opmerkelijk in de vestigingsdossiers is dat het aandeel vestigingen via overname van aandelen van een vennootschap op amper drie jaar tijd stijgt van 10% naar bijna 51%. De positieve discriminatie van de overname van aandelen, waartoe beslist werd in 2008, is hieraan niet vreemd.

Het afgelopen jaar 2011 heeft het VLIF meer dan ooit ook een rol gespeeld bij het verzachten van de gevolgen van noodsituaties, zij het dat de mogelijkheden daartoe beperkt zijn. Nadat in 2010 de mogelijkheid werd geboden aan alle land- en tuinbouwers met liquiditeitsproblemen om steun aan te vragen op een overbruggingskrediet voor de financiering van operationele kosten, werden in 2011 drie selectieve steunmaatregelen uitgevaardigd, meer bepaald voor de gespecialiseerde varkensbedrijven door de aanslepende crisis, de groentetelers in het kader van de EHEC-crisis en fruittelers die schade geleden hebben door het noodweer van 18 augustus 2011. Via deze maatregelen, het vervroegd uitbetalen van VLIF-premies en het soepel omgaan met behoud van steun bij kredietherschikkingen werd een bijdrage geleverd aan het oplossen van tijdelijke liquiditeitsproblemen van een groep land- en tuinbouwbedrijven.

Op het vlak van regelgeving werden met de uitvaardiging en de publicatie van een ministerieel besluit een hele reeks voorwaarden voor het verkrijgen van steun met betrekking tot de aanvrager, het bedrijf of de verrichting waarvoor steun gevraagd wordt, eenduidig en scherp geformuleerd. Door de toegenomen juridisering van de beslissingen was dit noodzakelijk.

Op het vlak van de afhandeling van de dossiers werd in het afgelopen jaar 2011 druk doorgewerkt aan het realiseren en op punt stellen van een nieuw VLIF-informaticaprogramma. Mede via die toepassing zullen de VLIF-dossiers sneller en nog uniformer kunnen afgehandeld worden.

Beleidsmatig wordt het VLIF naar waarde geschat, aangezien het als instrument wordt ingezet om accenten te leggen in het Vlaams landbouwondersteuningsbeleid. De tussentijdse evaluatie van PDPO II in 2010 heeft aangetoond dat het VLIF tal van hefbomen creëert met gunstige effecten op de competitiviteit van de sector en met een te becijferen milieu-impact. Enerzijds toont het evaluatierapport aan dat het VLIF via zijn steunmaatregelen een positief effect heeft op het behoud van de tewerkstelling, en dit zowel binnen de sector als in aanverwante sectoren. Daarnaast is via het oplijsten van milieukengetallen de laatste drie jaar aangetoond dat een groot aandeel van de totale toegekende VLIF-steun wordt verleend aan investeringen met een positief effect op het milieu. Voor het jaar 2011 is dit nog steeds meer dan de helft van de totale toegekende steun.

Alvast veel leesplezier.

Afdeling Structuur en Investerings

1 WETTELIJKE BASIS

Het verlenen van steun door het VLIF en de werking van het VLIF worden geregeld met een aantal basisteksten (decreet, besluiten van de Vlaamse Regering en ministeriële besluiten), die hierna kort besproken worden.

De voorstelling gebeurt, voorafgegaan door de algemene basis en organisatie, overeenkomstig de drie pijlers (doelgroepen) van het VLIF: producenten en hun coöperaties, agrov voedingssector en omkaderingssector.

1.1 Organisatie

1.1.1 Bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (B.S. 20 juli 1993)

Bij artikel 2, § 2, van deze bijzondere wet werden bepaalde landbouwmateries, waaronder het Landbouwinvesteringsfonds, overgedragen naar de Gewesten met ingang van 1 januari 1993.

Toen werden in het kader van een rigide begrotingsbeleid jaarlijkse indieningsperiodes voor de steunaanvragen afgebakend. Daarbij moesten de dossiers ingediend van 1 april van het jaar tot 31 maart van het volgende jaar (begrotingsjaar) afgehandeld worden in dat volgende jaar, waardoor de dossiers ingediend vanaf 1 april 1992 tot de gewestelijke bevoegdheden behoren.

1.1.2 Decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 (B.S. 29 december 1993)

Bij artikel 12 van dit decreet werd een Vlaams Landbouwinvesteringsfonds opgericht om de geregionaliseerde bevoegdheid inzake het Landbouwinvesteringsfonds uit te oefenen.

Het VLIF heeft rechtspersoonlijkheid in de vorm van een openbare instelling van categorie A.

De doelstelling van het fonds is financiële hulpmiddelen ter beschikking te stellen van de land- en tuinbouwers en hun verenigingen en coöperaties, om alle verrichtingen te bevorderen die de productiviteit van de land- en tuinbouwbedrijven verhogen, hun rendabiliteit verzekeren en opvoeren, en de kostprijzen verminderen:

- investeringsverrichtingen: goederen van blijvende aard verwerven, uitbreiden of verbeteren zoals grond, gebouwen, constructies, bedrijfsuitrusting, installaties, machines, werktuigen en materieel;
- omschakeling van bedrijven als gevolg van gewijzigde economische omstandigheden;
- installatie van jonge land- en tuinbouwers;
- verwerking en commercialisering van land- en tuinbouwproducten, voornamelijk bij wijze van coöperatie.

De doelstellingen zijn dezelfde als in de wet van 15 februari 1961 (oprichting van een Landbouwinvesteringsfonds), maar omdat het VLIF het statuut heeft van een pararegionale, zijn er naast de dotatie van de Vlaamse overheid ook eigen inkomsten:

- terugbetalingen van ten onrechte verleende steun;
- saldo van het voorgaande begrotingsjaar;
- tegemoetkomingen van de Europese Unie op de uitgaven van het fonds;
- bijdragen voor het verkrijgen van VLIF-waarborg.

De tegemoetkomingen van de Europese Unie op de uitgaven van het fonds zijn inmiddels de facto weggevallen: het fonds stort zelf enkel de Vlaamse cofinanciering door naar een Betaalorgaan dat de betalingen van de Europese én Vlaamse steun aan de begunstigden uitvoert, de Europese bijstand prefinanciert en naderhand weer ontvangt (zie hoofdstuk 4).

Het fonds wordt ertoe gemachtigd een waarborg te verlenen voor investeringen in de land- en tuinbouw onder de voorwaarden en modaliteiten die door de Vlaamse Regering bepaald zijn en voor een jaarlijks decretaal vastgelegd maximumbedrag.

De Vlaamse Regering regelt de werking en het beheer van het VLIF en stelt de nodige diensten, uitrusting, installaties en personeelsleden ter beschikking van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds.

Bij decreet van 19 juli 2002 (*B.S. 27 augustus 2002*) werden coöperaties van consumenten en rechtspersonen met een maatschappelijke of sociale doelstelling die een landbouw- of tuinbouwbedrijf exploiteren, opgenomen als doelgroep van het VLIF. Het verhogen van de productiviteit wordt geschrapt als na te streven doelstelling bij investeringen. In de plaats komt de verhoging van de duurzaamheid en het bevorderen van de diversificatie.

Bij artikel 55 van het decreet van 24 december 2004 (*B.S. 31 december 2004*) houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005 werd de doelgroep opnieuw verruimd met de dienstverlenende, de begeleidende, de toeleverende, de afzet- en de primaire verwerkende sector van land- en tuinbouw. De Vlaamse Regering bepaalt regels en voorwaarden waaraan de nieuwe doelgroepen moeten voldoen. Zij kan de steunverlening aan de nieuwe doelgroepen beperken tot een maximaal percentage van het totale voorziene budget van het fonds.

1.1.3 Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 1996 houdende vaststelling van de regelen tot de werking en het beheer van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (*B.S. 13 september 1996*)

Naast administratieve regels met het oog op de werking en het beheer van het VLIF worden met betrekking tot de aard van de VLIF-steun volgende zaken bepaald:

- het fonds verleent subsidies onder de vorm van rentesubsidies en investeringspremies overeenkomstig de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw;
- voor leningen in de land- en tuinbouw kan een waarborg verkregen worden tot maximaal 80% van het bedrag dat overblijft nadat de vastgestelde eigen zekerheden door de kredietinstellingen zijn gerealiseerd;
- de waarborg van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds kan verkregen worden op voorwaarde dat een bijdrage wordt betaald uiterlijk 60 dagen nadat het fonds de mededeling heeft gedaan aan de kredietinstelling van de waarborgtoekenning. Die bijdrage bedraagt 0,35% op de toegekende VLIF-waarborg, vermeerderd met 0,015% op de toegekende VLIF-waarborg per jaar dat deze waarborg duurt;
- bij laattijdige betaling wordt de bijdrage forfaitair met 25 euro verhoogd. De verleende waarborg vervalt als de bijdrage niet wordt betaald binnen 1 jaar nadat de toekenning van de VLIF-waarborg aan de kredietinstelling werd meegegeeld;
- de dossiers ingediend vóór 1 januari 1994 bleven vanwege een overgangsregeling vrijgesteld van een bijdrage;
- om leningen toe te staan die in aanmerking komen voor VLIF-steun moeten de kredietinstellingen erkend zijn. Deze erkenning heeft slechts praktische uitwerking na het ondertekenen van een overeenkomst met het VLIF en het betalen van een borgsom van 12.500 euro die zonder rente terugbetaalbaar is bij het aflopen van de erkenning;
- de door het VLIF uitbetaalde waarborgen worden teruggevorderd bij de begunstigde van de VLIF-tussenkomen. Hiervoor staat een centrale invorderingscel in die werd opgericht bij de Vlaamse overheid en die handelt volgens de bepalingen van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaams Gewest en de instellingen die eronder ressorteren (*B.S. 31 mei 1995*) en de betreffende uitvoeringsbesluiten.

Alle inkomsten en uitgaven van het fonds verlopen via een rekening die hiervoor door het fonds werd geopend. Deze rekening is opgenomen in het centraal thesauriebeheer van alle Vlaamse openbare instellingen (VOI's) in de schoot van het Centraal Financieringsorgaan (CFO).

Met een besluit van de Vlaamse Regering van 30 maart 2001 (*B.S. 18 mei 2001*) werd het werkingsbesluit gewijzigd op de volgende punten:

- er wordt verwezen naar de recentste VLIF-regelgeving;
- de maximaal toe te kennen VLIF-waarborg werd gebracht op 80% van de gesubsidieerde bedragen i.p.v. 90%;
- het besluit wordt aangepast aan de invoering van de euro.

Door een nieuwe wijziging van 18 maart 2005 (*B.S. 19 april 2005*) vervalt in artikel 13 het discretionair karakter van de erkenning van de kredietinstellingen door de minister. Voortaan kunnen alle instellingen die onder de controle vallen van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen, erkend worden als zij dit vragen.

1.1.4 Ministerieel besluit van 30 september 2005 tot erkenning van kredietinstellingen voor het toekennen van kredieten die in aanmerking komen voor steun van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (B.S. 20 oktober 2005)

Dit besluit geeft een opsomming van de door het VLIF erkende kredietinstellingen en bevat een bijlage met de tekst van de bilateraal te ondertekenen overeenkomst tussen elke erkende kredietinstelling en het VLIF. Daarin staan algemene rechten en plichten in verband met het aanvragen en opvolgen van de VLIF-tussenkomsten, zoals:

- in te dienen documenten bij een aanvraag;
- mee te delen informatie als er steun is toegekend;
- kenmerken van de VLIF-waarborg (inclusief start en einde ervan);
- VLIF-bepalingen in de kredietakten;
- kenmerken van de VLIF-rentesubsidie (inclusief start en einde ervan);
- procedure bij achterstalligheden en kredietopzegging;
- mededelingen over de stand van de zekerheden tijdens de looptijd van de steun;
- penalisatie van nalatigheden van de kredietinstelling bij het beheer van de VLIF-dossiers.

1.2 Producenten en hun coöperaties

1.2.1 Besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw (B.S. 14 februari 2001)

In dit besluit wordt de VLIF-regelgeving weergegeven die geldt voor aanvragen ingediend vanaf 1 januari 2000. Voor de maatregelen met Europese medefinanciering ('communautaire steun') gaat het om de omzetting in dit besluit van door de Europese Unie goedgekeurde steunmaatregelen in het Vlaams Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling 2000-2006 (PDPO I). Dat richt zich naar de bepalingen van de EG-verordening 1257/99 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het EOGFL en tot wijziging en instelling van een aantal verordeningen (Publicatieblad van de EG nr. L160 van 26 juni 1999).

Inmiddels werd dit programma voortgezet in PDPO II (2007-2013) in toepassing van verordening 1698/2005 van de raad van 20 september 2005 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) (Publicatieblad van de EU nr. L277 van 21 oktober 2005).

De VLIF-regelgeving bevat naast maatregelen die meegefinancierd worden door het ELFPO ook nog een reeks door de EU aanvaarde staatssteunmaatregelen. De structuur van het besluit is dus als volgt:

- algemene begrippen;
- steun aan investeringen op landbouwbedrijven;
- steun aan de vestiging van jonge landbouwers;
- regionale steun als compensatie van geleden schade;
- regionale steun ten gunste van de bedrijven in financiële moeilijkheden;
- regionale steun voor coöperatieve vennootschappen voor verwerking, afzet en dienstverlening;
- startpremie aan samenwerkingsverbanden;
- algemene bepalingen en slotbepalingen.

In hoofdstuk 3 van dit activiteitenverslag wordt gedetailleerd ingegaan op de VLIF-regelgeving.

Inmiddels werd dit basisbesluit zes keer gewijzigd. De wijzigingen waren divers van aard maar zijn algemeen bedoeld om de steunmaatregelen beter af te stemmen op de actuele noden van de land- en tuinbouwsector, om de steunmaatregelen in overeenstemming te brengen met het gewijzigd EU-beleid of het Vlaams beleid in andere beleidsdomeinen (milieu, water, energie...) of om budgettaire redenen. Hierna worden de wijzigingen kort toegelicht.

Op 19 maart 2004 (*B.S. 14 april 2004*) werd het besluit aangepast om steun mogelijk te maken bij de bouw van ammoniak-emissiearme stallen, bij omschakeling naar diervriendelijke huisvestingssystemen in de zeugen- en legkippenhouderij en bij investeringen in de biologische veehouderij.

Op 14 juli 2004 (*B.S. 27 september 2004*) werd het besluit aangepast om de regelgeving inzake startsteun aan samenwerkingsverbanden af te stemmen op Europese richtlijnen ter zake.

Op 3 december 2004 (*B.S. 21 februari 2005*) werd het besluit aangepast om de mogelijkheden voor het verlenen van VLIF-waarborg aan te passen aan de schaalvergroting in de sector en de toenemende nood aan grotere kredieten.

Met een besluit van 16 juni 2006 (*B.S. 25 augustus 2006*) werd het besluit aangepast om de steunmaatregelen beter af te stemmen op de nieuwe noden inzake investeringen en tezelfdertijd een beter evenwicht tot stand te brengen tussen de vraag naar investeringssteun en de beschikbare middelen.

De belangrijkste wijzigingen en accentverschuivingen waren:

- een aanpassing van de definitie landbouwer;
- de uitwerking van een steunregeling voor de sociale instellingen en consumentencoöperaties met een landbouwbedrijf;
- de gewijzigde steunintensiteit bij investeringen in de varkens- en legkippenhouderij;
- de afschaffing van de voorwaarde van grondgebondenheid in de varkenshouderij;
- de extra aandacht voor productie en gebruik van hernieuwbare energie;
- de extra stimulansen gericht op de vernieuwing van het fruitareaal;
- de lagere steunintensiteit voor een aantal specifieke investeringen;
- de verruimde mogelijkheden op steun voor kapitaalintensieve bedrijven geëxploiteerd door een samenwerkingsverband van bedrijfsleiders;
- de afschaffing van de maximumnorm inzake aantal arbeidseenheden op het bedrijf.

Met een besluit van 17 oktober 2008 (*B.S. 10 december 2008*) werd het besluit aangepast om de steunmaatregelen aan te passen aan het gewijzigd EU-beleid inzake vestigingssteun en subsidiabele investeringen. Bovendien moesten de steunmaatregelen verder worden losgekoppeld van door het oude marktbeleid geïnspireerde beperkende voorwaarden. Ze moesten ook coherent worden gemaakt met het gewijzigd Vlaams milieubeleid ten aanzien van landbouwsector zonder daarbij het evenwicht tussen de vraag naar investeringssteun en de beschikbare middelen uit het oog te verliezen.

Ten slotte werd met een besluit van 23 december 2010 (*B.S. 08 februari 2011*) een aanpassing doorgevoerd om de steunmaatregelen in overeenstemming te brengen met een nieuwe wijziging in het EU-beleid inzake steun aan de vestiging van jonge landbouwers. De steunmaatregelen werden gevoelig vereenvoudigd om zo de doorlooptijd van de aanvragen van steun in te korten en de steunintensiteit in het algemeen en voor zonnecellen in het bijzonder, te verminderen. De investeringsvolumes blijven namelijk zeer hoog waardoor er geen evenwicht is tussen de vraag naar investeringssteun en de beschikbare middelen, laat staan dat achterstand zou kunnen ingelopen worden.

De belangrijkste wijzigingen en accentverschuivingen waren:

- de definitie van landbouwer werd gewijzigd. Ze bevat vier elementen, namelijk inkomsten, tijdsbesteding, aard activiteiten en omvang activiteiten. Het inkomen uit de landbouwactiviteit bedraagt minimaal 12.000 euro en dat uit niet-landbouwactiviteit maximaal 12.000 euro. De landbouwactiviteit is de belangrijkste beroepsactiviteit. De activiteiten op het bedrijf blijven beperkt tot landbouw en klassieke verbreding naar niet-landbouwactiviteiten (hoeveproducten, hoevetoerisme, landbouweducatie, productie hernieuwbare energie, landschapsonderhoud, zorgboerderij). Het bedrijf heeft een minimale bedrijfsomvang uitgedrukt in een brutobedrijfsresultaat per bedrijfsleider;
- bij de vennootschap-landbouwer worden strengere eisen gesteld aan de mandatarissen en inzake kapitaalverstrekking. Inzake inkomsten en tijdsbesteding gelden voor alle mandatarissen dezelfde voorwaarden als voor de exploitanten van een eenmanszaak. Ook inzake activiteiten en bedrijfsomvang gelden dezelfde voorwaarden als bij eenmanszaken. Alleen landbouwers kunnen optreden als mandataris en ze hebben elk minimaal 25% van het kapitaal in hun bezit;

- andere activiteiten (transport, handel, loonwerk, veehandel...) worden niet meer aanvaard als activiteit van de aanvrager tenzij occasioneel (normen omzet);
- de voorwaarde van levensvatbaarheid wordt vervangen door een voorwaarde inzake minimale bedrijfsomvang;
- naast de bedrijfseconomische boekhouding worden de vennootschapsboekhouding en bewijskrachtige fiscale boekhouding aanvaard;
- de maximale vestigingssteun wordt opgetrokken naar 70.000 euro. Bij de eenmanszaak is dit bedrag verdeeld in 30.000 euro in de vorm van vestigingspremie en 40.000 euro in de vorm van rentesubsidie. Bij overname van aandelen van een vennootschap is dit 40.000 euro vestigingspremie en 30.000 euro in de vorm van rentesubsidie;
- de steunintensiteit voor investeringen wordt lineair verminderd met 2 %-punt;
- de steunintensiteit voor zonnecellen wordt verminderd naar 8%;
- de aanvraagprocedure werd aangepast. Er werd overgeschakeld op een aanvraag in één keer, vóór de start van de investering.

1.2.2 Ministerieel besluit van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw (B.S. 12 mei 2001)

Dit besluit ter uitvoering van de VLIF-regelgeving, bepaald bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000, bevat de modaliteiten en de specifieke voorwaarden voor de toekenning van VLIF-steun, namelijk:

- vereiste vakbekwaamheid;
- vereiste minimale beroepsbekwaamheid bij eerste installatie;
- bepalingen inzake het verplicht bijhouden van een bedrijfseconomische boekhouding;
- minimumnormen inzake leefmilieu, hygiëne en dierenwelzijn;
- vaststelling van het referentie-inkomen;
- inhoud en model van een bedrijfsplan;
- inhoud en model van een globale begroting van het bedrijf;
- inhoud en model van een startplan (bedrijfsplan bij vestiging);
- lijst van de documenten die de bedrijfszekerheid aantonen;
- bepalingen met betrekking tot mogelijke geleden schade en financiële moeilijkheden;
- bepalingen over de startpremie aan samenwerkingsverbanden;
- praktische richtlijnen inzake de nieuw ingevoerde kapitaalpremies;
- voorwaarden en duur van de rentesubsidie en van de waarborg;
- minimuminvestering of -verrichting die kan gesubsidieerd worden;
- normbedragen per type investering die in aanmerking komen voor steun.

Inmiddels werd dit besluit al elf keer gewijzigd. De wijziging verloopt veelal parallel met een wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering. Andere wijzigingen gaan over het vaststellen van parameters, normbedragen e.a. Hierna worden de wijzigingen in chronologische volgorde opgesomd met vermelding van de voornaamste aanpassingen:

- wijziging van 2 mei 2001 (B.S. 29 juni 2001): vaststelling van het referentie-inkomen 2001;
- wijziging van 12 september 2001 (B.S. 13 december 2001): regeling m.b.t. de uitbetaling van kapitaalpremies kleiner dan 1.000 euro;
- wijziging van 6 september 2002 (B.S. 6 november 2002): vaststelling van het referentie-inkomen vanaf 2002, wijziging betalingsritme voor kapitaalpremies groter dan 1.000 euro, aanpassing van sommige bijlagen aan de euro;

- wijziging van 4 september 2003 (*B.S. 25 september 2003*): wijziging van de dierziekten en de aard van de aanvaardbare schade die in aanmerking komt voor steun bij herbevolking na veeziekten, naar aanleiding van de vogelpestcrisis;
- wijziging van 19 maart 2004 (*B.S. 14 april 2004*): subsidiëring van ammoniakemissiearme stallen;
- wijziging van 14 juli 2004 (*B.S. 23 september 2004*): aanpassen regelgeving startsteun aan samenwerkingsverbanden aan de Europese richtsnoeren voor staatssteun;
- wijziging van 13 december 2004 (*B.S. 28 december 2004*): verhoging investeringsbedrag waarop VLIF-waarborg kan verkregen worden;
- wijziging van 16 juni 2006 (*B.S. 25 augustus 2006*): bijsturen van de lijst met subsidiabele investeringen, aanpassen van een aantal normbedragen voor de aanvaardbare investeringen en aanpassen bijzondere bepalingen inzake gewaarborgd bedrag;
- wijziging van 6 november 2007 (*B.S. 23 november 2007*): vaststelling van het referentie-inkomen 2007;
- wijziging van 20 januari 2009 (*B.S. 24 februari 2009*): bijsturen van de wijze waarop de bedrijfseconomische boekhouding moet gevoerd worden, vaststelling van het referentie-inkomen vanaf 2008, aanpassing voorwaarden voor vestigingssteun en optrekken minimuminvesteringsbedrag;
- wijziging van 18 juli 2011 (*B.S. 2 augustus 2011*): eisen inzake vakbekwaamheid bij vestiging ongeacht de omstandigheden waarin dit gebeurt, aanvaardbare vormen van boekhouding, bepalen minimum vereist bruto bedrijfsresultaat, wijze van berekenen bruto bedrijfsresultaat op bedrijfsniveau, vorm van de steun bij investeringen gesubsidieerd naar rato van 8%, nieuwe voorwaarden en modaliteiten voor investeringssteun (rentesubsidie maximaal 10 jaar), nieuwe voorwaarden en modaliteiten vestigingssteun in het bijzonder bij overname van aandelen en nieuwe maximum normbedragen.

1.3 Agrovoeding

1.3.1 Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende steun aan investeringen in de agrovoedingssector (*B.S. 14 september 2007*)

Als gevolg van een ruim opgevatte reorganisatie van de steunverlening aan de land- en tuinbouwsector werd de agrovoedingssector via een wijziging van het Decreet in 2004 een doelgroep van het VLIF. De subsidiëring van investeringsdossiers uit de agrovoedingssector (primaire verwerking en afzet) werd overgenomen van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie.

Dit besluit bepaalt het kader voor VLIF-steunverlening aan investeringen in de agrovoedingssector met o.a. de bepaling van de praktische organisatie van de steunverlening (de steunmaatregel wordt georganiseerd met oproepen) en van de maximale steun.

Specifieke voorwaarden en modaliteiten worden bepaald in het ministerieel besluit en in de ministeriële omzendbrieven die aan iedere oproep voorafgaan.

1.3.2 Ministerieel besluit van 26 november 2007 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende steun aan investeringen in de agrovoedingssector (*B.S. 11 januari 2008*)

Dit besluit geeft verdere invulling aan de VLIF-regelgeving, bepaald bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007, en bepaalt in het bijzonder:

- de bedrijvigheden, op basis van de NACE-BEL-codes, die in aanmerking kunnen komen voor VLIF-steun;
- noodzakelijke vergunningen waaraan moet worden voldaan;
- minimuminvesteringsbedragen;
- de investeringen die in aanmerking kunnen komen voor steun;
- voorwaarde dat de investeringen voor minimum 50% betrekking moeten hebben op tuinbouwproducten van landen binnen de EU;
- de investeringsperiode.

De steunmaatregel wordt georganiseerd op basis van oproepen. Specifieke voorwaarden en modaliteiten worden bepaald in de ministeriële omzendbrieven die iedere oproep zullen voorafgaan. De oproepen worden voorbereid in samenwerking met alle betrokken sectororganisaties.

1.4 Omkadering

1.4.1 Besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2007 betreffende steun aan investeringen in de omkaderingssector van land- en tuinbouw (B.S. 19 juni 2007)

Parallel met de opname van de agrovoedingssector werd in 2004 eveneens de omkaderingssector (praktijkcentra en vergelijkbare instellingen) toegevoegd aan de doelsectoren van het VLIF.

In dit besluit wordt het kader bepaald voor steunverlening aan investeringen in de omkaderingssector, beperkt tot praktijkcentra en vergelijkbare instellingen, met o.a. de praktische organisatie van de steunverlening en de bepaling van de maximale steun.

De steunmaatregel wordt georganiseerd via oproep (indieningsrondes). Specifieke voorwaarden en modaliteiten worden bepaald in het aansluitende ministerieel besluit en ook in de ministeriële omzendbrieven die iedere oproep voorafgaan.

1.4.2 Ministerieel besluit van 15 oktober 2007 betreffende steun aan investeringen in de omkaderingssector van land- en tuinbouw (B.S. 8 november 2007)

Dit besluit geeft verdere invulling aan de VLIF-regelgeving, bepaald bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2007 betreffende steun aan investeringen in de omkaderingssector en bepaalt in het bijzonder:

- de nominatief geselecteerde doelgroepen;
- investeringen die in aanmerking komen voor steun;
- minimuminvesteringen;
- investeringsperiode.

De steunmaatregel wordt georganiseerd op basis van oproepen (indieningsrondes). Specifieke voorwaarden en modaliteiten worden bepaald in de ministeriële omzendbrieven die iedere oproep voorafgaan.

2 REGELGEVING

2.1 VLIF-steun aan land- en tuinbouwers

De VLIF-regelgeving vormt de basis om in het Vlaamse Gewest en binnen een door de EU bepaald kader inzake plattelandsontwikkeling, uitvoering te geven aan het structuur- en investeringsbeleid van de Vlaamse Regering ten aanzien van de land- en tuinbouwers en hun verenigingen.

De steun aan de investeringen en de installatie wordt mee gefinancierd door de EU en mee bepaald door het EU-beleid. Dat zit vevat in Verordening 1698/2005 van de Raad van 20 september 2005 inzake steun voor plattelandsontwikkeling, in de Communautaire Richtsnoeren voor Staatssteun in de landbouw- en bosbouwsector 2007-2013 van 27 december 2006 en in Verordening 1974/2006 van 15 december 2006 tot vaststelling van de uitvoeringsbepalingen van de Plattelandsverordening.

Een aantal andere steunmaatregelen zijn louter Vlaamse maatregelen. Het gaat met name om de steun voor de coöperatieve vennootschappen voor verwerking, afzet en dienstverlening, de steun aan bedrijven in financiële moeilijkheden, de steun ter compensatie van geleden schade en de startpremie voor samenwerkingsverbanden. Die maatregelen zijn in overeenstemming met de voormelde communautaire richtsnoeren voor staatssteun in de landbouw- en bosbouwsector 2007-2013.

Het onderzoek naar de mogelijkheden voor het verlenen van VLIF-steun voor aanvragen die in 2011 goedgekeurd werden, gebeurde op basis van de bepalingen in het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw en het gelijknamig ministerieel besluit van dezelfde datum. Beide besluiten worden al toegepast op steunaanvragen ingediend vanaf 1 januari 2000. Zij werden sindsdien meermaals bijgestuurd in het kader van een gewijzigd EU-beleid of de heroriëntatie van het Vlaamse beleid, om in te spelen op nieuwe noden in de land- en tuinbouwsector en om budgettaire redenen.

2.1.1 Algemene voorwaarden

Het VLIF verleent onder een aantal algemene voorwaarden steun aan natuurlijke personen en vennootschappen die een land- of tuinbouwbedrijf exploiteren. Die algemene voorwaarden zijn: de aanvrager moet kunnen beschouwd worden als landbouwer, vakbekwaam zijn, op een professionele wijze een land- of tuinbouwbedrijf exploiteren, wettelijke normen inzake leefmilieu, hygiëne en dierenwelzijn respecteren en boekhouding bijhouden. Bij vennootschappen zijn er bijzondere voorwaarden inzake activiteiten, bestuur, aard en verdeling van de aandelen en duur van het contract.

In het kader van een vereenvoudigingsactie werden drie belangrijke algemene voorwaarden, met name de voorwaarden “landbouwer zijn”, “een professioneel bedrijf exploiteren” en “boekhouding bijhouden” anders gedefinieerd. Ook de voorwaarden die opgelegd werden aan vennootschappen inzake toegelaten activiteiten van de mandatarissen en de kapitaalverstrekking werden gewijzigd. De wijzigingen zitten vevat in een besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2010 tot wijziging van diverse bepalingen van het bovenvermelde besluit van 24 november 2000. Ze zijn van toepassing op steunaanvragen vanaf 6 september 2010 met uitzondering van bepalingen rond vestigingssteun die van toepassing zijn vanaf 1 januari 2010. In dit hoofdstuk worden zowel de gewijzigde als de nieuwe regels toegelicht. De wijzigingen hebben slechts minimale impact op de beslissingen die besproken worden in hoofdstuk 5 over de verleende steun in 2011.

- Landbouwer zijn

In het kader van de VLIF-regelgeving die toegepast wordt op aanvragen van vóór 6 september 2010 wordt een natuurlijke persoon als landbouwer beschouwd als de landbouwactiviteit en de ermee verweven verbrede activiteiten de voornaamste beroepsactiviteit zijn, uitgedrukt in bestede arbeidstijd. Minstens 35% van het totale beroepsinkomen wordt verkregen via die activiteit en de bestede tijd die er aan besteed werd bedraagt minstens 900 uur op jaarbasis. Een vennootschap is landbouwer wanneer de uitgeoefende activiteiten hoofdzakelijk verband houden met de exploitatie van een land- of tuinbouwbedrijf en de mandatarissen, die als landbouwer worden beschouwd (aspecten tijdsbesteding en inkomsten), vennoot zijn en samen 51% van de aandelen bezitten. Bovendien moeten de aandelen op naam zijn en moet de vennootschap opgericht zijn met het oog op een langdurige exploitatie.

Voor steunaanvragen vanaf 6 september 2010 wordt een natuurlijke persoon beschouwd als landbouwer als de landbouwactiviteit en de ermee verweven verbrede activiteiten de belangrijkste beroepsactiviteit zijn, als er minstens 12.000 euro belastbaar beroepsinkomen gehaald wordt uit die activiteit, als minder dan 12.000 euro gehaald wordt uit andere activiteiten en als de landbouwactiviteiten een minimale omvang hebben uitgedrukt in een te behalen brutobedrijfsresultaat. Landbouwactiviteiten en verbrede activiteiten worden juridisch-administratief gescheiden van andere beroepsactiviteiten. Vennootschappen worden als landbouwer beschouwd als de uitgeoefende activiteiten bijna uitsluitend verband houden met de exploitatie van een land- of tuinbouwbedrijf, alle mandatarissen als landbouwer kunnen beschouwd worden (aspecten tijdsbesteding en inkomsten), vennoot zijn en elk minstens 25% van de aandelen bezitten. Bovendien moeten de aandelen op naam zijn en moet de vennootschap opgericht zijn met het oog op een langdurige exploitatie.

- Vakbekwaamheid

Om steun te kunnen krijgen moeten de aanvragers vakbekwaam zijn. Hiertoe worden eisen gesteld qua scholing en opleiding. Personen die zich voor het eerst in de sector vestigen hetzij als exploitant van een eenmanszaak hetzij als bedrijfsleider of mede-bedrijfsleider in een maatschap of vennootschap, moeten altijd een landbouwopleiding genoten hebben, hetzij een basisopleiding hetzij een naschoolse landbouwopleiding. Een bijkomende bedrijfsleider die voor het eerst mee een bedrijf gaat leiden en aangesteld wordt met het oog op het verhogen van het subsidiabel investeringsbedrag, wordt niet vrijgesteld van de schoolse landbouwopleiding, ongeacht de duur van de ervaring en de kwalificaties van de andere bedrijfsleiders.

- Economisch levensvatbaar bedrijf/voldoende bedrijfsomvang

In het kader van de VLIF-regelgeving die toegepast wordt op aanvragen van vóór 6 september 2010 kan er alleen steun verkregen worden als het land- of tuinbouwbedrijf levensvatbaar is. Dit wordt vastgesteld via een berekening van het arbeidsinkomen per volle arbeidskracht (VAK). Dit bedrag moest groter zijn dan het referentie-inkomen dat jaarlijks vastgesteld werd. Het referentie-inkomen bedraagt ongeveer twee derde van het gemiddeld brutoloon van een loontrekkende buiten de landbouw. Voor aanvragen ingediend in 2010 bedroeg het 25.700 euro per VAK, net zoals in 2009.

Voor steunaanvragen vanaf 6 september 2010 wordt de voorwaarde van levensvatbaarheid vervangen door een voorwaarde van minimale bedrijfsomvang uitgedrukt in een brutobedrijfsresultaat per bedrijfsleider. Dit laatste wordt jaarlijks vastgesteld en bedraagt 50.000 euro per bedrijfsleider. In het kader van de nagestreefde administratieve vereenvoudiging voor de land- en tuinbouwers wordt de voorwaarde inzake minimale bedrijfsomvang in eerste instantie door de VLIF-administratie zelf gecontroleerd. Daarbij wordt eerst de informatie bekeken die bij de overheid beschikbaar is, zoals teeltplan, veebezetting en verkregen inkomensvervangende steun. Voor bedrijven waarvoor die informatie niet beschikbaar is of onvoldoende gedetailleerd en bewijskrachtig, zal de mate waarin voldaan wordt aan de voorwaarde inzake bedrijfsomvang geverifieerd worden aan de hand van bewijskrachtige boekhoudkundige resultaten of met een individuele en controleerbare berekening.

- Vergunningen, productie- en emissierechten

Er kan alleen steun verkregen worden als de aanvrager in het bezit is van de noodzakelijke vergunningen (stedenbouwkundige vergunning, milieuvergunning, vergunning waterwinning e.a.) en over voldoende productie- en nutriëntenemissierechten beschikt voor het bedrijfseconomisch verantwoord exploiteren van de onderneming. Wat betreft de milieuvergunning en de nutriëntenemissierechten volstaat het dat die, in voorkomende gevallen, aanwezig zijn op niveau van de samengestelde landbouwer. Inzake na te leven hygiënevoorschriften en eisen op het vlak van voedselveiligheid steunen de beslissingen op attesten en toelatingen van het FAVV. Als er voor de beoefende activiteiten wettelijke normen zijn op het vlak van dierenwelzijn, moeten die gerespecteerd worden. Dit wordt geverifieerd tijdens het onderzoek ter plaatse op het bedrijf.

- Bedrijfseconomische boekhouding/andere boekhouding

In het kader van de VLIF-regelgeving die toegepast wordt op aanvragen van vóór 6 september 2010 kan er alleen steun verkregen worden als een bedrijfseconomische boekhouding bijgehouden wordt. De bedrijfseconomische boekhouding kon al op individuele basis vervangen worden door een dubbele of bewijskrachtige fiscale boekhouding voor zover die een adequaat bedrijfsbeheer mogelijk maakte.

Voor steunaanvragen vanaf 6 september 2010 wordt niet langer voor elk geval apart bekeken of er vrijstelling kan worden verleend. Er is voor aanvragen vanaf dat tijdstip een wettelijke regeling die inhoudt dat dubbele boekhouding of bewijskrachtige fiscale boekhouding met systematische en regelmatige registratie van bedrijfsgegevens en een jaarlijkse inventaris, balans en resultatenrekening ook volstaan. De overgang van bedrijfseconomische boekhouding naar een andere boekhouding kan alleen bij het begin van een nieuw boekjaar.

2.1.2 Steunmaatregelen

Het VLIF verleent zowel steun voor verrichtingen gefinancierd met leningen aangegaan bij een erkende kredietinstelling als voor verrichtingen gefinancierd met eigen middelen.

De steun is verschillend als het om een verrichting gaat die in aanmerking komt voor investeringssteun (modernisering gebouwen, machines,...) of als het om een verrichting gaat die in aanmerking komt voor vestigingssteun.

De steun wordt verleend in de vorm van een rentesubsidie en/of een kapitaalpremie. Er is geen minimumkredietrente ten laste van de kredietnemer bepaald.

Bij de kredieten die via een rentesubsidie worden gefinancierd, kan het VLIF aanvullend een gewestwaarborg toekennen als de land- of tuinbouwer zelf onvoldoende zekerheden kan aanbrengen.

Bij financiële problemen van de bedrijven kan, op verzoek van de bank, steeds vrijstelling van aflossing worden toegestaan op kredieten met VLIF-steun. De vrijstelling brengt geen verhoging mee van de steun, overeenkomstig de voorwaarden opgelegd door de EU.

2.1.2.1 Steun aan de vestiging in land- en tuinbouw

Doel en doelgroep van de vestigingssteun

De Vlaamse overheid wil jongeren aanmoedigen zich in de land- of tuinbouwsector als zelfstandige ondernemer te vestigen. De steunmaatregel geldt voor alle types van bedrijven ongeacht de aard van de activiteit en de productiemethode. De steun wordt uitsluitend verleend aan natuurlijke personen, hetzij in de hoedanigheid van landbouwer natuurlijke persoon hetzij in de hoedanigheid van mandataris van een vennootschap met landbouw als doel. Vennootschappen kunnen geen vestigingssteun verkrijgen.

Vorm en omvang van de steun

De VLIF-regelgeving inzake vestigingssteun heeft in het recente verleden een paar belangrijke wijzigingen ondergaan.

De wijziging die met het besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2008 werd doorgevoerd en die van toepassing was op aanvragen voor vestigingssteun vanaf 1 januari 2008, hield in dat een vestiging via de overname van aandelen aantrekkelijker werd gemaakt. Doordat in die omstandigheden geopteerd werd voor de maximale vestigingspremie volstonden minder vestigingskosten om de vestigingssteun te verkrijgen en bovendien werden nog alleen de gronden en de immateriële activa uitgesloten van steun. Aangezien voorheen en in het kader van een actie "vennootschapsvorming" beslist was om in geval van een overname van aandelen geen rekening te houden met vestigingssteun verkregen door de partner, gaf de wijziging aanleiding tot een ommezwaai in de wijze waarop de vestiging verloopt. Op een paar jaar tijd steeg het aandeel van de vestigingen via overname van aandelen van ongeveer 10% naar 50%.

De wijziging die met het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2010 werd doorgevoerd en die van toepassing is op aanvragen om vestigingssteun vanaf 1 januari 2010, betrof de verhoging van de maximale vestigingssteun van 55.000 euro naar 70.000 euro. In geval van een overname van aandelen werd voort gekozen voor een maximale vestigingspremie. De ervaringen met het sterk gestegen aantal aanvragen om steun voor overname van aandelen en meer bepaald de vaststelling dat balansen kunstmatig geoptimaliseerd werden met het oog op het verkrijgen van vestigingssteun, was van aard om het gunstige regime voor overname van aandelen wat bij te sturen. Naast gronden en immateriële activa, die uitgesloten bleven, werden ook woningen en financiële activa uitgesloten en werden de activaposten liquide middelen en vorderingen nog slechts aanvaard voor ten hoogste 10% van het balanstotaal. Bovendien werd de aanvaardbare waarde van de gebouwen, het materieel, de uitrusting en de dieren bepaald met de normbedragen, zoals bij andere overnames. De beoordeling van de balans wordt opnieuw een taak van de bevoegde ambtenaar in plaats van een bedrijfsrevisor of extern accountant. De wijziging kreeg haar beslag met een ministerieel besluit van 18 juli 2011.

Bij een vestiging als landbouwer - natuurlijke persoon - heeft de steun de vorm van:

- een vestigingspremie van 50% op de eerste 60.000 euro aanvaardbare vestigingskosten voor aanvragen ingediend vanaf 1 januari 2010. Voor aanvragen vóór dat tijdstip was dit 50% op de eerste 50.000 euro aanvaardbare vestigingskosten;
- een rentesubsidie op de aanvaardbare vestigingskosten die het bedrag van 60.000 euro (50.000 vóór 1 januari 2010) overschrijden. De rentesubsidie bedraagt maximaal 4% gedurende 10 jaar met 1 jaar vrijstelling van kapitaalaflossing op een bedrag dat afhankelijk is van de periodiciteit van het krediet, de vrijstelling en de actualisatievoet. De gekapitaliseerde waarde van de rentesubsidie bedraagt ten hoogste 40.000 euro (30.000 euro vóór 1 januari 2010). Alleen vestigingskosten, die gefinancierd worden met krediet bij een erkende bank, komen in aanmerking voor rentesubsidie. Voor een krediet dat vanaf het eerste jaar jaarlijks afgelost wordt, bedraagt dit maximum subsidiabel kredietbedrag 192.773 euro voor aanvragen ingediend in 2011.

Bij een vestiging als mandataris van een landbouwer – rechtspersoon - heeft de steun de vorm van:

- een vestigingspremie van 50% op de eerste 80.000 euro aanvaardbare vestigingskosten. Door de verhoging van de vestigingssteun wijzigde de premie niet omdat 40.000 euro het maximale premiebedrag bleef;
- een rentesubsidie op de aanvaardbare vestigingskosten die het bedrag van 80.000 euro overtreffen. De rentesubsidie bedraagt maximaal 4% gedurende 10 jaar met 1 jaar vrijstelling van kapitaalaflossing op een bedrag dat afhankelijk is van de periodiciteit van het krediet, de vrijstelling en de actualisatievoet. De gekapitaliseerde waarde van de rentesubsidie bedraagt ten hoogste 30.000 euro (15.000 euro vóór 1 januari 2010). Alleen vestigingskosten die gefinancierd worden met krediet bij een erkende bank komen in aanmerking voor rentesubsidie. Voor een krediet dat vanaf het eerste jaar jaarlijks afgelost wordt, bedraagt dit maximum subsidiabel kredietbedrag 144.580 euro voor aanvragen ingediend in 2011.

De overheidswaarborg kan alleen verkregen worden op de leningen die rentesubsidie genieten.

Leeftijdsgrens, subsidiabele verrichtingen en planmatige aanpak van de vestiging

Wie de vestigingssteun wil genieten moet op het tijdstip van de aanvraag jonger zijn dan 40 jaar en zich voor het eerst vestigen als landbouwer.

Enkel de vestigingskosten die binnen een termijn van één jaar na de vestiging gemaakt worden, kunnen aanvaard worden voor het verlenen van de vestigingssteun. Het betreft kosten voor:

- de overname van de bedrijfsbekleding, beperkt tot vee, materieel, aanplantingen, voorraden, vruchten te velde en navetten op basis van een geregistreerd overnamecontract en een gedetailleerde inventaris van de overgenomen goederen;
- de aankoop van vee, nieuw materieel en voorraden gericht op het vervolledigen van de bekleding van een bedrijf dat niet of gedeeltelijk in productie is, of de vervanging van vee en materieel dat niet overgenomen wordt, voor zover de verrichtingen bedrijfseconomisch verantwoord zijn;
- de aankoop van vee en voorraden ter gelegenheid van de ingebruikname van een nieuw bedrijf ter vervanging van een of meer stoppende veebedrijven waarvan de nutriëntenemissierechten overgenomen werden;
- de aankoop van bedrijfsgebouwen inclusief de vaste uitrusting en constructies in onroerende staat die minder dan 15 jaar oud zijn op basis van de boekhoudkundige waarde ervan;
- de overname van aandelen ter gelegenheid van de vestiging als mandataris in een vennootschap met landbouw als maatschappelijk doel.

Bij het verlenen van de vestigingssteun wordt een bedrijfsplan bij vestiging opgesteld. Hierin worden de voornaamste structurele kenmerken van het bedrijf, de structurele tekortkomingen, een aantal kengetallen en de voorwaarden waaronder de steun verleend wordt, overzichtelijk voorgesteld.

2.1.2.2 Steun aan de investeringen

Doel en doelgroep van de steun

Investeringssteun wordt verleend om de landbouwers aan te moedigen hun bedrijfsstructuren aan te passen aan de snel evoluerende en wisselende omstandigheden waarin de bedrijven actief zijn. Er ontstaan continu nieuwe noden inzake investeringen op het landbouwbedrijf om de concurrentiekracht ervan te verzekeren ten gevolge van ontwikkelingen op het vlak van leefmilieu en dierenwelzijn, de technologie in de sector, de energiemarkt, de commercialisatie- en distributiestructuren van land- en tuinbouwproducten, het vrijer en ruimer worden van de markt, de heroriëntatie van het EU-landbouwbeleid e.a.

De aanmoediging van de investeringen beoogt een aanpassing van de bedrijfsstructuur m.b.t.:

- de verlaging van de productiekosten;
- de verbetering en omschakeling van de productie;
- de verhoging van de kwaliteit;
- de verbetering van het leefmilieu, de hygiënische omstandigheden en/of de normen op het gebied van dierenwelzijn;
- de bevordering van diversificatie van activiteiten op het landbouwbedrijf.

Investeringssteun mag niet in strijd zijn met het beleid op andere vlakken (marktpolitiek, milieubeleid, beleid ruimtelijke ordening,...) en mag de doelstellingen hiervan niet doorkruisen.

De steunmaatregelen zijn bedoeld voor alle professionele exploitanten die als landbouwer worden beschouwd volgens de VLIF-normen. Er is steun mogelijk, ongeacht de subsector waarin ze actief zijn, de dimensie van het bedrijf (zowel groot-schalige als kleinschalige bedrijven) en de strategie van de bedrijfsleider (gericht op diversificatie, grootschaligheid, geïntegreerde productie...).

Door de wijziging van de regelgeving voor aanvragen vanaf 6 september 2010 moet er een duidelijk juridisch administratieve scheiding bewerkstelligd worden tussen de landbouwactiviteiten en de verbrede activiteiten enerzijds en de overige beroepsactiviteiten anderzijds. Bedrijven met gemengde activiteiten, type tuinbouwbedrijf-tuincenter, vleesveebedrijf-veehandel, akkerbouwbedrijf-loonwerk worden uitgesloten van steun als de activiteiten niet juridisch-administratief gescheiden worden.

Vorm en omvang van de steun

De steun kan verkregen worden in de vorm van rentesubsidies en/of kapitaalpremies naargelang de wijze van financiering van de investeringen. De omvang van de steun is onafhankelijk van de wijze van financiering. De steun wordt mee gefinancierd door de EU.

Er wordt gewerkt met een limitatieve lijst van subsidiabele investeringen. Per type van investering geldt een bepaalde steunintensiteit. De lijst en de steunintensiteit voor een reeks van investeringen werden een laatste keer beperkt aangepast met het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2010. Voor het overgrote deel van de in 2011 gesubsidiëerde investeringen, die in dit verslag besproken worden, geldt nog de lijst van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2008, die van toepassing was op aanvragen vanaf 27 juni 2008. De wijziging van 23 december 2010 heeft slechts minimaal effect op dossiers met een eerste beslissing in 2011. De differentiatie inzake steunintensiteit (40, 30, 20 of 10% of 38%,28%,18% en 8% vanaf 6 september 2010) weerspiegelt de mate waarin de overheid de ontwikkeling wenst aan te moedigen. Er is verhoogde steun voor investeringen in diversificatie en een reeks leefmilieu-investeringen. Bij het bepalen van de steunintensiteit werd ook rekening gehouden met de economische levensduur van een investeringsgoed. Voor aanvragen vanaf 27 juni 2008 is de steunintensiteit naargelang de aard van de investering als volgt.

40%: investeringen die specifiek zijn voor de biologische landbouw:

- bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen en de omheining van uitlopen die voldoen aan de normen voor biologische veehouderij vermeld in de lastenboeken voor de dierlijke biologische productie, op voorwaarde dat de aanvrager de biologische productiemethode toepast (bewijs voorleggen);
- aanleg van hoogstamboomgaarden in de bioteelt;
- andere gelijksoortige investeringen die specifiek zijn voor de biologische landbouw.

30%: investeringen gericht op de realisatie van een landbouw met verbrede doelstellingen, duurzame landbouw of de reconversie van het landbouwbedrijf:

- installatie voor waterzuivering op bedrijfsniveau, met inbegrip van de installaties voor waterzuivering in het kader van hergebruik van overtollig regenwater beregeningswater;
- uitrusting voor het reinigen van de rookgassen van stookinstallaties met cyclonen, doekenfilters of rookgaswassing;
- installatie van een eerste energiescherm in een bestaande serre en in een nieuwbouwserra;
- stalverluchtingssysteem met een filter ter bestrijding van de geuren stofhinder (biofilter, biobed, stoffilters, luchtwasers);
- installatie van een warmtebuffer en een rookgascondensor;
- installatie van een warmtepomp in combinatie met koude-warmteopslag als onderdeel van de inrichting van een gesloten kas;
- installatie van een energiebesparende kasomhulling (dubbel glas, gecoat glas, kanaalplaten in kunststof);
- nieuwe verwarmingsinstallaties of omschakeling van bestaande verwarmingsinstallaties naar gas of hernieuwbare brandstoffen, inclusief installaties voor warmtekrachtkoppeling;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen die gebruikt worden voor de aanmaak van zuivelproducten (met melk van het eigen bedrijf) en het bewaren van die producten, evenals de aankoop van materieel dat specifiek noodzakelijk is voor die activiteit;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen die gebruikt worden voor het versnijden, bereiden en verkoopsklaar maken van vlees (geproduceerd op het eigen bedrijf) en het bewaren van die producten, evenals de aankoop van materieel dat specifiek noodzakelijk is voor die activiteit;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen die gebruikt worden voor het artisanale verwerken en verkoopsklaar maken van landbouwproducten (andere producten dan melk en vlees, die geproduceerd zijn op het eigen bedrijf) en het bewaren van die producten, evenals de aankoop van materieel dat specifiek noodzakelijk is voor die activiteit;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen die bestemd zijn voor de rechtstreekse verkoop van de eigen productie (al dan niet in verwerkte vorm) aan de consument of in een buurtwinkel, met inbegrip van een opslag- of koelruimte die bestemd is voor de verkoopklare voorraad van die producten, evenals de aankoop van materieel dat specifiek noodzakelijk is om die activiteit uit te oefenen;
- investeringen in vaste en verplaatsbare installaties zoals vogelnetten, imitatieroofvogels, care-eyeballonnen en afschrikwindmolentjes, gericht op het beperken van schade door vogels of ander wild met uitzondering van knalapparatuur;
- mechanische of thermische onkruidbestrijding of loofdoding (schoffelmachine, zwenkmaaier, rijenfrees, vingeregge, loofklapper, onkruid- of loofbrander, grondstoommachine);
- machines en uitrusting die specifiek noodzakelijk zijn voor het beheer van kleine landschapselementen, perceelranden en landschap (eventueel contracten voorleggen);
- installaties voor compostering (omzetten van de composthoop);
- investeringen, gericht op het educatief toegankelijk maken van de landbouwbedrijvigheid inzake de productie van producten voor een breder publiek;
- inrichting van verblijfsruimten voor zorgvragers in het kader van de zorgboerderijen;
- installaties en materieel die op bedrijfsniveau specifiek noodzakelijk zijn voor de bereiding van samengestelde voeders (andere dan ruwvoeders), hoofdzakelijk op basis van zelfgeteelde basisproducten en ter vervanging van krachtvoerders, of voor de bereiding van samengestelde voeders voor varkens op basis van CCM (Corn Cob Mix), hoofdzakelijk op basis van zelfgeteelde producten. De samengestelde voeders moeten een drogestofgehalte hebben van minstens 60%. Daarbij zijn ook graandrooginstallaties voor eigen granen inbegrepen op voorwaarde dat die werken volgens een proces waarbij de verbrandingsgassen niet door de granen gestuurd worden en waarbij er zo geen residu's voorkomen in het eindproduct;
- geautomatiseerde champignonplukmachines in geval van reconversie van de productiemethode om het hoofd te bieden aan de delocalisatie van de champignonproductie;

- aanplanten of heraanplanten van fruitplantages met nieuwe commercieel beloftevolle fruitvariëteiten op voorwaarde dat de geïntegreerde productiemethode toegepast wordt. Uitbreiding van het areaal wordt toegestaan;
- installaties en materieel die op bedrijfsniveau specifiek noodzakelijk zijn voor de productie van medicinale en aromatische planten;
- investeringen, gericht op de productie en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen als vorm van diversificatie (landen tuinbouwproductie blijft hoofdzaak), namelijk:
 - oliepers, bestemd voor de productie van PPO (pure plantaardige olie) en installaties voor het zuiveren van op het bedrijf geproduceerde PPO. De aankoop van een mobiele oliepers door een coöperatie van landbouwers is subsidiabel als het gaat om een coöperatie voor dienstverlening;
 - aanpassing van een tractor of een andere landbouwmachine voor het gebruik van PPO;
 - fotovoltaïsche zonnecellen (gewijzigd voor aanvragen vanaf 6 september 2010);
 - windmolens;
 - installaties en materieel voor de productie van biogas en bijbehorende installaties voor de opwekking van elektriciteit op basis van een substantieel gedeelte grondstoffen van het bedrijf;
 - installaties en materieel voor de energieproductie op basis van energieteelten en bijbehorende installaties voor de opwekking van elektriciteit op basis van een substantieel gedeelte grondstoffen van het bedrijf;
 - installaties en materieel die op bedrijfsniveau specifiek noodzakelijk zijn voor de productie van andere hernieuwbare brandstoffen (bijvoorbeeld houtachtige energieteelten) en bijbehorende installaties voor de opwekking van elektriciteit.
- andere gelijksoortige investeringen gericht op de realisatie van een landbouw met verbrede doelstellingen, duurzame landbouw of de reconversie van het landbouwbedrijf.

20%: investeringen in onroerend goed, gericht op de realisatie van een structuurverbetering:

- bouwen, verbouwen en uitrusten van melkveestallen, inclusief melkinstallatie, en van jongveestallen voor jongvee van dat melkvee;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van vleesveestallen en van jongveestallen voor jongvee van dat vleesvee;
- bouwen van een nieuwe ammoniakemissiearme stal, die voorkomt op de lijst van ammoniakemissiearme stallen van het Vlareem, op voorwaarde dat in zeugenstallen groepshuisvesting wordt toegepast en dat in legkippenstallen volièrehuisvesting of grondhuisvesting wordt toegepast;
- uitrusten van nieuwe ammoniakemissiearme legkippenstallen met volièrehuisvesting of grondhuisvesting;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van vleeskalverstallen;
- bouwen van bijkomende mestopslagcapaciteit op het veebedrijf van mest van de veestapel van het bedrijf in afwachting van de verspreiding op het land om te voldoen aan de bepalingen van artikel 9, §1 van het Mestdecreet van 22 december 2006;
- verbouwen en uitrusten van bestaande varkens pluimveestallen met het oog op de verbetering van het leefmilieu, de hygiëne en het welzijn van de dieren;
- herstellen van daken van hoeven met een cultuurhistorisch karakter, type vierkantshoeven of gelijkgesteld, ongeacht de bestemming van de bedrijfsruimten;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van stallen voor herten, schapen, geiten, konijnen en eventueel het bijbehorende jongvee;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van stallen voor paarden, met inbegrip van gebouwen voor het trainen van paarden en de aanleg van een buitenpiste (geen manèges). Paardenpension wordt aanvaard als vorm van diversificatie;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van gebouwen voor een zeer specifieke dierlijke productie, zoals de kweek van slakken, insecten en larven (geen honden en nertsenkwekerijen);
- sleufsilos met recuperatiesysteem voor silosappen;

- bouwen, verbouwen en uitrusten (bijvoorbeeld verwarming, energieschermen, beregening, substraatinstallaties, tabletten) van serres in glas of plastic op vaste voet;
- systemen voor het hergebruik van beregeningswater, opvang en hergebruik van hemelwater als beregeningswater;
- afbraak van serres in combinatie met een project voor het oprichten van nieuwe serres (op dezelfde locatie of elders), met uitsluiting van kosten voor bodemsanering;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van kwekerijen van paddenstoelen;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen voor de productie van witloof, met inbegrip van de hydrocultuurinstallatie;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van gebouwen voor een zeer specifieke plantaardige productie (in vitro culturen);
- installaties voor de robotisering van de productie;
- frigo's;
- beregeningsinstallaties en installaties voor fertigatie (andere dan serre-uitrusting), maar niet op basis van grondwater;
- aanleg van terreinen voor containeren stellingenteelt, evenals de specifieke terreinuitrusting in de boomen sierteelt (algemeen);
- loodsen voor de opslag en de bewaring van de productie, het marktklaar maken van de productie of voor het stallen van machines en materieel (geen huisvesting van dieren);
- erfverharding en andere infrastructuurwerken in onroerende staat (opvangbassins voor hemelwater, kavelwegen, reinigingsplaats met bezinkput voor voertuigen, andere bezinkputten, opslagplaats voor vaste mest op kopakker, verhardingen voor de beperking van grondtarra);
- nieuwe aanplantingen van kersen, krieken, pruimen, noten en druiven;
- installaties en materieel, gericht op de oogstprotectie in bestaande fruitplantages (hagelkanon, hagelnetten, beregening tegen lentenachtvorst);
- aankoop van bestaande bedrijfsgebouwen die minder dan 15 jaar oud zijn, hierbij bepalend dat het subsidiabel bedrag in relatie staat met het VLIF-normbedrag bij nieuwbouw en de gangbare afschrijvingsduur voor dergelijke bedrijfsgebouwen;
- sanitaire opslagruimte voor kadavers met een koelinstallatie;
- systemen voor beperking, recyclage of rationeel beheer van afvalwater (ontsmettingsen ontziltingsinstallaties, opslagplaats voor verontreinigd water);
- systemen voor de beperking van het gebruik of van verliezen van pesticiden. Het betreft voornamelijk geavanceerde spuitmachines waarbij er een duidelijk aantoonbare vermindering is van de drift ten opzichte van de gangbare spuittoestellen;
- investeringen, gericht op de beperking van de verspreiding van ziektekiemen (installaties voor het steriliseren van substraten of afvalgrond, reinigingsplaats met bezinkput voor voertuigen voor het vervoer van dieren, sanitaire laadof losplaatsen voor dieren, inclusief eventuele afsluiting, sanitair sas in stallen);
- machines voor directe inzaai ter voorkoming van erosie;
- de eerste aanplant van biologisch geteelde duurzame planten en de eerste aankoop van biologisch gekweekte ouderdieren op voorwaarde dat de biologische productiemethode toegepast wordt (bewijs voorleggen);
- andere gelijksoortige investeringen, in onroerend goed, gericht op de realisatie van een structuurverbetering.

10%: overige investeringen, gericht op de realisatie van een structuurverbetering:

- machines en materieel (goederen die roerend zijn van nature) die niet opgenomen zijn in de andere lijsten en met uitzondering van tweedehandsmaterieel;
- bouwen en uitrusten van nieuwe ammoniakemissiearme legkippenstallen met verrijkte kooien;
- verbouwen en uitrusten van een bestaande legkippenstal naar een stal met huisvesting in verrijkte kooien;

- heraanplanten van fruitplantages met gangbare fruitvariëteiten, beperkt tot de gerooide oppervlakte van appel, peer en perzik;
- de eerste aanplant (geen vervangingen) van duurzame planten zoals rozenen moederplanten, hopen aspergeplanten, houtachtig kleinfruit;
- plastic serres en tunnels, andere dan die welke vermeld worden in groep 3;
- andere gelijksoortige investeringen, in onroerend goed, gericht op de realisatie van een structuurverbetering.

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2010, dat van toepassing is op aanvragen vanaf 6 september 2010, werden twee wijzigingen aangebracht aan de lijst. De eerste wijziging betreft de lineaire vermindering van de steunintensiteit met 2% waardoor de steun nog 38%, 28%, 18% en 8% bedraagt in plaats van 40%, 30%, 20% en 10%. De tweede wijziging betreft de steunintensiteit voor zonnecellen, die daalt naar 8%.

In het kader van de regelgeving, die van toepassing is op aanvragen die ingediend werden vóór 6 september 2010, wordt de steun voor investeringen gefinancierd met krediet verleend in de vorm van een rentesubsidie en aangevuld met een investeringspremie. Op die manier wordt de vooropgestelde steunintensiteit effectief verkregen. In de mate dat de landbouwer minder krediet opneemt of krediet op kortere termijn aangaat, zal een groter deel van de totale steun in de vorm van een investeringspremie verleend worden.

Bij het verlenen van steun heeft de rentesubsidie voorrang op de investeringspremie. De rentesubsidie bedraagt:

- maximaal 4% gedurende maximaal 15 jaar voor investeringen waarvoor de steunintensiteit 40 of 30% bedraagt;
- maximaal 3% gedurende maximaal 15 jaar voor investeringen waarvoor de steunintensiteit 20 of 10% bedraagt.

De steun voor investeringen gefinancierd met eigen middelen wordt uitsluitend in de vorm van een investeringspremie verleend.

Met de regelgeving, die van toepassing is op aanvragen vanaf 6 september 2010, worden de hieronder opgesomde wijzigingen aangebracht. De wijzigingen zullen zorgen voor een verschuiving van steun in de vorm van een rentesubsidie naar steun in de vorm van een investeringspremie omdat alle investeringen die in aanmerking komen voor 8% steun, voortaan een investeringspremie zullen genieten, ongeacht de wijze van financiering. De duur van de rentesubsidie wordt gelimiteerd tot 10 jaar voor investeringen in onroerende staat en tot 5 jaar voor de overige investeringen.

Om een rentesubsidie te kunnen vergelijken met een investeringspremie wordt de actuele waarde berekend van in de tijd gespreide betalingen van een rentesubsidie. De actualisatievoet wordt berekend door de EU op basis van de vijfjaarlijkse interbancaire (zgn. 'swap'-)rentetarieven, vermeerderd met een opslag.

Voor aanvragen die in 2009 en 2010 werden ingediend, wordt een actualisatievoet van respectievelijk 4,99% en 1,24% toegepast. Voor aanvragen van 2011 is dit 1,49%. Een lagere actualisatievoet betekent dat de rentesubsidie minder van haar waarde verliest, dat de actuele waarde dus groter is en de aanvullende investeringspremie kleiner. Om binnen de vooropgestelde steunintensiteit te blijven wordt zo nodig de rentesubsidie verminderd. Voor aanvragen vanaf 6 september 2010 zal dit probleem niet meer voorkomen door de algemene vermindering van de duur van de rentesubsidie.

In de periode 2007-2013 kan de investeringssteun verkregen worden op een investeringsbedrag van maximaal 1.000.000 euro per bedrijfsleider die beschouwd wordt als landbouwer-natuurlijke persoon of per behorend venoot, zaakvoerder, bestuurder of gedelegeerd bestuurder met de kwalificatie landbouwer van een rechtspersoon-landbouwer. De wijziging van een maximaal subsidiabel bedrag per bedrijf naar een bedrag per bedrijfsleider, die van toepassing was op aanvragen vanaf 1 januari 2007 en bedoeld was om de samenwerking in de sector te stimuleren, heeft op de bedrijven met een grote omvang geleid tot de aanstelling van één of twee bijkomende bedrijfsleiders. Op enkele uitzonderingen na hebben die alle nauwe familiebanden met de oorspronkelijke bedrijfsleider (echtgenoot, partner, ouder, kind). De deelname in het kapitaal en het verworven beroepsinkomen van de nieuwe bedrijfsleider waren vaak slechts symbolisch. Om deze vorm van oneigenlijk gebruik van steunmaatregelen te voorkomen, worden er voor aanvragen vanaf 6 september 2010 hogere eisen gesteld bij de aanstelling van bedrijfsleiders, zowel inzake vakbekwaamheid, deelname in het kapitaal als minimale verloning van de geleverde prestaties.

Het gesubsidieerde bedrag wordt beperkt tot een maximaal normbedrag per aanwezige standplaats voor het vee of per m² bedrijfsgebouw.

De overheidswaARBorg kan alleen verkregen worden op leningen die rentesubsidie genieten (zie 2.1.2.6).

Bijkomende voorwaarden per deelsector van de veehouderij

Investerings in de melkveesector waarvoor de steun gevraagd werd in 2011, zijn subsidiabel als het bedrijf na uitvoering ervan over een voldoende groot melkquotum beschikt d.w.z. een quotum dat in een redelijke verhouding staat tot het aantal plaatsen voor melkkoeien. Investerings in de melkveesector zijn verbonden met het houden van melkkoeien en het bijhorende jongvee.

Bij het subsidiëren van investeringen in de melkveehouderij wordt voor aanvragen vanaf 1 januari 2009 een systeem van proportionele steunverlening toegepast. Dit houdt in dat er uitbreidingsinvesteringen mogelijk zijn zonder dat er op gelijkmatige wijze melkquotum bij verworven wordt. Belangrijke uitbreidingen d.w.z. met meer dan 50% in capaciteit, zonder verhoging van het quotum, blijven niet subsidiabel. De versoepeling past in het gewijzigd EU-investeringsbeleid ten aanzien van de melkveehouderij en moet de overgang naar een tijdperk zonder melkquota vlotter laten verlopen.

De sectorale voorwaarden voor het verkrijgen van steun voor investeringen in de varkenshouderij werden de voorbije jaren geleidelijk versoepeld. Na de afschaffing van de voorwaarde van grondgebondenheid in 2006 werden met het besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2008 de mogelijkheden op steun voor de varkenssector verruimd. Terwijl vroeger uitbreidingen op bedrijfsniveau alleen subsidiabel waren als ze het gevolg waren van een overname en een verplaatsing van capaciteit, kon er voor aanvragen vanaf 1 januari 2009 ook steun verkregen worden op uitbreidingsinvesteringen die mogelijk werden op basis van mestverwerking. Dat van die mogelijkheid ook effectief gebruik gemaakt wordt, blijkt uit de cijfers inzake gesubsidieerde investeringen in de varkenshouderij over 2010 en 2011, zoals weergegeven in hoofdstuk 5.

Volgende investeringen in de varkenshouderij zijn subsidiabel:

- nieuwe ammoniakemissiearme varkensstallen;
- herinrichten bestaande zeugenstallen naar stallen met groepshuisvesting;
- aankoop varkensstallen;
- investeringen ter verbetering van het leefmilieu, de hygiëne en het welzijn van de dieren;
- investeringen in biologische varkenshouderij.

Andere investeringen in de varkenshouderij zijn niet subsidiabel, zoals de verbouwing en de vernieuwing van de uitrusting van stallen die niet gericht zijn op de verbetering van het leefmilieu, de hygiëne en het welzijn van de dieren.

Ook in de pluimveesector werden de sectorale voorwaarden voor het verkrijgen van steun op investeringen in fasen versoepeld. In 2006 werd steun mogelijk bij huisvesting van legkippen in verrijkte kooien terwijl dit voorheen alleen mogelijk was bij voliëre- of grondhuisvesting. Vanaf 1 januari 2009 werd steun mogelijk op uitbreidingsinvesteringen in het kader van mestverwerking. Door een wijziging van de Vlarem-lijst van ammoniakemissiearme stallen kon vanaf 8 juli 2011 VLIF-steun verkregen worden bij de bouw van ammoniakemissiearme vleeskuikenstallen.

Volgende investeringen in de pluimveehouderij zijn subsidiabel:

- nieuwe ammoniakemissiearme stallen;
- herinrichten bestaande legkippenstallen met huisvesting in verrijkte kooien, voliërehuisvesting of grondhuisvesting;
- aankoop pluimveestallen;
- investeringen ter verbetering van het leefmilieu, de hygiëne en het welzijn van de dieren;
- investeringen in biologische pluimveehouderij.

Andere investeringen in de pluimveehouderij zijn niet subsidiabel, zoals de verbouwing en de vernieuwing van uitrusting van stallen die niet gericht zijn op de verbetering van het leefmilieu, de hygiëne en het welzijn van de dieren.

Omschakelingen naar een andere subsector binnen de pluimveehouderij worden niet beschouwd als uitbreiding als de mestproductie niet toeneemt.

Tot eind 2008 waren investeringen in de vleesveesector die niet gericht waren op de verbetering van het leefmilieu, de hygiëne en het dierenwelzijn slechts subsidiabel wanneer het bedrijf voldoende grondgebonden was. De voorwaarde van grondgebondenheid werd afgeschaft voor aanvragen vanaf 1 januari 2009. Op dat tijdstip werden alle investeringen in de vleesveesector subsidiabel onder de algemene voorwaarden.

Tot eind 2008 waren in de vleeskalversector uitsluitend investeringen die gericht waren op de verbetering van het leefmilieu, de hygiëne en het dierenwelzijn subsidiabel. Bovendien mocht er geen verhoging zijn van de productiecapaciteit. Voor aanvragen vanaf 1 januari 2009 werden de beperkende sectorale voorwaarden afgeschaft. Op dat tijdstip werden alle investeringen in de vleeskalversector subsidiabel onder de algemene voorwaarden.

Planmatige aanpak van investeringen

In een bedrijfsplan moet de land- of tuinbouwer aantonen dat de investeringen gerechtvaardigd zijn in het licht van de toestand en van de structuur van zijn bedrijf en dat het uitvoeren van de investeringen zal leiden tot een duurzame verbetering van die toestand. Bij het opstellen van een bedrijfsplan speelt de land- of tuinbouwer een belangrijke rol. Hij brengt alle basisgegevens aan voor het plan. Een bedrijfsplan omvat de volgende onderdelen:

- beschrijving van het bedrijf met o.a. teeltplan, veebezetting, opbrengsten, kosten, gepresteerde arbeid en ingezet kapitaal;
- beschrijving van de structurele tekortkomingen op het bedrijf;
- beschrijving van de geplande investeringen;
- opgave van de nagestreefde doelstellingen met de investeringen;
- analyse van de rendabiliteit van het bedrijf;
- wijze van financiering.

Met de wijziging van de regelgeving voor aanvragen vanaf 6 september 2010 wordt het bedrijfsplan bij investeringen behouden met dien verstande dat een aantal kengetallen inzake rendabiliteit vervangen worden door kengetallen inzake bedrijfsomvang.

2.1.2.3 Steun als compensatie van geleden schade

Doel van de steun

Land- en tuinbouwers die belangrijke schade geleden hebben aan de landbouwproductie of de landbouwproductiemiddelen ten gevolge van onvoorziene gebeurtenissen zoals natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of het uitbreken van dier- of plantenziekten, kunnen steunmaatregelen genieten.

Vorm van de steun

De steun wordt verleend in de vorm van een rentesubsidie van maximaal 3% gedurende maximaal 3 jaar op een overbruggingskrediet. Het maximumbedrag van het overbruggingskrediet is gelijk aan het bedrag van de werkelijk geleden schade aan de landbouwproductie en de landbouwproductiemiddelen verminderd met ontvangen schadevergoedingen. De steun wordt uitsluitend met Vlaamse middelen gefinancierd.

Voorwaarden

De minimale omvang van de schade aan de landbouwproductie en productiemiddelen door natuurrampen en buitengewone weersomstandigheden moet 30% van een normale productie bedragen.

Ten gevolge van veeziekten kan er slechts steun zijn voor de herbevolking:

- hetzij na volledige opruiming van de veestapel of na bewezen noodzakelijke leegstand als gevolg van runderbrucellose, gekkekoeienziekte, varkenspest, vogelpest en pseudovogelpest;
- hetzij na de uitzuivering ten gevolge van een aantasting van rundertuberculose en runderleucose van ten minste 30% van de veestapel.

Voor schadegevallen veroorzaakt door natuurrampen en buitengewone weersomstandigheden voorziet de regelgeving niet in een onmiddellijke praktische toepassing. Ze schetst alleen het algemene kader waarbinnen maatregelen genomen kunnen worden waarbij onder meer bepaald wordt dat er geen overcompensatie van de geleden schade mag zijn.

In het recente verleden werd voor concrete steunmaatregelen steeds gewerkt in het kader van de 'de-minimissteun' waarbij beperkte staatssteun mogelijk is.

In 2011 werd naar aanleiding van de zware storm van 18 augustus een bijzondere gunstmaatregel uitgevaardigd voor de getroffen fruittelers.

2.1.2.4 Steun ten gunste van bedrijven in financiële moeilijkheden

Doel van de steun

Op het tijdstip dat er zich een onvoorziene gebeurtenis (andere dan natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of het uitbreken van dier- of plantenziekten) voordoet waardoor land- of tuinbouwers in financiële moeilijkheden komen, kan de minister een algemene steunmaatregel treffen wanneer de situatie dit verantwoordt. In de maatregel worden de voorwaarden en modaliteiten voor het verkrijgen van de steun, de criteria voor het vaststellen van de financiële moeilijkheden, het gebied waarbinnen de bedrijven moeten gelegen zijn en de periode waarin de maatregel van toepassing is, vastgelegd.

De regelgeving voorziet dus niet in een onmiddellijke praktische toepassing. Enkel het algemene kader waarbinnen maatregelen kunnen worden genomen, is geschetst. Zowel algemene als specifieke maatregelen (per sector, streek) zijn mogelijk.

Vorm van de steun

Als er een steunmaatregel uitgevaardigd wordt, zal de steun de vorm hebben van een rentesubsidie van maximaal 3% gedurende maximaal 3 jaar op een overbruggingskrediet. De steun wordt uitsluitend met Vlaamse middelen gefinancierd.

Voorwaarden

- de bedrijven moeten aantonen dat er reële financiële moeilijkheden zijn;
- de problemen moeten een horizontaal karakter hebben en niet het gevolg zijn van slecht beheer;
- de steun moet beperkt zijn in omvang;
- de bedrijven moeten levensvatbaar zijn na het nemen van de gepaste structurele maatregelen.

Bovendien moet een herstructureringsplan worden ingediend en moet de sector bepaalde compensaties (capaciteitsafbouw) leveren wanneer meer dan 1,5% (bij algemene maatregelen) of 3% (bij specifieke) van de productie bij de maatregel betrokken wordt.

Concrete steunmaatregelen worden in overleg met de Europese Commissie uitgevaardigd via een ministeriële omzendbrief.

In het kader van deze steunmaatregel is er in 2010 een relatief omvangrijke actie gevoerd in de vorm van steun op een overbruggingskrediet voor land- en tuinbouwers die door de economische en financiële crisis vanaf de tweede helft van 2008 liquiditeitsmoeilijkheden hadden en problemen ondervonden bij de financiering van de operationele kosten. Verder in dit verslag wordt gerapporteerd over de aard van de maatregel en de staat van behandeling van de aanvragen.

Begin 2011 werd die steunmaatregel selectief verlengd ten gunste van gespecialiseerde varkensbedrijven met liquiditeitsproblemen.

Ook de bijzondere gunstmaatregel van medio 2011 voor de groentetelers die genomen werd naar aanleiding van de EHEC-crisis kan gerangschikt worden als een maatregel ten gunste van bedrijven met financiële moeilijkheden.

Omdat voor beide maatregelen geopteerd werd voor een actie in het kader van de de minimisverordening (met beperkte steun) zijn de voorwaarden m.b.t. het indienen van een herstructureringsplan en capaciteitsafbouw niet van toepassing.

2.1.2.5 Steun voor sociale instellingen en consumentencoöperaties

Doel van de steun

De maatregel heeft als doel de sociale instellingen (veelal vzw's) en consumentencoöperaties met een land- of tuinbouwbedrijf die kunnen worden beschouwd als landbouwer, financieel te steunen bij de noodzakelijke aanpassing van de structuur van het bedrijf.

Vorm van de steun

Sociale instellingen en consumentencoöperaties kunnen alleen Vlaamse steun verkrijgen voor investeringen. Er is geen vestigingssteun, noch steun bij financiële moeilijkheden of als compensatie van schade mogelijk. Er kan ook geen overheidswaarborg verkregen worden.

Wanneer de financiering gebeurt met krediet bij een erkende kredietinstelling kan naar analogie van de coöperaties voor afzet, verwerking en dienstverlening een rentesubsidie van 4% gedurende 10 jaar (investeringen in onroerende goederen) of 7 jaar (overige) verkregen worden. Bij investeringen gefinancierd met eigen middelen wordt een investeringspremie met dezelfde (actuele) waarde als de rentesubsidie verleend.

Voorwaarden

De aard van de investeringen die in aanmerking komen voor steun is dezelfde als die waarvoor de land- en tuinbouwproducenten steun kunnen krijgen.

De coöperatie of de instelling moet een bestuurder-landbouwer aanwijzen die vanuit het bestuur het land- of tuinbouwbedrijf opvolgt en het beheer ervan waarneemt. Hij of zij is het aanspreekpunt voor de overheid en moet beroepsbekwaam zijn.

De andere voorwaarden zijn analoog met die voor de land- en tuinbouwproducenten d.w.z. minimale economische dimensie van het bedrijf, vergunningen in orde, wettelijke normen leefmilieu hygiëne en dierenwelzijn respecteren en boekhouding bijhouden.

2.1.2.6 VLIF-waarborg

Doel van de steun

De regels voor het toekennen, opvolgen en uitbetalen van waarborg zitten vervat in het decreet van 22 december 1993, het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000, het ministerieel besluit van dezelfde datum, het werkingsbesluit van 16 juli 1996, gewijzigd op 30 maart 2001 en 18 maart 2005, de overeenkomst tussen de erkende kredietinstellingen en het VLIF en een aantal ministeriële omzendbrieven.

Wat de toekenning van waarborg betreft zijn de wijzigingen met de besluiten van de Vlaamse Regering van 3 december 2004 en 16 juni 2006 belangrijk. Waar de waarborg aanvankelijk volledig gekoppeld was aan de bedragen met rentesubsidie werd dit principe met deze besluiten opgeheven.

Kenmerken en voorwaarden

De waarborg is aanvullend, wat inhoudt dat hij tot doel heeft de zekerheden aan te vullen die door de kredietaanvrager zelf aangebracht werden. Die eigen zekerheden moeten maximaal vastgelegd worden.

Het bedrag aan subsidiabele investeringen waarop waarborg kan verkregen worden is beperkt per periode van 7 jaar. In de periode 2007-2013 kan maximaal een waarborg verkregen worden van 80% van investeringen van in totaal 1.000.000 euro per bedrijfsleider of 80% van een investeringen van in totaal 2.000.000 euro per bedrijf.

De waarborg is niet subsidiair, wat betekent dat, in geval van een uitwinning, de opbrengsten naar rato van het waarborgpercentage afgeboekt worden op het gewaarborgde kredietgedeelte. De kredietnemer moet volledig uitgewonnen worden en alle aan het krediet gehechte zekerheden moeten verwezenlijkt zijn vooraleer er waarborg kan uitbetaald worden aan de bank, behoudens een voorschotregeling om verwijlrenten te stuiten. Het kredietsaldo na uitwinning kan door de kredietinstelling voor het bedrag van het waarborgpercentage opgevraagd worden bij het VLIF. De uit te betalen waarborg wordt uitsluitend gefinancierd met Vlaamse middelen.

De normale duurtijd van de waarborg bedraagt 10 jaar. Voor verrichtingen ter gelegenheid van de eerste installatie kan de duur 15 jaar bedragen, inclusief 1 jaar vrijstelling van aflossing.

Voor het verkrijgen van waarborg moet een bijdrage betaald worden. De grootte van de bijdrage hangt af van het gewaarborgde bedrag en de duur van de waarborg. Bij een duurtijd van 10 jaar bedraagt de waarborgbijdrage 0,5% van het gewaarborgde bedrag.

Aanvragen met hoge waarborgbedragen worden zoals alle andere getoetst aan de hierbovenvermelde algemene voorwaarden. Maar bovendien maakt een comité, bestaande uit VLIF-ambtenaren van de hoofddienst en de buitendiensten, een aantal afwegingen waarmee het voornamelijk wil inschatten welke risico's het VLIF loopt en hoe omvangrijk de lasten voor het VLIF zouden zijn in geval van uitwinning van het bedrijf. Voor het inschatten van de risico's spelen de behaalde bedrijfsresultaten een belangrijke rol naast de mate waarin het businessplan realistisch is en de mate waarin de aanvragers zelf belangrijke inspanningen doen bij de financiering van het project. Concreet betekent dit dat de waarborg beperkt of geweigerd kan worden bij overdreven risico's met betrekking tot het bedrijf, de exploitant of een bepaalde sector of dat er bijkomende eisen gesteld worden aan het verkrijgen van de waarborg. In het bijzonder bij vennootschappen worden de jaarrekeningen beoordeeld en wordt nagegaan of naast de goederen van de vennootschap ook die van de mandatarissen in voldoende mate aangesproken werden. Naarmate de risico's groter ingeschat worden zal het VLIF via het beperken van de waarborg en/of via bijkomende voorwaarden streven naar een billijke verdeling van de mogelijke verliezen over de drie betrokken partijen: de aanvrager, de bank en het VLIF.

2.2 VLIF-steun aan land- en tuinbouwcoöperaties

Algemene voorwaarden

Het VLIF kan onder een aantal algemene voorwaarden steun verlenen aan landbouwcoöperaties voor afzet en verwerking of dienstverlening.

Onder meer moet:

- het voorwerp van de vennootschap in hoofdzaak verband houden met de landbouw, de tuinbouw of de veeteelt;
- de meerderheid van de vennoten de activiteit van landbouwer uitoefenen of moet minstens 50% van de stemgerechtigde aandelen in handen zijn van landbouwers en/of van één of meerdere landbouwcoöperaties die zelf in aanmerking komen voor VLIF-steun als coöperatie. De coöperatie heeft ook minimaal 3 werkende leden landbouwers en heeft betrekking op minimaal twee zelfstandige landbouwbedrijven. Het toetreden van nieuwe leden moet worden toegelaten zonder hierbij overdreven eisen te stellen.

Steunmaatregel

Het VLIF verleent zowel steun voor verrichtingen gefinancierd met leningen aangegaan bij een erkende kredietinstelling als voor verrichtingen gefinancierd met eigen middelen.

Sinds 2011 verloopt de organisatie van de steunverlening aan land- en tuinbouwcoöperaties voor afzet en verwerking via een systeem van weerkerende oproepen. Iedere oproep wordt ingeleid door een ministeriële omzendbrief waarin de voorwaarden en modaliteiten van de oproepen worden bepaald, o.m. het steunpercentage dat van toepassing is en de investeringen die voor steun in aanmerking komen.

De steunverlening aan de landbouwcoöperaties type machinerings bleef ongewijzigd. Zij kunnen een dossier voor steun indienen op de wijze die analoog is aan die van de individuele land- en tuinbouwer.

Doel van de steun

Analoog met de steunverlening bij de producenten wordt investeringssteun verleend om de coöperatie te stimuleren de bedrijfsstructuren aan te passen aan de snel evoluerende en wisselende omstandigheden waarin de bedrijven actief zijn en te moderniseren met aandacht voor: de levensvatbaarheid van de coöperatie, de ontwikkelingen op het vlak van leefmilieu en dierenwelzijn, de technologie in de sector, de energiemarkt, de commercialisatie- en distributie, de markt, de heroriëntatie van het EU- landbouwbeleid e.a.

Bijkomend wordt de gemeenschappelijke afzet (eventueel inclusief verwerking) en het gemeenschappelijk gebruik van (kapitaalintensieve) investeringen gestimuleerd.

De investeringssteun mag niet in strijd zijn met het beleid op andere vlakken (marktpolitiek, milieubeleid, beleid ruimtelijke ordening,...) en mag de doelstellingen hiervan niet doorkruisen.

Vorm van de steun

Coöperatieve machinerings genieten onder de algemene voorwaarden van dezelfde steun als de producenten (4 steunintensiteiten: 8 à 38%).

Coöperaties voor afzet en verwerking genieten van de steun die wordt bepaald per oproep. In de regel bedraagt de maximale steun 15%.

2.3 VLIF-steun aan de agrovoedingssector

De regelgeving vormt de basis om in het Vlaamse Gewest en binnen een door de EU bepaald kader, uitvoering te geven aan het structuur- en investeringsbeleid van de Vlaamse Regering ten aanzien van de agrovoedingssector (cfr. plattelandsontwikkelingsplan, PDPO II).

Steunmaatregel

Bedrijven uit de agrovoedingssector, met activiteiten (cfr. NACE-codes) beperkt tot de bedrijvigheden bepaald in het ministeriële besluit van 26 november 2007, en die meer bepaald de verwerking en afzet van land- en tuinbouwproducten tot voorwerp hebben, kunnen VLIF-steun verkrijgen voor bepaalde investeringen.

Doel van de steun

De investeringssteun beoogt:

- de continuïteit van de agrovoedingsbedrijven te verzekeren en structurele aanpassingen door te voeren als schakel in het behoud en de ontwikkeling van de Vlaamse land- en tuinbouw;
- in het algemeen het inzetten van middelen die bijdragen tot het verbeteren van de concurrentie- en economische positie van de Vlaamse land- en tuinbouw door het doel- en actiegericht betoelagen van investeringen bij de primaire verwerkingssector, gericht op activiteiten met directe of indirecte invloed op het land- en tuinbouwinkomen;
- het ontwikkelen van een meer complementair en coherent beleid voor de landbouw en de (primaire) verwerkingssector van land- en tuinbouwproducten, terwijl voorheen de Vlaamse en Europese subsidiëring van investeringsprojecten uit de agrovoedingssector door verschillende administraties gebeurde, elk met hun eigen regelgevingen en objectieven.

Vorm van de steun

De steun wordt verleend in de vorm van een kapitaalpremie en bedraagt maximaal 20% van de aanvaarde investeringskosten. De kapitaalpremie wordt uitbetaald in maximaal twee schijven.

Oproep

De steunmaatregel wordt georganiseerd via oproepen. De voorwaarden en modaliteiten die gelden bij iedere oproep worden vooraf bekend gemaakt via een ministeriële omzendbrief in het Belgisch Staatsblad en in de pers.

2.4 VLIF-steun aan de omkaderingssector

Steunmaatregel

Praktijkcentra en vergelijkbare instellingen, samengevat de omkaderingssector van land- en tuinbouw, kunnen steun verkrijgen voor investeringen in het kader van de door hen uitgevoerde praktijkgerichte en vulgariserende onderzoeksactiviteiten.

Doel van de steun

De investeringssteun aan de omkaderingssector wil de continuïteit van de activiteiten van praktijkcentra en vergelijkbare instellingen verzekeren, als schakel in het overbrengen van het onderzoek in land- en tuinbouw in functie van de nagestreefde ontwikkeling van de Vlaamse land- en tuinbouw.

Het betreft een selectieve steunverlening waarbij een structurele samenwerking tussen de verschillende instellingen gestimuleerd wordt, en dit zowel wat de plantaardige als de dierlijke sector betreft.

Vorm van de steun

De steun wordt verleend in de vorm van een kapitaalpremie en bedraagt maximaal 50% van de aanvaarde investeringskosten. De kapitaalpremie wordt uitbetaald in maximaal 4 schijven.

Oproep

De steunmaatregel wordt georganiseerd via oproepen. De geldende voorwaarden en modaliteiten bij iedere oproep worden vooraf bekend gemaakt via een ministeriële omzendbrief in het Belgisch Staatsblad en in de pers.

2.5 Aanpassingen regelgeving in 2010 en specifieke acties

2.5.1 Aanpassingen regelgeving producenten

De VLIF-regelgeving voor land- en tuinbouwproducenten werd in 2010 op diverse vlakken gewijzigd. Bij de beschrijving van de regelgeving werd bij diverse aspecten al de aandacht gevestigd op de evolutie inzake voorwaarden en de aard en de omvang van de steun. De volgende vaststellingen lagen aan de basis van de wijziging:

- ingevolge verordening (EG) nr. 74/2009 van de raad van 19 januari 2009 tot wijziging van verordening (EG)nr. 1698/2005 inzake steun voor plattelandsontwikkeling kon de vestigingssteun voor landbouwers verhoogd worden van 55.000 euro naar 70.000 euro;
- de procedures en de regelgeving moesten vereenvoudigd worden met het oog op een snellere doorlooptijd van de dossiers;
- het budget volstond nipt voor de hoge investeringsvolumes maar liet niet toe achterstand in te lopen. Door die vaststelling, de verbetering van de economische situatie in belangrijke subsectoren en de talrijke steunaanvragen voor investeringen in hernieuwbare energie, kon niet gerekend worden op een daling van de investeringen voor een verlichting van de budgettaire noden;
- een vermindering van de steunintensiteit voor zonnecellen drong zich op vanwege de afschaffing van de steun voor niet-landbouwondernemingen en de sterke daling van de prijs van de investeringsgoederen.

De concrete wijzigingen die het voorwerp waren van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2010 worden hier kort opgesomd:

- landbouwer zijn betekent in het kader van de VLIF-regelgeving nog altijd dat de betrokkene beroepsinkomsten verwerft uit een landbouwactiviteit en met die activiteit verweven verbrede activiteiten, dat die activiteit belangrijk is qua bestede arbeidstijd en uitgeoefend wordt op een bedrijf met een voldoende omvang. Bij de inkomensvoorwaarde wordt niet meer gewerkt met relatieve cijfers maar met absolute, nl. een minimum van 12.000 euro belastbaar beroepsinkomen uit activiteiten inzake landbouw en landbouwverbreding en minder dan 12.000 euro ander beroepsinkomen. Ook bij de voorwaarde over de besteding van de arbeidstijd wordt niet meer gewerkt met relatieve gegevens (50% totale arbeidstijd) maar de landbouwactiviteit op het bedrijf waar de investeringen of de verrichtingen waarvoor steun gevraagd wordt, moet de belangrijkste beroepsactiviteit zijn. Zoals voorheen zal een bedrijfsleider zich maar met één bedrijf kunnen aanmelden voor het verkrijgen van steun. Er wordt niet meer gewerkt met een minimumnorm inzake arbeidsbehoefte maar met een minimale bedrijfsomvang per bedrijfsleider;
- bij een vennootschap landbouwer moet iedere mandataris voortaan beschouwd worden als landbouwer (aspecten inkomsten en arbeidstijd). Een mandataris heeft minimaal 25% van de aandelen in bezit waardoor bij één mandataris de kapitaalverstrekking door niet-landbouwers voortaan meer kan bedragen dan 49%. Het beheer blijft in handen van de landbouwer;
- er worden alleen nog niet-landbouwactiviteiten aanvaard die op het bedrijf duidelijk in relatie staan tot de landbouwactiviteiten. De uitoefening van andere activiteiten (transport, handel, loonwerk, veehandel...) wordt binnen de entiteit waarvoor de steun gevraagd wordt niet meer aanvaard. Diversificatieactiviteiten worden zoals voorheen aanvaard op voorwaarde dat het belang ervan ondergeschikt is aan dat van de landbouwactiviteit;
- de voorwaarde van levensvatbaarheid d.w.z. het halen van een minimumarbeidsinkomen per volle arbeidskracht wordt vervangen door een voorwaarde van minimale bedrijfsomvang. De minimaal vereiste bedrijfsomvang wordt gedefinieerd als een minimumbrutobedrijfsresultaat per bedrijfsleider;
- de bedrijfsleider moet voor het voeren van een gepast bedrijfsbeheer beschikken over goede bedrijfsgegevens. Voortaan kunnen dubbele vennootschapsboekhouding en een bewijskrachtige fiscale boekhouding aangevuld met een systematische en regelmatige registratie van bedrijfsgegevens, een jaarlijkse inventaris, balans en resultatenrekening volstaan;
- de investeringen moeten planmatig aangepakt worden en gericht zijn op het halen van doelstellingen, in het bijzonder wanneer ze gericht zijn op de verbetering van het leefmilieu.
- de steunintensiteit voor investeringen wordt lineair verminderd met 2% van respectievelijk 40%, 30%, 20% en 10% naar 38%, 28%, 18% en 8%;

- het maximum aan vestigingssteun wordt verhoogd van 55.000 naar 70.000 euro. De maximale vestigingspremie blijft behouden op 40.000 euro. Nu wordt dit maximum toegepast bij een vestiging als bedrijfsleider van een vennootschap bij overname van aandelen. Hier wordt de steun onder vorm van rentesubsidie verhoogd van 15.000 naar 30.000 euro. Bij de vestiging als natuurlijke persoon wordt de vestigingspremie verhoogd van 25.000 naar 30.000 euro. Het nieuwe maximumbedrag aan steun in de vorm van rentesubsidie is 40.000 euro;
- omdat op termijn steeds minder informatie rechtstreeks zal gevraagd worden bij de landbouwer maar intern of via andere kanalen, wordt overgeschakeld naar een aanvraag in één keer, vóór de start van de investering. Die aanvraag moet minder gedocumenteerd zijn dan voorheen en er worden mogelijkheden voorzien om te vervullen;
- naast een lineaire vermindering van alle steunintensiteiten met 2% wordt de steunintensiteit voor zonnecellen vastgelegd op 8%.

Op 18 juli 2011 werd aansluitend op de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering een ministerieel besluit uitgevaardigd. De belangrijkste bepalingen in dit besluit worden hierna opgesomd:

Voortaan moet iedereen die zich voor het eerst vestigt als bedrijfsleider op een landbouwbedrijf voldoen aan vereisten inzake vakbekwaamheid bij vestiging d.w.z. in alle omstandigheden een schoolse of naschoolse landbouwworming gevolgd hebben, ongeacht de leeftijd waarop men zich vestigt, de duur van de ervaring, de activiteiten van de partner en de wijze waarop de vestiging gebeurt.

De aanvaardbare vormen van boekhouding worden opgesomd. Er wordt verduidelijkt wat verstaan wordt onder een bewijskrachtige fiscale boekhouding.

Het minimaal vereist brutobedrijfsresultaat per bedrijfsleider wordt bepaald op 50.000 euro.

Er wordt bepaald hoe het brutobedrijfsresultaat per bedrijfsleider (= voorwaarde van bedrijfsomvang) berekend wordt.

Waar voorheen de rentesubsidie in alle omstandigheden voorrang had op een kapitaalpremie wordt bepaald dat de steun naar rato van 8 % nog uitsluitend wordt toegekend onder vorm van een investeringspremie.

Bijkomende voorwaarden en modaliteiten van de investeringssteun worden bepaald. De maximale duur van de rentesubsidie wordt verminderd naar 10 jaar.

De gewijzigde voorwaarden en de modaliteiten van de vestigingssteun worden bepaald.

De minimum en maximumbedragen worden bepaald. Er worden een aantal voorwaarden waaraan de investerings- en betalingsbewijzen moeten voldoen opgesomd. Het aantal normbedragen (maximum subsidiabele bedragen per dierplaats, m², installatie of geheel van investeringen) wordt gevoelig uitgebreid.

2.5.2 Speciale maatregelen

Omzendbrief 53 van 23 december 2009 over het verkrijgen van VLIF-steun op een overbruggingskrediet voor de financiering van operationele kosten.

De hieronder beschreven maatregel werd in extremis uitgevaardigd in 2009, maar heeft integraal betrekking op aanvragen die in 2010 ingediend werden en in grote mate afgehandeld werden in 2011. In die omstandigheden wordt de maatregel nog toegelicht in dit verslag.

Omdat de economische crisis ook de landbouwsector sterk trof, besliste de EU-Commissie de tijdelijke communautaire kaderregeling inzake staatssteun ter stimulering van de toegang tot financiering, die aanvankelijk niet gericht was op de landbouwsector, ook open te stellen voor land- en tuinbouwbedrijven.

Van die versoepeling werd gebruik gemaakt om een nieuwe VLIF-steunmaatregel uit te vaardigen waarbij het mogelijk werd rentesubsidie en gewestwaarborg te verlenen op een overbruggingskrediet dat door de banken verleend werd aan land- en tuinbouwers, die door de economische crisis problemen kregen met de financiering van de operationele kosten.

Het bedrag van het overbruggingskrediet mocht maximaal gelijk zijn aan de helft van de jaarlijkse operationele kosten en maximaal 90.000 euro bedragen. Het kredietbedrag volgde uit een berekening van de operationele kosten.

Het krediet mocht een duur hebben van maximum 5 jaar met de mogelijkheid om 1 jaar uitstel van aflossing te verlenen. De rentesubsidie bedroeg maximum 3% gedurende 3 jaar. Er werd geen strak terugbetalingschema opgelegd.

Alleen kredieten aangeaan door land- of tuinbouwers die minder dan 15 jaar gevestigd waren konden ook gewestwaarborg genieten. Die bedroeg maximaal 80% van het aanvaarde kredietbedrag gedurende 3 jaar.

De steun kon verkregen worden wanneer voldaan was aan de algemene voorwaarden voor het verkrijgen van VLIF-steun en aan volgende cumulatieve voorwaarden.

- het bruto bedrijfsresultaat voor een recente periode van één jaar was minstens 15% lager dan dat van het voorgaande of het gemiddelde van drie voorgaande;
- de land- of tuinbouwactiviteiten werden niet in belangrijke mate ingekrompen;
- het bedrijf had nog steeds een positief eigen vermogen;
- de bijkomende kredietlast kon in normale omstandigheden gedragen worden;
- de beroepsinkomsten uit niet-landbouwactiviteiten waren lager dan 10.000 euro;
- de productierisico's bleven ten laste van de jonge land- of tuinbouwer;
- de lopende kredieten waren niet opgezegd door de bank;
- de problemen mochten alleen het gevolg zijn van de economische crisis.

Gedurende de looptijd van het overbruggingskrediet met gewestwaarborg kon geen nieuwe VLIF-steun verkregen worden tenzij aangetoond werd dat de financiering van die investeringen de terugbetaling van het overbruggingskrediet niet in het gedrang bracht.

Aanvragen konden tot 31 december 2010 ingediend worden.

In 2011 werd nog driemaal een gelijkaardige maar selectieve maatregel uitgevaardigd. Het betrof volgende gunstmaatregelen.

Met omzendbrief 59 werd de gunstmaatregel die voorzag in steun op overbruggingskrediet voor de financiering van operationele kosten selectief voortgezet ten gunste van varkenshouders, die in 2010 ten minste het equivalent van 1.000 varkens (één zeug telt voor 7 varkens) hielden. Het bedrag van het overbruggingskrediet mocht maximaal 90.000 euro bedragen en de helft van de jaarlijkse operationele kosten van het bedrijf. Bovendien werd maximaal 350 euro per aanwezige productieve zeug en 80 euro per aanwezig vleesvarken aanvaard. Omdat geopteerd werd voor een maatregel in het kader van de de minimisverordening wat inhoudt dat de actuele waarde van de steun onder vorm van een rentesubsidie maximaal 7.500 euro per bedrijf per periode van 3 jaar mag bedragen, was er geen ruimte voor steun onder vorm van waarborg.

Met omzendbrief 61 werd voor groentetelers die door de EHEC-crisis belangrijke belangrijke schade geleden hadden een VLIF-steunmaatregel uitgevaardigd. Opnieuw werd, omwille van de eenvoud van de procedure, geopteerd voor een maatregel in het kader van de de minimisverordening. De steun had de vorm van rentesubsidie en waarborg op een overbruggingskrediet. Het overbruggingskrediet mocht aangewend worden voor de betaling van voorziene bedrijfsuitgaven in de tweede helft van 2011. Het kredietbedrag was maximaal gelijk aan de schade geleden en kon maximaal 90.000 euro per bedrijf bedragen wanneer uitsluitend rentesubsidie gevraagd werd of 60.000 euro wanneer rentesubsidie en gewestwaarborg gevraagd werd. De rentesubsidie bedroeg 3 % gedurende 3 jaar en de waarborg maximaal 30.000 euro per bedrijf.

De belangrijkste voorwaarden voor het verkrijgen van de steun waren:

- met een financiële analyse over het jaar 2011 moest aangetoond worden dat er een reëel betalingsprobleem was ingevolge de EHEC-crisis;
- de balans van het laatst afgesloten boekjaar moest een positief eigen vermogen aantonen;
- de kredieten mochten niet opgezegd zijn en het bedrijf mocht geen onderneming in moeilijkheden zijn.

Met omzendbrief 62 tenslotte werd voor fruittelers die schade geleden hadden door het noodweer van 18 augustus een VLIF-steunmaatregel uitgevaardigd. Opnieuw werd geopteerd voor een maatregel in het kader van de de minimisverordening. De steun had de vorm van rentesubsidie en waarborg op een overbruggingskrediet. Het overbruggingskrediet mocht aangewend worden voor de betaling van voorziene bedrijfsuitgaven tot 30 juni 2012. Het kredietbedrag mocht maximaal 10.000 euro per beschadigde ha bedragen en maximaal 90.000 euro per bedrijf wanneer uitsluitend rentesubsidie gevraagd werd of 60.000 euro wanneer rentesubsidie en gewestwaarborg gevraagd werd. De rentesubsidie bedroeg 3 % gedurende 3 jaar en de waarborg maximaal 30.000 euro per bedrijf.

De belangrijkste voorwaarden voor het verkrijgen van de steun waren:

- de geleden schade aantonen met bewijskrachtige documenten;
- de balans van het laatst afgesloten boekjaar moest een positief eigen vermogen aantonen;
- de kredieten mochten niet opgezegd zijn en het bedrijf mocht geen onderneming in moeilijkheden zijn.

2.5.3 Aanpassingen regelgeving land- en tuinbouwcoöperaties

Omzendbrief 57 over het verkrijgen van VLIF-steun voor investeringen van coöperaties voor afzet in de sector groenten en fruit: oproep 2011.

De VLIF-steunverlening aan de landbouwcoöperaties voor verwerking werd tijdelijk stopgezet vanaf 15 april 2010. De steun aan afzetcoöperaties werd reeds in 2009 opgeschort. In 2011 wordt de steunverlening aan de land- en tuinbouwcoöperaties heropgestart via een systeem van wekerende oproepen. Omzendbrief 57 leidt de eerste oproep in.

2.5.4 Aanpassingen regelgeving agrovoeding

De regelgeving bleef in 2011 ongewijzigd.

2.5.5 Aanpassingen regelgeving omkadering

De regelgeving bleef in 2011 ongewijzigd.

3 HET VLIF FINANCIËEL IN 2011

3.1 Begroting

De begroting 2011 van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds beliep initieel 65,236 miljoen euro, zowel voor de ontvangsten als voor de uitgaven.

De vastleggingsmachtiging bedroeg 64,705 miljoen euro en er kon waarborg toegekend worden voor maximaal 40 miljoen euro (cfr. art. 146 van het decreet van 23 december 2010 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse overheid voor het begrotingsjaar 2011, B.S. 27 mei 2011).

De uitgaven worden gedekt door een dotatie van 59,549 miljoen euro uit de begroting van de Vlaamse overheid en door de eigen inkomsten (zoals waarborgbijdragen) die echter zeer beperkt zijn.

Bij de begrotingscontrole werd de vastleggingsmachtiging niet gewijzigd, maar werd de dotatie op 60,198 miljoen euro gebracht. Het totaal van de VLIF-begroting bedroeg dan ook 69,516 miljoen euro, zowel voor de ontvangsten als voor de uitgaven, ook omdat het overgedragen saldo 2010 en het over te dragen saldo 2011 verhoogden van 7,157 naar 8,693 miljoen euro (cfr. art. 64 van het decreet van 8 juli 2011 houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse overheid voor het begrotingsjaar 2010, B.S. 10 april 2012).

Bij Besluit van de Vlaamse Regering van 18 november 2011 werd er nog 6 miljoen euro toegevoegd aan de VLIF-vastleggingsmachtiging door de herverdeling van een provisioneel krediet ter compensatie van geannuleerde openstaande, maar niet meer te betalen verplichtingen (*B.S. 9 maart 2012*). Hierdoor kwam de uiteindelijke machtiging op 70,705 miljoen euro.

Op het einde van het jaar werd er nog een begrotingswijziging doorgevoerd; het betrof enkele verschuivingen tussen de verschillende rubrieken zonder dat de decretaal bepaalde totalen wijzigden, en een verhoging van de eigen inkomsten zodat het totaal van de VLIF-begroting (inkomsten en uitgaven) 69,752 miljoen euro bedroeg.

Onderstaande tabel geeft dan ook de uiteindelijke begroting 2011 weer, nl. de Vlaamse cofinanciering van de VLIF-steun. De EU-medefinanciering wordt geregeld via het hiertoe opgericht Betaalorgaan binnen het Agentschap voor Landbouw en Visserij (zie verder).

Tabel 3.1 Begroting 2011 van het VLIF (x 1000 euro) (finale cijfers)

1. Vastleggingsmachtiging (B.A. KCo KE100 9999)		Totaal: 70.705
Producenten: rentesubsidies		45.425
Producenten: kapitaalpremies		23.043
Producenten: waarborgen		1.147
Startsteun samenwerkingsgroeperingen		23
Agrovoeding		1.067
Omkadering		0
2. Inkomsten		Totaal: 69.752
Dotatie van de Vlaamse overheid (B.A. KCo KE107 4141)		60.198
Terugbetalingen door begunstigden (terugvorderingen)		826
Waarborgbijdragen		35
Overgedragen saldo 2010		8.693
3. Uitgaven		Totaal: 69.752
Land- en tuinbouwers: rentesubsidies		36.800
Land- en tuinbouwers: kapitaalpremies		20.200
Land- en tuinbouwers: waarborgen		1.147
Startsteun samenwerkingsgroeperingen		12
Agrovoeding		900
Omkadering		2.000
Over te dragen saldo		8.693

3.2 Organisatie

Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds is een Vlaamse openbare instelling (VOI) van het type A met eigen rechtspersoonlijkheid. Het werd opgericht bij artikel 12 van het decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 (BS 29/12/1993) om, ten gevolge van de regionalisering van het Landbouwinvesteringsfonds krachtens de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, deze bevoegdheden in het Vlaamse Gewest voort te zetten.

Dit betekent dat er geen eigen bestuursorganen zijn, noch een eigen vermogen of eigen personeel. De werkmiddelen (materieel, gebouwen, personeel ...) worden ter beschikking gesteld door de administratieve diensten van de Vlaamse overheid. Het VLIF wordt beheerd in de afdeling Structuur en Investerings van het Agentschap voor Landbouw en Visserij.

Naast een hoofddienst in Brussel is er ook per provincie een buitendienst met één of twee ingenieurs en een aantal deskundigen (dossierbehandelaars).

Het VLIF krijgt als VOI-A een dotatie uit de uitgavenbegroting van de Vlaamse overheid en is dan ook opgenomen in het centraal thesauriebeheer, het Centraal Financieringsorgaan (CFO), waarbij het VLIF een eigen financiële rekening heeft. De zuiver boekhoudkundige operaties (budgettaire vastleggingen en betalingen) worden uitgevoerd door een rekenplichtige bij de afdeling Managementondersteunende Dienstverlening (MOD) van het Departement Landbouw en Visserij.

Het VLIF verleent investerings- en vestigingssteun aan land- en tuinbouwers of hun coöperaties voor afzet, verwerking en dienstverlening in de vorm van rentesubsidie en/of kapitaalpremie en eventueel een aanvullende waarborg op gesubsidieerde kredieten. Daarnaast wordt ook investeringssteun (kapitaalpremies) verleend aan de agrovoedingssector en de omkaderingssector (praktijkcentra en vergelijkbare instellingen).

Behalve VLIF-steun (Vlaamse middelen) is er Europese medefinanciering voor de 4 steunmaatregelen opgenomen in het Vlaams Plattelandsontwikkelingsplan 2007-2013 (PDPO II) in uitvoering van de Verordening nr. 1698/2005¹ waarvoor er in 2009 Europese medefinanciering (30%) was vanwege het ELFPO²:

- aan producenten: steun aan vestiging van jonge landbouwers, steun aan investeringen en steun aan verbredingsinvesteringen (diversificatie); de EU-cofinanciering is vervat in het toegekende steunvolume;
- aan agrovoedingsbedrijven.

De steun voor de voornoemde maatregelen wordt uitbetaald via het Betaalorgaan bij het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV) op de volgende manier:

- het VLIF betaalt de Vlaamse cofinanciering aan het Betaalorgaan;
- het Betaalorgaan prefinanciert de EU-medefinanciering en betaalt de volledige steun uit aan de begunstigde (kredietinstelling als het gaat om een rentesubsidie / land- of tuinbouwer of agrovoedingsbedrijf als het een kapitaalpremie betreft) zoals geïdentificeerd in de identificatiedatabank van het Agentschap voor Landbouw en Visserij (landbouwnummer en rekeningnummer);
- het Betaalorgaan recupereert de EU-medefinanciering bij het ELFPO.

Daarnaast is er nog een beperkt steunvolume zonder EU-medefinanciering, zoals rentesubsidie boven het EU-plafond voor vestiging (voor dossiers ingediend tot en met 2007), steun aan landbouwers- en tuinderscoöperaties (rentesubsidie en kapitaalpremies), aanvullende VLIF-waarborg, steun aan de omkaderingssector. Daarvoor betaalt het VLIF zelf de volledige steun (= 100% Vlaams) uit aan de begunstigden of de erkende kredietinstellingen.

Procedure voor toekenning en uitbetaling van VLIF-steun aan producenten en hun coöperaties

De steunaanvragen worden bij het VLIF ingediend in Brussel, hetzij door de erkende kredietinstellingen als er geleend wordt om de verrichting te financieren, hetzij door de begunstigde zelf als alles gefinancierd wordt met eigen middelen. Na een kort nazicht op volledigheid van de aanvraag (onder meer bedrijfsgegevens en bijlagen), wordt de aanvraag geregistreerd met toekenning van een dossiernummer. Dit wordt meegedeeld aan de betreffende kredietinstelling en de aanvrager.

De aanvraag wordt doorgestuurd naar de provinciale VLIF-buitendienst. Een dossierbehandelaar bezoekt vervolgens het bedrijf om de aanvraag technisch en financieel-economisch te onderzoeken. Hierbij wordt het dossier vervolledigd met de nodige documenten (zoals bedrijfsbegroting, technisch verslag) om te komen tot een voorstel van tussenkomst volgens de geldende VLIF-regelgeving.

Nadat de ingenieur het volledig samengesteld dossier en het voorstel van tussenkomst conform de regelgeving en procedures bevonden heeft, wordt dit naar de VLIF-hoofddienst in Brussel gestuurd. Hier wordt het dossier nogmaals nagekeken op een correcte en uniforme toepassing van de regelgeving over heel Vlaanderen. Eventueel wordt het dossier teruggestuurd naar de buitendiensten voor aanvulling en/of verbetering.

In Brussel wordt het voorstel van tussenkomst door de bevoegde minister of gedelegeerde ondertekend voor goedkeuring. De toegekende steun wordt voor budgettaire vastlegging naar de VLIF-rekenplichtige gestuurd. Na bevestiging hiervan wordt de VLIF-beslissing meegedeeld aan de begunstigde land- of tuinbouwer, de kredietinstelling en de VLIF-buitendienst.

Zodra de kredietinstelling de VLIF-beslissing heeft ontvangen, kan ze de rentesubsidie opvragen bij het begin van het kwartaal waarin de jaarvervaldag van het krediet valt door middel van opvragingslijsten volgens het type van rentesubsidie.

In de VLIF-hoofddienst worden deze lijsten gecontroleerd, meer bepaald of de berekening van de steun overeenkomt met de toegekende steun (gesubsidieerd bedrag, duurtijd ...). Afwijkingen worden aan de kredietinstelling gemeld met het verzoek om een regularisatie op te nemen in de volgende opvragingslijst.

Aan het einde van het kwartaal wordt er per type rentesubsidie een betalingsopdracht opgemaakt voor de VLIF-rekenplichtige die het Vlaamse deel van de steun gegroepeerd overschrijft naar het Betaalorgaan dat vervolgens de volledige steun betaalt aan de respectievelijke kredietinstellingen.

1 Verordening 1698/2005 van de Raad van 20 september 2005 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het ELFPO (Europees Publicatieblad L 277 van 21 oktober 2005)

2 ELFPO: Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling

Voor de rentesubsidies zonder EU-medefinanciering (zie hiervoor) betaalt de VLIF-rekenplichtige zelf de steun uit aan de respectievelijke kredietinstellingen.

Vanaf het 1e kwartaal 2008 gebeuren de opvragingen door de banken elektronisch (via een gegevensuitwisseling via internet, of voor banken met een klein aantal dossiers door middel van een excelbestand dat wordt ingelezen). Deze bestanden worden door de computer vergeleken met wat opgevraagd kan worden volgens de betreffende VLIF-toekenning van steun in de VLIF-databank. Correct bevonden opvragingen worden door het systeem vrijgegeven voor betaling, in tegenstelling tot de vastgestelde afwijkingen die aan de bank worden teruggestuurd.

Om de toegekende kapitaalpremies voor uitbetaling vrij te geven, stuurt de VLIF-buitendienst, zodra deze de VLIF-beslissing ontvangen heeft en na controle van de facturen en vaststelling van het definitief investeringsbedrag, een daartoe geëigend document naar de VLIF-hoofddienst. Eventueel moet eerst een herziening van de steun worden doorgevoerd.

Hierdoor kan de premie opgenomen worden in een betaallijst samen met alle premies, die daartoe in de goede status staan, voor de betaling van de eerste helft van de premie (of volledig als die minder dan 1.000 euro bedraagt).

Deze lijst wordt aan de VLIF-rekenplichtige bezorgd voor een gegroepeerde betaling aan het Betaalorgaan van het Vlaamse deel van de premies. Deze instantie betaalt vervolgens de volledige premies (Vlaams en Europees gedeelte samen) aan de respectievelijke land- en tuinbouwers.

Als een bedrijf gedwongen stopgezet wordt na kredietopzegging, kan de kredietinstelling de uitbetaling van de toegekende aanvullende VLIF-waARBorg opvragen na de realisatie van de eigen zekerheden ingebracht door de kredietnemer.

Na juridisch advies over de uitwinningsprocedure en de aanwending van de gerecupereerde sommen, legt het VLIF een betalingsnota met bijhorend besluit aan de minister voor ter goedkeuring van de uit te betalen waarborg.

Dit is de basis van de betalingsopdracht naar de VLIF-rekenplichtige voor uitbetaling van de waarborg aan de betreffende kredietinstelling.

Vanaf 2011 wordt voor de afzetcoöperatieven de steun aangevraagd, toegekend en uitbetaald zoals voor de agrovoedingssector, nl. met specifieke oproepen voor het indienen van aanvragen, steun enkel onder de vorm van kapitaalpremies (zonder EU-cofinanciering).

Voor de coöperatieve machinerijen verandert er niets: hun aanvragen worden behandeld zoals deze van land- en tuinbouwproducenten (ook de steunverlening).

Procedure voor toekenning en uitbetaling van steun aan de agrovoedingssector

De steunmaatregel wordt georganiseerd via oproepen. De steunaanvragen worden, als gevolg van een oproep, bij het VLIF in Brussel ingediend waar ze worden geregistreerd met de toekenning van een dossiernummer en het versturen van een ontvangstbevestiging aan de betrokkene.

De dossiers worden vervolgens in Brussel inhoudelijk geanalyseerd tegen de achtergrond van de vereisten, voorwaarden en modaliteiten die vervat zijn in de geldende regelgeving en de omzendbrief over de betreffende oproep. Bijkomende vragen of onderzoeksdaden kunnen worden gesteld.

De bevindingen van het onderzoek worden genoteerd op controlefiches per bedrijf. Vervolgens worden de resultaten van de dossierbehandeling samengevat in een nota met voorstellen tot steunverlening per bedrijf die voor akkoord aan de bevoegde minister wordt voorgelegd. Ze hebben betrekking op zowel de VLIF-steun als op de Europese cofinanciering.

Na goedkeuring/ondertekening door de minister wordt de toegekende VLIF-steun voor budgettaire vastlegging naar de VLIF-rekenplichtige gestuurd. Na bevestiging hiervan wordt de VLIF-beslissing schriftelijk meegedeeld aan de begunstigde met eventuele aanduiding en motivatie van de niet-aanvaarde weerhouden investeringen.

De betrokkene wordt gevraagd om, na de hele of gedeeltelijke uitvoering van het project, een aanvraag tot uitbetaling van de toegekende steun in te dienen.

Deze aanvragen tot uitbetaling van de toegekende steun komen centraal toe in Brussel waar ze na verificatie op volledigheid worden doorgestuurd naar de provinciale VLIF-buitendiensten, samen met de oorspronkelijke aanvraagdocumenten en de controlefiche uit de eerste dossierbehandelingsfase.

De VLIF-buitendienst voert de nodige controles uit, in het bijzonder het nazicht van de facturen en betalingsbewijzen, gevolgd door een bezoek ter plaatse voor een visuele eindcontrole. De VLIF-buitendienst stelt een eindcontroleverslag op met de bevindingen. Het eindcontroleverslag wordt doorgestuurd naar Brussel.

De hoofddienst in Brussel geeft, op basis van het eindcontroleverslag, de VLIF-rekenplichtige, en ook het Betaalorgaan in geval van Europese cofinanciering, de opdracht over te gaan tot de uitbetaling van de overeenkomstige steun. De steun wordt uitbetaald in maximaal twee schijven.

Procedure voor toekenning en uitbetaling van steun aan de omkaderingssector

De procedures verlopen analoog aan de procedures bij agrovoeding, met uitzondering van de controles op het gebied van de uitbetaling van de steun. De administratieve eindcontrole gebeurt door de hoofddienst in Brussel (facturen en betalingsbewijzen) in samenwerking met de VLIF-buitendiensten. De visuele eindcontrole, inclusief de opmaak van de technische beschrijving, wordt uitgevoerd door de VLIF-buitendiensten.

3.3 Toegekende steun (= budgettaire vastlegging)

In dit hoofdstuk worden enkel bedragen gegeven voor de verschillende steunvormen zoals die budgettair werden ingeschreven. Voor de meer inhoudelijke gegevens over de toegekende VLIF-steun verwijzen we naar hoofdstuk 5 van dit activiteitenverslag.

In totaal werd er 107,457 miljoen euro VLIF-steun (Vlaams en Europees) toegekend in 2010. Vanaf 2005 wordt enkel het Vlaamse deel van de steun aan land- en tuinbouwers (vestiging en investeringen) budgettair vastgelegd aangezien het VLIF de Europese medefinanciering bij elke betaling toch niet zelf betaalt. Enkel het Vlaamse deel wordt aan het Betaalorgaan betaald. Deze instantie betaalt vervolgens de totale steun (Vlaamse deel + Europese medefinanciering) uit aan de begunstigde kredietinstelling (rentesubsidie) of aanvrager (kapitaalpremies).

In 2011 werd aldus 70,703 miljoen euro Vlaamse middelen budgettair vastgelegd.

Uitgesplitst per doelgroep geeft dit:

	Totaal toegekende steun	Vastgelegde steun (Vlaams)
land- en tuinbouwers (producenten en machinerings)	104.687.624,74 euro	68.473.471,83 euro
afzetcoöperaties (met oproepsysteem)	1.162.786,35 euro	1.162.786,35 euro
Agrovoeding	4.086.727,32 euro	1.066.792,33 euro
Omkadering	0 euro	0 euro
	Totaal: 109.937.139,41 euro	Totaal: 70.703.050,51 euro

Deze bedragen omvatten de vastlegging (Vlaams) van ongeveer 21,254 miljoen euro voor een 1325-tal dossiers die eind 2010 voor budgettaire vastlegging werden verschoven naar begin 2011 bij gebrek aan voldoende machtiging in 2010.

3.3.1 Toegekende steun aan producenten en hun coöperaties

Rentesubsidies

Een rentesubsidie wordt toegekend voor een bepaalde duur (5 à 15 jaar) afhankelijk van de looptijd van het betreffende krediet en/of de aard van de investering. Het Vlaamse deel van de toegekende steun wordt budgettair vastgelegd in het jaar van beslissing om gedurende verschillende jaren, degressief naarmate het kredietsaldo daalt, te worden uitbetaald.

De rentesubsidies worden opgesplitst in de volgende categorieën:

- met 30% ELFPO-medefinanciering op de werkelijke uitbetalingen³:
 - CI: vestigingssteun (As 1 in het PDPO II: maatregel 112A);
 - C: investeringen (As 1 in het PDPO II: maatregel 121A);
 - CD: diversificatie (verbreding) (As 3 in het PDPO II: maatregel 311A).
- louter regionale rentesubsidie (REG) zonder ELFPO-medefinanciering: aan coöperaties en aan niet-EU-gecofinancierde schijven bij vestigingsdossiers ingediend vóór 2008.

In 2011 werden voor deze categorieën voor dossiers van land- en tuinbouwers en hun coöperaties in totaal 63.170.661,11 euro rentesubsidie toegekend. Hiervan bedraagt het Vlaamse aandeel 45.424.709,88 euro (=budgettair vastgelegd):

vestigingen (CI):	2.535.580,55 euro	(plus 3.690,42 euro voor herzieningen)
investeringen (C):	35.365.212,32 euro	(plus 1.199.066,55 euro voor herzieningen)
diversificatie (CD):	1.762.356,98 euro	(plus 541.309,46 euro voor herzieningen)
regionale steun (REG):	667.558,55 euro	(plus 8.555,19 euro voor herzieningen)
regionale steun (REG-coöp.):	3.335.559,86 euro	(plus 5.582,00 euro voor herzieningen)
Totaal:	43.666.268,26 euro	(plus 1.758.441,62 euro voor herzieningen)

Kapitaalpremies

Er worden 5 types kapitaalpremies⁴ toegekend door het VLIF:

- vestigingspremie van 50% op de eerste schijf van 50.000 euro vestigingskosten;
- investeringspremie, hetzij bij autofinanciering 10%, 20%, 30% of 40% op de subsidiabele investering, hetzij bij financiering met krediet aanvullend bij de rentesubsidie om te komen tot een steunvolume van 10%, 20%, 30% of 40% van de subsidiabele investering;
- diversificatiepremie op bepaalde investeringen (op dezelfde wijze berekend als de investeringspremies);
- health check -premie op bepaalde investeringen (op dezelfde wijze berekend als de investeringspremies);
- suikerpremie op bepaalde types investeringen (op dezelfde wijze berekend als de investeringspremies).

In 2011 werd in totaal 37.908.503,14 euro kapitaalpremies toegekend. Hiervan belooft het Vlaams aandeel 21.880.110,80 euro (= budgettair vastgelegd):

vestigingspremies:	3.970.776,82 euro	(minus 27.999,99 euro voor herzieningen)
investeringspremies (producenten):	12.924.811,52 euro	(plus 472.052,27 euro voor herzieningen)
investeringspremies (coöperaties):	94.154,97 euro	(minus 5.609,17 euro voor herzieningen)
diversificatiepremies:	1.547.913,21 euro	(plus 318.147,58 euro voor herzieningen)
Health check premies:	2.570.655,80 euro	(plus 15.207,79 euro voor herzieningen)
Totaal:	21.108.312,32 euro	(plus 771.798,48 euro voor herzieningen)

3 25% of 50% EU-medefinanciering op betalingen t.e.m. 2006 (= PDPO I) Op betalingen vanaf 2007 (=PDPO II) geldt een EU-medefinanciering van 30% voor de 3 VLIF-maatregelen.

4 Ook voor kapitaalpremies gelden deze percentages EU-medefinanciering met uitzondering van:
 - health check-premies: 75% EU-medefinanciering
 - suikerpremies: 100 % EU-medefinanciering

Daarnaast zijn er ook nog voor 2.439.809,34 euro (plus 41.848,56 euro voor herzieningen) zgn. suikerpremies toegekend (=volledig Europees gefinancierd uit een speciale Europese enveloppe ter compensatie van de diversificatie na herstructurering van de Europese suikersector).

Startpremie voor samenwerkingsverbanden

In 2011 werd er een startsteun toegekend aan 1 groepering voor een totaal bedrag van 22.500 euro.

Waarborgen

In 2011 werd in totaal 1.146.151,15 euro VLIF-waarborg vastgelegd voor uitbetaling van de aanvullende waarborg na uitwinning, en aanwending op de uitstaande schulden, van de eigen zekerheden van gefaalde bedrijven. Dit gebeurde voor 8 tuinbouwbedrijven die hun activiteit gedwongen hebben stopgezet na opzegging van de kredieten wegens oplopende achterstallen (zie ook Uitbetalingen onder punt 3.5.1.).

3.3.2 Toegekende steun aan de agrovoedingssector

Door de verruiming van de VLIF-doelgroepen (cfr. art. 55 van het programmadecreet 2005) kent het VLIF ook kapitaalpremies toe aan agrovoedingsbedrijven, meestal als Vlaamse cofinanciering binnen de steunmaatregelen van het PDPO II (2007-2013).

Eind 2010 werd een nieuwe oproep gelanceerd met publicatie in het Belgisch Staatsblad van 23/12/2010. Voor 4 dossiers ingediend door bedrijven uit aardappelgroothandel werd een totale steun van 100.246,56 euro toegekend, waarvan 30.073,67 euro ELFPO-steun en 70.171,89 euro VLIF-steun.

Voor de overige sectoren (aardappelverwerking, eierbrekers, groenten & fruit, vlees, vleeswaren en zuivel) werden 29 dossiers goedgekeurd en werd aldus een totale steun van 3.986.481,76 euro toegekend. Dit bedrag kan opgesplitst worden in 2.989.861,32 euro ELFPO-steun en 996.620,44 euro VLIF-steun.

3.3.3 Toegekende steun aan de omkaderingssector

In 2011 werd geen steun toegekend aan nieuwe investeringsprojecten in de omkaderingssector.

3.4 Financiële middelen

3.4.1 Overdracht saldo 2010

De VLIF-rekening vertoonde op 31/12/2010 een negatief saldo van 3.696.747,94 euro.

3.4.2 Dotatie van de Vlaamse overheid

In 2011 ontving het VLIF 57,549 miljoen euro dotatie:

- 8 miljoen euro saldo van de dotatie 2010;
- 49,549 miljoen euro van de dotatie 2011, vrijgegeven in schijven in toepassing van het ministerieel besluit van 25 januari 2011.

Er was dus eind 2011 nog een onbetaald restant van 10,649 miljoen euro van de dotatie 2011 (60,198 miljoen euro).

3.4.3 Geïnde waarborgbijdragen

Als het VLIF aanvullende waarborg verleent, dan moet een bijdrage betaald worden die als volgt wordt berekend:

- 0,35% op de toegekende waarborg;
- 0,015% op de toegekende waarborg per jaar duurtijd van deze waarborg.

Voor een duurtijd van 10 jaar betekent dit bijvoorbeeld in totaal 0,5% op de toegekende waarborg.

In 2011 ontving het VLIF 28.090,25 euro aan waarborgbijdragen voor 35 dossiers (met waarborgtoekenning in 2010 en 2011), waarvan 21 overbruggingskredieten.

3.4.4 Terugbetalingen van teveel uitbetaalde rentesubsidies en premies

Bij een stopzetting van de steun of na een herziening van de initieel toegekende steun, bijvoorbeeld als gevolg van een interne of externe controle (audit), wordt het teveel uitbetaalde bedrag teruggevorderd. Rentesubsidies worden meestal onmiddellijk rechtgezet bij de betaling zelf of verrekend bij een volgende opvraging door de banken zodat er hiervoor geen echte geldstroom is.

Dit neemt niet weg dat er toch nog beperkte effectieve terugstortingen worden verricht door kredietinstellingen. Terugvorderingen van kapitaalpremies geven wel aanleiding tot effectieve terugstortingen door de land- of tuinbouwers zelf.

Net zoals de betalingen met EU-medefinanciering worden uitgevoerd door het Betaalorgaan, worden ook de terugvorderingen teruggestort via het Betaalorgaan, dat dan het Vlaamse deel van de ontvangen sommen doorstort naar het VLIF.

In 2011 ontving het VLIF zo in totaal 666.585,75 euro (Vlaamse deel) van het Betaalorgaan na terugbetaling van ten onrechte uitbetaalde steun.

3.4.5 Terugvorderingen van uitbetaalde VLIF-waarborg

De aan de erkende kredietinstellingen uitbetaalde VLIF-waarborg na liquidatie en uitwinning van het bedrijf, worden teruggevorderd bij de initiële kredietnemers. Om dit te doen worden de dossiers doorgestuurd naar de centrale invorderingscel (CIC) van de Vlaamse overheid die alle mogelijke wettelijke middelen ter beschikking heeft om de betreffende som in te vorderen, uiteraard nadat er enkele aanmaningen zijn geweest. Deze instantie kan ook betalingsregelingen toestaan, met medeweten van het VLIF.

De uiteindelijk toch ontvangen sommen zijn zeer beperkt aangezien het per definitie onvermogen schuldenaars zijn ten gevolge van de gedwongen stopzetting van hun land- of tuinbouwactiviteit en uitwinning van hun bedrijf. Deze terugvorderingen worden dan door de CIC doorgestort aan het VLIF.

Het VLIF heeft in 2011 zo 37.264,44 euro ontvangen voor een 15-tal zaken. In de meeste gevallen wordt al enkele jaren regelmatig iets terugbetaald door de betrokkenen, en in 2011 zijn daar enkele bijgekomen. Deze terugbetalingen zijn zeer beperkt want het VLIF betaalde sinds zijn ontstaan in 1993 tot en met 2011 voor 123 gevallen in totaal 17.209.238,64 euro waarborg uit.

Tevens recupereerde het VLIF 145.928,33 euro voor een 4-tal dossiers waarvoor een regularisatieberekening van de uitbetaalde provisie aan VLIF-waarborg werd doorgevoerd.

3.5 Uitbetaalde VLIF-steun

In dit hoofdstuk worden enkel bedragen gegeven voor de verschillende steunvormen zoals die budgettair werden ingeschreven.

De totale uitbetalingen aan steun in 2011 bedroegen 90,709 miljoen euro, waarvan 60,953 miljoen euro ten laste van de VLIF-begroting (Vlaams aandeel).

Uitgesplitst per doelgroep geeft dit:

	Totaal steunvolume	Waarvan Vlaamse cofinanciering
Aan land- en tuinbouwers en hun coöperaties		
rentesubsidies:	50.433.414,61 euro	36.774.616,32 euro
kapitaalpremies:	36.920.755,30 euro	20.167.341,64 euro
waarborg:	1.146.151,15 euro	1.146.151,15 euro
startsteun groeperingen:	11.250,00 euro	11.250,00 euro
Aan de agrovoedingssector:	1.272.571,77 euro	888.538,39 euro
Aan de omkadering van land- en tuinbouw:	1.965.292,65 euro	1.965.292,65 euro
Totaal:	90.709.344,88 euro	60.953.190,15 euro

Het VLIF betaalt zelf enkel het Vlaamse aandeel van de steun aangezien het Europese deel (ELFPO-medefinanciering) wordt geregeld via het Betaalorgaan (zie hiervoor).

3.5.1 Uitbetaalde VLIF-steun aan land- en tuinbouwers en hun coöperaties

Rentesubsidies

Er werd in 2011 in totaal 50.433.414,61 euro rentesubsidie uitbetaald, waarvan 36.774.616,32 euro ten laste van de Vlaamse VLIF-begroting, verdeeld over de 4 steuncategorieën als volgt:

	Totale steun	Waarvan Vlaamse cofinanciering
vestigingssteun (CI):	3.491.004,81 euro	2.443.703,37 euro
investeringssteun (C):	39.924.579,09 euro	27.947.205,36 euro
diversificatiesteun (CD):	2.113.743,73 euro	1.479.620,61 euro
louter regionale steun (REG):	4.904.086,98 euro	4.904.086,98 euro

Het betreft jaarlijkse betalingen als gevolg van beslissingen die kunnen teruggaan tot maximaal 15 jaar geleden.

Kapitaalpremies

Er werd in 2011 in totaal 36.920.755,30 euro uitbetaald aan kapitaalpremies, waarvan 20.167.341,64 euro ten laste van de Vlaamse VLIF-begroting, verdeeld als volgt:

Type premie	Aantal dossiers	Totaal uitbetaald (euro)	Waarvan Vlaams aandeel (euro)
Vestigingspremies:			
Dossiers met gehele of gedeeltelijke financiering met krediet	228	3.633.941,97	2.543.759,38
Dossiers met volledige financiering met eigen middelen	11	134.728,82	94.310,17
Totaal	239	3.768.670,79	2.638.069,55
Investeringspremies:			
Dossiers met gehele of gedeeltelijke financiering met krediet	2.766	16.745.011,04	11.941.136,16
Dossiers met volledige financiering met eigen middelen	843	3.156.522,94	2.209.566,06
Totaal	3.609	19.901.533,98	14.150.702,22
Diversificatiepremies:			
Dossiers met gehele of gedeeltelijke financiering met krediet	232	1.496.379,66	1.047.465,76
Dossiers met volledige financiering met eigen middelen	52	231.065,60	161.745,92
Totaal	282	1.727.445,26	1.300.464,34
Health check - premies:			
Dossiers met gehele of gedeeltelijke financiering met krediet	689	8.225.636,83	2.040.806,05
Dossiers met volledige financiering met eigen middelen	86	514.209,49	128.552,37
Totaal	775	8.739.846,31	2.169.358,42

Suikerpremies:			
Dossiers met gehele of gedeeltelijke financiering met krediet	141	1.563.799,72	0
Dossiers met volledige financiering met eigen middelen	157	667.908,95	0
Totaal	308	2.231.708,67	0

Vermits er in hetzelfde dossier verschillende premietypes kunnen voorkomen, zijn de opgegeven aantallen geen 'unieke' dossiers.

Deze uitbetalingen bevatten de 3,681 miljoen euro voor 328 premies (de 4 types samen) die op 27 september 2011 vervroegd werden uitbetaald aan de begunstigden, nl. glasgroentenbedrijven die getroffen werden door de gevolgen van de zgn. EHEC-crisis (177 premies voor in totaal 2,791 miljoen euro) en fruitbedrijven in Vlaams-Brabant en Limburg ten gevolge van het noodweer op 18 augustus 2011 (151 premies voor in totaal 0,890 miljoen euro).

Hiervan kwam er 1,878 miljoen euro Vlaamse cofinanciering uit de VLIF-begroting).

Waarborg

De in 2011 vastgelegde VLIF-waarborg werd ook in 2011 uitbetaald, nl. 1.146.151,15 euro. Dit bedrag bestond uit 1.011.188,72 euro kapitaal en 134.962,43 euro intresten en kosten.

De waarborguitkeringen in 2011 hadden betrekking op 8 bedrijven in staat van onvermogen, allen tuinbouwbedrijven. Zij hadden samen 12 VLIF-dossiers waarvoor het VLIF initieel in totaal 2.240.064,96 euro waarborg had toegekend.

Startpremie aan samenwerkingsverbanden

In 2011 werd voor 2 dossiers, beslist en vastgelegd in 2009, een 2e en 3e schijf van telkens 5.625 euro uitbetaald.

3.5.2 Uitbetaalde VLIF-steun aan de agrovoedingssector

In 2011 werd in totaal 1.272.571,77 euro steun⁵ uitbetaald aan de agrovoedingsbedrijven met projecten uit de oproepen 2008, 2009 en 2010. Het uitbetaalde bedrag kan worden opgesplitst in 384.033,38 euro ELFPO-steun en 888.538,39 euro VLIF-steun.

3.5.3 Uitbetaalde VLIF-steun aan de omkaderingssector

In 2011 werd er in totaal 1.965.292,65 euro betaald aan praktijkcentra en vergelijkbare instellingen, waarvan:

- 622.201,08 euro voor 3 dossiers uit 2007 waarvoor de steun toegekend werd in 2008;
- 482.576,90 euro voor 7 dossiers uit 2008 waarvoor de steun toegekend werd in 2009;
- 860.514,67 euro voor 2 dossiers uit 2010 waarvoor de steun werd toegekend in 2010.

De betaling van deze premies gebeurt na controle op de gesubsidieerde verrichting(en). De betaling wordt gespreid over maximaal 4 schijven.

⁵ Hiervan is er 47.669,89 EUR pas begin 2012 door het Betaalorgaan uitbetaald aan de begunstigde terwijl de Vlaamse cofinanciering (30.668,93 EUR) al eind 2011 door de VLIF-boekhouding was gestort naar het Betaalorgaan.

4 INGEDIENDE AANVRAGEN VOOR VLIF-STEUN

4.1 Dossiers land- en tuinbouwers

Een aanvraag voor VLIF-steun kan alleen voor investeringen die nog niet uitgevoerd zijn. Bij retroactief subsidiëren van investeringen is het niet evident de doelmatigheid van steunmaatregelen aan te tonen, zelfs bij een 'open-end'-regelgeving zoals die van het VLIF. In die context moet de steun aangevraagd worden vooraleer de uitvoering van het voorgenomen investeringsproject van start gaat. Tussen 1 januari 2007 en 6 september 2010 verliep de aanvraagprocedure in twee fasen. Vóór de start van de investeringen en op een tijdstip dat het investeringsproject voldoende concreet was, werd een aanvraag om tussenkomst eerste luik ingediend. Pas nadat het VLIF kennis genomen had van de investeringen en er een subsidiedossier geopend werd, konden de investeringen van start gaan. Op het tijdstip van de aanvraag eerste luik was het investeringsproject definitief en mocht er nog minimaal van afgeweken worden. In een periode van maximaal 6 maanden die hierop volgde moest het dossier verder aangevuld en gedocumenteerd worden met een 'aanvraag om tussenkomst tweede luik' waarbij er ook duidelijkheid kwam over de financiering van het project. Als dit niet tijdig of onvoldoende gebeurde, of als een administratief onderzoek uitwees dat de aanvraag niet gegrond was, werd die niet verder onderzocht of als niet ontvankelijk verklaard. In 2011 drong die maatregel zich op voor ongeveer 5% van de aanvragen voor steun.

Door een wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2010 dat uitwerking heeft op aanvragen ingediend vanaf 6 september 2010, werd de aanvraagprocedure gewijzigd. De aanvraag voor steun gebeurt opnieuw in één keer (en niet meer in twee fasen). De aanvraag wordt ingediend vooraleer de investering aanvangt en vooraleer de definitieve investeringsbeslissing genomen is. De datum van de eerste factuur, ook die van een voorschotfactuur, is de ultieme aanvangsdatum van de investeringen. Het aanvraagformulier is niet noodzakelijk gedocumenteerd. Na ontvangst deelt de VLIF-administratie mee welke documentatie binnen welke termijn nog voorgelegd moet worden. Er werd een nieuw eenvoudig aanvraagformulier ontwikkeld waarbij de aanvrager in enkele stappen de aanvraag kan opmaken. Inhoudelijk wordt al geanticipeerd op een in het vooruitzicht gestelde indiening via elektronische weg (e-loket).

Onderstaande gegevens over aangevraagde steun hebben betrekking op dossiers waar in het kalenderjaar 2011 een definitieve aanvraag voor tussenkomst ingediend werd. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de dossiers die werden ingeleid met een eerste luik in 2010 en waarvan het tweede luik pas werd ingediend in 2011 en de nieuwe dossiers die in één keer werden ingediend volgens de nieuwe procedure. Om een zo correct mogelijk beeld te schetsen van de ingediende dossiers in het kalenderjaar 2011, worden in eerste instantie de cijfers gegeven van de ingediende tweede luiken (oude procedure). Deze dossiers worden trouwens nog afgehandeld in de oude VLIF-informaticatoepassing. Vervolgens worden de cijfers weergegeven en besproken van de dossiers ingeleid in 2011 volgens de nieuwe procedure. Die dossiers worden afgehandeld met de nieuwe informaticatoepassing (VLIF2).

4.1.1 Aanvragen in 2011 volgend op een aanmelding in 2010

Volgend op een eerste luik, ingediend in 2010, werden er in 2011 nog 1.169 tweede luiken ingediend. Hiervan hebben 71,2% van de dossiers betrekking op de landbouwsector en 28,8% op de tuinbouwsector. Tabel 4.1 geeft een overzicht van het aantal ingediende tweede luiken en de voorziene investeringsbedragen per provincie.

Tabel 4.1a Aantal ingediende 2e luiken

provincie	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	318	94	412
Oost-Vlaanderen	189	67	256
Antwerpen	170	72	242
Limburg	90	64	154
Vlaams-Brabant	65	40	105
Vlaanderen	832	337	1.169

Tabel 4.1b Voorziene investeringskosten (euro) per provincie

Provincie	Landbouw	Tuinbouw	Totaal voorziene investeringsvolume
West-Vlaanderen	64.570.118	16.434.222	81.004.340
Oost-Vlaanderen	37.651.074	12.780.640	50.431.715
Antwerpen	41.998.000	11.002.314	52.990.315
Limburg	18.857.841	11.201.356	30.059.197
Vlaams-Brabant	7.792.616	4.362.476	12.155.093
Vlaanderen	170.859.650	55.781.008	226.640.658

De aanvragen kunnen niet alleen opgesplitst worden volgens de aard van het bedrijf, maar ook volgens de aard van de steunmaatregel d.w.z. aanvragen voor steun aan de eerste vestiging, aanvragen voor steun aan investeringen op land- en tuinbouwbedrijven en aanvragen voor steun voor investeringen gericht op het uitoefenen van niet-landbouwactiviteiten (diversificatie).

In één dossier kunnen verschillende types van steun gecombineerd voorkomen wat verklaart dat de som van de aanvragen per categorie groter is dan het aantal ingediende dossiers.

Tabel 4.2 Overzicht van het aantal ingediende tweede luiken voor vestigingsinvesteringen en voorziene vestigingskosten (euro) in land- en tuinbouw per provincie

Aantal ingediende vestigingsdossiers	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	41	5	46
Oost-Vlaanderen	23	2	25
Antwerpen	16	0	16
Limburg	13	2	15
Vlaams-Brabant	5	1	6
Vlaanderen	98	10	108
Voorziene kosten			
	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	10.511.146	1.204.936	11.716.081
Oost-Vlaanderen	6.535.832	196.875	6.732.707
Antwerpen	3.656.905	0	3.656.905
Limburg	3.051.500	165.000	3.216.500
Vlaams-Brabant	744.450	270.320	1.014.770
Vlaanderen	24.499.832	1.837.131	26.336.963

Tabel 4.3 Overzicht van het aantal ingediende tweede luiken voor investeringen en voorziene bedrijfsuitgaven (euro) in land- en tuinbouw per provincie

Aantal ingediende investeringsdossiers	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	260	90	350
Oost-Vlaanderen	156	60	216
Antwerpen	138	72	210
Limburg	71	59	130
Vlaams-Brabant	56	35	91
Vlaanderen	681	316	997
Voorziene kosten			
	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	49.903.644	14.435.130	64.338.774
Oost-Vlaanderen	29.424.764	10.567.740	39.992.504
Antwerpen	34.100.978	10.845.618	44.946.596
Limburg	14.195.409	8.915.720	23.111.130
Vlaams-Brabant	6.660.792	2.368.926	9.029.718
Vlaanderen	134.285.588	47.133.133	181.418.721

Tabel 4.4 Overzicht van het aantal ingediende tweede luiken voor diversificatie-investeringen en voorziene investeringsbedragen (euro) in land- en tuinbouw per provincie

Aantal ingediende diversificatiedossiers	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	40	7	47
Oost-Vlaanderen	22	13	35
Antwerpen	34	3	37
Limburg	14	10	24
Vlaams-Brabant	7	7	14
Vlaanderen	117	40	157
Voorziene kosten			
	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	4.155.328	794.157	4.949.485
Oost-Vlaanderen	1.690.478	2.016.025	3.706.504
Antwerpen	4.230.117	156.697	4.386.814
Limburg	1.610.932	2.120.635	3.731.567
Vlaams-Brabant	387.374	1.723.231	2.110.605
Vlaanderen	12.074.230	6.810.744	18.884.974

4.1.2 Aanvragen in 2011 volgens nieuwe procedure

Onderstaande cijfers hebben betrekking op dossiers die volgens de nieuwe procedure (aanvraag in één keer) werden ingeleid in 2011. Deze dossiers werden geregistreerd en zullen afgehandeld worden in de nieuwe VLIF-informaticatoepassing VLIF2.

Vanwege de aanhoudende crisis en onzekere toekomstperspectieven in diverse subsectoren, werd verwacht dat het aantal aanvragen en het aangemeld investeringsvolume zouden dalen in vergelijking met de voorgaande jaren. Dit gebeurde maar in beperkte mate. Er werden in 2011 finaal 3.539 aanvaardbare aanvragen geregistreerd ten opzichte van 3.994 aanvragen in 2010. In 2009, 2008 en 2007 waren er respectievelijk 3.430, 3.980 en 3.214 aanvragen voor steun.

De 3.539 nieuwe dossiers kunnen opgedeeld worden in:

- 3.478 dossiers van land- en tuinbouwproducenten;
- 12 dossiers van coöperatieve vennootschappen voor dienstverlening (machineringen);
- 49 aanvragen om steun voor een overbruggingskrediet.

In 2011 werden naar aanleiding van de aanhoudende crisis in de varkenshouderij, de EHEC-crisis in de tuinbouw en de zware stormschade in de fruitteelt van 18 augustus drie speciale maatregelen (steun op overbruggingskrediet) uitgevaardigd. Die aanvragen werden nog geregistreerd en afgehandeld met de oude VLIF-informaticatoepassing.

Het totale voorziene investeringsvolume voor de 3.539 dossiers bedraagt 586,5 miljoen euro (een daling van 9,3% ten opzichte van 2010), waarvan 1,4 miljoen euro voor de machineringen en 3,5 miljoen euro voor de overbruggingskredieten. Het verschil met de aangemelde investeringsvolumes in 2010 wordt dan ook in grote mate (min 43,3 miljoen euro) verklaard door de aanvaarde investeringen door coöperaties (coöperaties voor verwerking en afzet kunnen geen steun meer aanvragen binnen het open-end-systeem) en de overbruggingskredieten. Door de producenten werden in 2011 16,8 miljoen euro aan investeringen minder aangemeld dan in 2010.

In 2010 bedroeg het totale volume aangemelde investeringen 646,5 miljoen euro (voor 3.994 dossiers), waarvan 28,4 miljoen euro voor de coöperatieve vennootschappen (voor 23 dossiers) en 19,8 miljoen euro overbruggingskredieten (voor 370 dossiers).

De 3.478 dossiers van de land- en tuinbouwproducenten hebben voor 74,4% betrekking op de landbouwsector en voor 25,6% op de tuinbouwsector. Voor het investeringsbedrag is de verhouding tussen land- en tuinbouw nog wat meer in het voordeel van de landbouw met 76,6% van het investeringsvolume tegenover 23,4% voor de tuinbouw. Dit is toch een opmerkelijke vaststelling. De gemiddelde investering op het landbouwbedrijf wordt steeds groter, die op het tuinbouwbedrijf was in 2011 relatief beperkt. Ter vergelijking: in 2007, met grote investeringen in warmtekrachtinstallaties, was de tuinbouwsector met 30% van de aanvragen nog goed voor 41% van de investeringen.

Tabel 4.5 en figuur 4.1 geven een overzicht van het aantal ingediende dossiers en de voorziene investeringsbedragen per provincie.

De jongste jaren zijn er opmerkelijke evoluties geweest in het gemiddeld investeringsbedrag per aanvraag naargelang de subsector. Waar het gemiddelde investeringsbedrag per dossier in 2006 nog 110.000 euro bedroeg, zowel voor landbouw als voor tuinbouw, blijft dit bedrag in 2007 constant voor landbouw maar stijgt het naar 180.000 euro per aanvraag vanuit de tuinbouw. Het optrekken van het maximaal subsidiabel bedrag voor aanvragen vanaf 2007, de schaalvergroting en de omschakeling naar warmtekrachtkoppeling (WKK) zijn hieraan niet vreemd. Die ontwikkeling zet zich voort in 2008. Voor dat jaar bedragen de gemiddelde voorziene investeringskosten per dossier 145.000 euro in de landbouw en 207.000 euro in de tuinbouw. Voor 2009 waren de gemiddelde voorziene investeringskosten per dossier 145.000 euro in de landbouw en 169.000 euro in de tuinbouw. Vergeleken met 2008 betekende dit een status-quo in de landbouw en een daling met 18% in de tuinbouw. Mogelijke verklaringen voor die daling zijn enerzijds de gewijzigde aanvraagprocedure waardoor er in 2009 twee dossiers per aanvrager mochten ingediend worden tegenover één in 2008. De noodzaak om investeringen te groeperen op één aanvraag was hierdoor verminderd. Tuinbouwbedrijven investeren ook frequenter dan landbouwbedrijven. Anderzijds werd het gemiddelde voor 2008 sterk opgetrokken door de vele aanvragen voor steun voor warmtekrachtinstallaties. In 2009 waren er niet alleen minder van dergelijke aanvragen, maar de investeringsbedragen per installatie waren bovendien kleiner. Het aantal aanvragen voor warmtekrachtinstallaties bleef in 2010 gelijk (29), maar de investeringsbedragen per installatie zijn nog verder gedaald. Voor 2010 blijven de gemiddelde voorziene investeringskosten per dossier in de tuinbouw ongeveer gelijk met 166.000 euro. De gemiddelde voorziene investeringskosten in 2010 in de landbouw waren echter gestegen tot 166.000 euro. De gemiddelde voorziene investeringskosten in de landbouw zijn in 2011 verder gestegen tot 172.000 euro. De gemiddelde voorziene investeringskosten in de tuinbouw zijn in 2011 gedaald naar 153.000 euro. De daling in de tuinbouw is vooral te verklaren door de sterke daling van het aantal aanvragen (19) voor warmtekrachtinstallaties.

De continue stijging van de gemiddelde investering op het landbouwbedrijf houdt vooral verband met de evolutie in de stallenbouw. De capaciteiten worden steeds groter. Een miljoeneninvestering is geen uitzonderlijk voorval meer. Melkveehouders bereiden het tijdperk zonder quotum voor waarbij de blijvers duidelijk gaan voor een sterke capaciteitsuitbreiding die nog gemilderd wordt door de VLIF-normen (uitbreiding met 50%). Varkenshouders die blijven kunnen mits mestverwerking op bedrijfsniveau uitbreiden. Nieuw voor het VLIF en niet onbelangrijk zijn de investeringen in de pluimveehouderij. In de legkippensector bedroeg de gemiddelde investering in 2011 liefst 1 miljoen euro per bedrijf bij grond- of volièrehuisvesting en 2 miljoen euro bij huisvesting in aangepaste kooien.

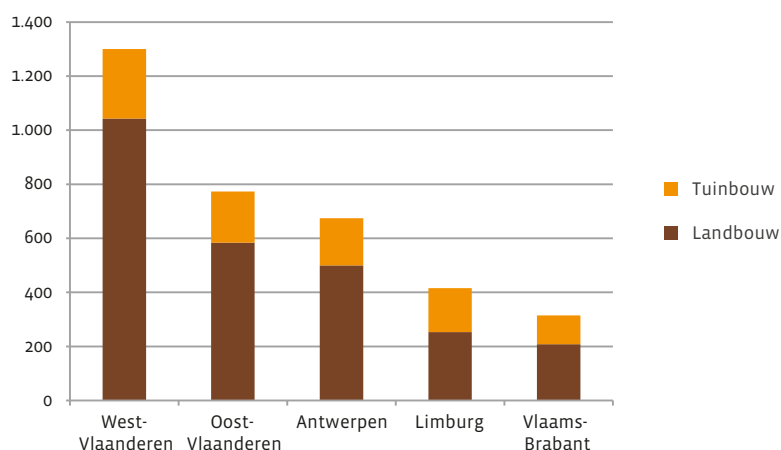
Tabel 4.5a Aantal ingediende dossiers

provincie	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	1.043	257	1.300
Oost-Vlaanderen	584	189	773
Antwerpen	500	174	674
Limburg	253	163	416
Vlaams-Brabant	208	107	315
Vlaanderen	2.588	890	3.478

Tabel 4.5b Voorziene investeringskosten (euro) per provincie

Provincie	Landbouw	Tuinbouw	Totaal voorziene investeringsvolume
West-Vlaanderen	182.664.070	36.033.749	218.697.819
Oost-Vlaanderen	84.963.031	24.371.859	109.334.891
Antwerpen	102.996.857	44.971.591	147.968.448
Limburg	41.568.112	17.234.445	58.802.557
Vlaams-Brabant	33.175.623	13.530.576	46.706.199
Vlaanderen	445.367.694	136.142.221	581.509.914

Figuur 4.1 Aantal ingediende dossiers in land- en tuinbouw per provincie

4.1.2.1 Overzicht: vestigingssteun versus investeringssteun en steun voor diversificatie

Indeling per maatregel

De aanvragen kunnen niet alleen opgesplitst worden naargelang de aard van het bedrijf, maar ook volgens de aard van de steunmaatregel d.w.z. aanvragen voor steun aan de eerste vestiging, aanvragen voor steun aan investeringen op land- en tuinbouwbedrijven en aanvragen voor steun voor investeringen gericht op het uitoefenen van niet-landbouwactiviteiten (diversificatie). In 2011 werden 184 aanvragen ingediend voor vestigingssteun, 2.962 aanvragen voor investeringssteun en 612 aanvragen voor diversificatiesteun (= steun voor verbredingsactiviteiten).

In één dossier kunnen verschillende types van steun gecombineerd voorkomen wat verklaart dat de som van de aanvragen per categorie groter is dan het aantal dossiers.

Tabel 4.2a Aantal ingediende dossiers per maatregel

Aantal dossiers	Vestiging	Investering	Verbreiding
(deels) met banklening	170	2.004	455
volledig met eigen middelen	14	958	157
Totaal	184	2.962	612

Tabel 4.2b Voorziene bedrijfsuitgaven (euro) per maatregel en financieringswijze in 2011

Voorziene kosten	Vestiging	Investering	Verbreiding
(deels) met banklening	43.271.608	425.867.666	38.781.197
volledig met eigen middelen	1.934.256	64.911.258	6.743.930
Totaal	45.205.864	490.778.924	45.525.127

Uit de cijfers blijkt dat het aantal aanvragen voor vestigingssteun in 2011 met 8,5% gedaald is ten opzichte van 2010, indien de ingediende tweede luiken niet in rekening worden gebracht (cfr. supra). Indien deze tweede luiken wel worden meegetrekkend, dan is het aantal aanvragen voor vestigingssteun in 2011 met 45% gestegen ten opzichte van 2010. Dit is evenwel geen goed uitgangspunt om vergelijkingen te maken. Door de nieuwe aanvraagprocedure is er een verschuiving inzake tijdstip van rapportering van 6 maanden.

De aanvragen voor vestigingssteun werden op 14 dossiers na allemaal ingediend door banken. Vestigingskosten worden bijna altijd helemaal of gedeeltelijk gefinancierd met krediet. Dit komt ook door het feit dat financiering met krediet vereist is voor het verkrijgen van vestigingssteun (rentesubsidie) op vestigingskosten boven de 60.000 euro (overname bedrijfsbekleding) of boven de 80.000 euro (overname aandelen).

De aanvragen voor investeringssteun werden voor 32,3% ingediend door de landbouwer zelf (voorzien investeringen volledig met eigen middelen gefinancierd). Meestal gaat het om kleinere investeringen. In totaal ging het om 958 aanvragen voor investeringen die gefinancierd worden met eigen middelen, maar die vertegenwoordigen slechts 13,2% van de totale voorziene investeringskosten. Het minimum vereiste investeringsbedrag voor het verkrijgen van gewone VLIF-steun bedraagt 15.000 euro.

De aanvragen voor diversificatiesteun werden voor 25,7% ingediend door de land- of tuinbouwer zelf. Het betrof hier ook gemiddeld kleinere investeringen die slechts 14,8% vertegenwoordigen van de voorziene kosten voor diversificatie.

De gemiddelde voorziene kosten per dossier bedragen 165.692 euro voor gangbare investeringen, 74.387 euro voor een investering gericht op diversificatie en lopen op tot 245.684 euro voor een eerste vestiging (bedrijfsovername of overname aandelen). Vergeleken met 2010 is dit een stijging voor de eerste vestiging en de gangbare investeringen en een daling voor de diversificatie-investeringen. Toen bedroegen de gemiddelde voorziene bedragen respectievelijk 160.896 euro, 94.788 euro en 220.726 euro.

Indeling per bank

Tabel 4.3 rangschikt het aantal ingediende aanvragen voor steun naargelang de financiering (eigen middelen of krediet) en per bank. Het totale kredietvolume bedraagt 422 miljoen euro. De top drie van de belangrijkste kredietinstellingen voor het VLIF blijft ongewijzigd: KBC, Landbouwkrediet en BNP Paribas Fortis. In vergelijking met 2010 is het aandeel van KBC in het geheel van de kredietverlening aan investeringen en vestigingen met VLIF-steun licht gedaald naar 57% tegenover 59% in 2010. Het relatief belang van Landbouwkrediet ging van 22% in 2010 naar 20% in 2011 en dat van BNP Paribas Fortis steeg van 12% in 2010 naar 15% in 2011.

Tabel 4.3 Aantal ingediende dossiers per kredietinstelling

Kredietinstelling	Investerings	Verbreding	Vestigingen	Totaal aantal
Eigen middelen	958	157	14	1.129
KBC Bank	1.076	265	93	1.434
Landbouwkrediet	451	96	35	582
BNP Paribas Fortis	292	66	35	393
CNH Financial Services	73	1	-	74
ING België	50	16	3	69
AXA Bank	19	3	1	23
Centea	15	2	1	18
DEXIA Bank	11	2	1	14
Rabobank Nederland	6	-	1	7
CBC Banque	5	1	-	6
Delta Lloyd Bank	3	2	-	5
BKCP	1	1	-	2
Triodos Bank	1	-	-	1
RECORD Bank	1	-	-	1
Totaal	2.962	597	184	3.758

Tabel 4.8 Voorziena bedrijfsuitgaven en kredietvolume per maatregel en per kredietinstelling

Kredietinstelling	Bedrijfsuitgaven investeringen (euro)	Bedrijfsuitgaven diversificatie (euro)	Bedrijfsuitgaven vestigingen (euro)	Totale bedrijfsuitgaven (euro)	Totaal kredietvolume (euro)
Eigen middelen	64.911.258	6.743.930	1.934.256	73.589.443	-
KBC Bank	240.608.038	23.677.015	21.393.608	285.678.661	240.847.803
Landbouwkrediet	88.783.070	7.322.057	9.822.847	105.927.974	83.658.957
BNP Paribas Fortis	62.537.603	5.831.219	10.568.453	78.937.274	63.428.310
ING België	9.701.161	1.368.025	833.100	11.902.285	10.669.983
Rabobank Nederland	6.660.000	-	150.000	6.810.000	6.875.000
CNH Financial Services	5.836.700	10.000	-	5.846.700	4.479.273
Dexia Bank	3.820.276	47.900	225.000	4.093.176	4.162.400
AXA Bank	3.340.527	210.838	128.600	3.679.964	3.568.513
Centea	1.698.899	47.047	150.000	1.895.946	1.768.969
Delta Lloyd Bank	1.581.450	70.848	-	1.652.298	1.462.116
CBC Banque	1.089.942	46.250	-	1.136.192	994.000
BKCP	70.000	150.000	-	220.000	220.000
Triodos Bank	90.000	-	-	90.000	75.000
Record Bank	50.000	-	-	50.000	65.000
Totaal	490.778.924	45.525.127	45.205.864	581.509.914	422.305.323

Overzicht vestigingsdossiers

In tabel 4.9 wordt een overzicht gegeven van de vestigingsdossiers per provincie. Hieruit blijkt dat West-Vlaanderen koploper is wat het aantal vestigingsdossiers betreft, nl. 34% van het totale aantal. De gemiddelde vestigingskosten per dossier zijn het hoogst in West-Vlaanderen wat te verklaren is door vier zeer grote dossiers waarbij tegelijkertijd met de overname van de bedrijfsbekleding ook alle bedrijfsgebouwen worden aangekocht.

Tabel 4.9 Overzicht van het aantal ingediende vestigingsdossiers en voorziena vestigingskosten (euro) in land- en tuinbouw per provincie

Aantal ingediende vestigingsdossiers	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	50	12	62
Oost-Vlaanderen	32	9	41
Antwerpen	40	5	45
Limburg	13	5	18
Vlaams-Brabant	12	6	18
Vlaanderen	147	37	184

Voorziene kosten	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	16.281.300	2.669.736	18.951.036
Oost-Vlaanderen	8.401.255	1.098.800	9.500.055
Antwerpen	8.566.391	689.380	9.255.771
Limburg	2.385.456	750.350	3.135.806
Vlaams-Brabant	3.246.951	1.116.245	4.363.196
Vlaanderen	38.881.353	6.324.511	45.205.864

Overzicht dossiers investeringen

In tabel 4.10 wordt een overzicht gegeven van de investeringsdossiers per provincie. Aangezien 79% van de dossiers gekwalificeerd kunnen worden als investeringsdossier, zijn de sectorale en provinciale spreiding net als de globale trend gelijklopend met die voor het geheel van de dossiers.

Vergeleken met 2010 is er, op twee uitzonderingen na, gemiddeld voor alle provincies zowel voor landbouw als voor tuinbouw een lichte daling van het aantal dossiers. Het investeringsbedrag in de landbouw is gestegen in Oost-Vlaanderen, Antwerpen en Vlaams-Brabant, gedaald in West-Vlaanderen en gelijk gebleven in Limburg. Het investeringsbedrag in de tuinbouw is in alle provincies gedaald. Wat opvalt is dat voor heel Vlaanderen het aantal ingediende tuinbouwdossiers met 7,8% gedaald is ten opzichte van 2010, terwijl het voorziene investeringsvolume in dezelfde periode gedaald is met 12,7% ten opzichte van 2010. De daling is het grootst in de tuinbouwprovincie bij uitstek nl. Antwerpen. De vaststelling dat de investeringen in warmtekrachtinstallaties in 2011 beperkt bleven is hieraan niet vreemd. Het aantal aanvragen voor steun voor dergelijke installaties is gedaald van 29 in 2010 naar 19 in 2011.

Tabel 4.10 Overzicht van het aantal ingediende investeringsdossiers en voorziene investeringskosten (euro) in land- en tuinbouw per provincie

Aantal ingediende investeringsdossiers	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	861	219	1.080
Oost-Vlaanderen	516	176	692
Antwerpen	397	159	556
Limburg	208	145	353
Vlaams-Brabant	188	93	281
Vlaanderen	2.170	792	2.962
Voorziene kosten (euro)	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	154.956.881	27.864.837	182.821.718
Oost-Vlaanderen	72.445.607	21.353.103	93.798.711
Antwerpen	84.712.409	42.534.330	127.246.738
Limburg	35.463.538	12.961.265	48.424.803
Vlaams-Brabant	28.268.026	10.218.928	38.486.954
Vlaanderen	375.846.460	114.932.463	490.778.924

Overzicht dossiers diversificatie

In tabel 4.7 wordt per provincie een overzicht gegeven van de ingediende dossiers met investeringen gericht op diversificatie naar niet-landbouwactiviteiten op het bedrijf. Onder diversificatie worden volgende activiteiten begrepen:

- commercialisatie van hoeveproducten;
- hoevetoerisme en het openstellen van het bedrijf voor dagrecreatie;
- productie van hernieuwbare energie;
- uitvoeren van landschapsbeheer;
- activiteiten als zorgboerderij.

Investerings die, gericht zijn op de aanmaak van hoeveproducten worden hieronder niet meer inbegrepen. Vanaf 2007 beschouwd worden die aanzien als 'gewone' investeringen op landbouwbedrijven.

Dossiers met diversificatie-investeringen zijn gemiddeld kleinere dossiers dan die voor een gangbare bedrijfsinvestering of een vestiging. Diversificatie naar niet-landbouwactiviteiten was de jongste jaren hoofdzakelijk een verhaal van investeringen in zonnecellen. Liefst 529 van de 612 dossiers d.w.z. 86% hadden betrekking op dit type investering. Inzake investeringsvolume is zelfs 88% voor rekening van de zonnecellen. Op het gebied van diversificatie is de provincie West-Vlaanderen het best vertegenwoordigd met 272 dossiers op een totaal van 612 (44%). Inzake investeringsvolume bedraagt het aandeel van West-Vlaanderen 37% omdat een aantal omvangrijke investeringen op het vlak van hernieuwbare energie gebeurt op fruitbedrijven, die weinig voorkomen in die provincie.

Het aantal ingediende dossiers met diversificatie-investeringen is gestegen van 597 in 2010 tot 612 in 2011. De voorziene investeringskosten zijn in 2011 met 19,6% gedaald in vergelijking met 2010. Er zijn in 2011 ongeveer evenveel dossiers ingediend voor fotonvoltaïsche zonnecellen en zonneboilers als in 2010.

Tabel 4.11 Overzicht van het aantal ingediende dossiers diversificatie en voorziene investeringsbedragen (euro) in land- en tuinbouw per provincie

Aantal ingediende diversificatiedossiers	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	209	63	272
Oost-Vlaanderen	69	22	91
Antwerpen	100	24	124
Limburg	54	33	87
Vlaams-Brabant	17	21	38
Vlaanderen	449	163	612
Voorziene kosten (euro)	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	11.425.890	5.499.176	16.925.066
Oost-Vlaanderen	4.116.169	1.919.956	6.036.125
Antwerpen	9.718.057	1.747.882	11.465.939
Limburg	3.719.118	3.522.831	7.241.949
Vlaams-Brabant	1.660.647	2.195.403	3.856.049
Vlaanderen	30.639.880	14.885.247	45.525.127

4.1.2.2 Indeling volgens aantal verrichtingen

In deze rubriek worden de verschillende verrichtingen waarvoor het VLIF steun verleent, nader geanalyseerd. Per dossier kan voor verschillende types van uitgaven (investeringen / verrichtingen) steun aangevraagd worden. De types investeringen / verrichtingen worden gegroepeerd in zes categorieën naargelang de aard van de investering:

- eerste vestiging;
- aankoop bedrijfsgebouwen, woning, grond;
- bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen;
- andere bedrijfsverbeteringen;
- materieel, vee en aanplantingen;
- diversificatie naar niet-landbouwactiviteiten.

De tabellen 4.12 en 4.13 geven een overzicht van het aantal verrichtingen en de voorziene uitgaven per categorie. Binnen één dossier kunnen verschillende verrichtingen gelijktijdig voorkomen.

Als de situatie voor Vlaanderen bekeken wordt, dan komen investeringen die onder de categorie 'Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen' vallen, het vaakst voor, nl. 37,5% van het totale aantal verrichtingen. Dit is vergelijkbaar met 2010. Het investeringsvolume voor deze categorie bedraagt in 2011 352 miljoen euro, wat een daling is met 9% ten opzichte van 2010.

Dit duidt er op dat de bedrijfsomvang van de land- en tuinbouwbedrijven in Vlaanderen nog steeds groter wordt. Een toenemend aantal bedrijven kiest voor schaalvergroting. Verbreding is, zoals uit andere cijfers in dit verslag blijkt, nog slechts zelden het antwoord op de vraag met betrekking tot de toekomststrategie van de bedrijven. Investeringen in de rubriek 'Materieel, vee en aanplantingen' vertegenwoordigen 28,3% van het totale aantal investeringen en 'Andere bedrijfsverbeteringen' zijn goed voor 21,9%.

De categorie 'Eerste vestiging' komt vooral voor in de landbouwsector. Overnames van bedrijven komt in de tuinbouwsector minder voor. De vestiging gebeurt in de tuinbouwsector vaker via de oprichting van een nieuw bedrijf waardoor de investeringen in de categorie 'Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen' en 'Materieel, vee en aanplantingen' terechtkomen.

Investeringen in de categorie 'Aankoop bedrijfsgebouwen, woning, grond' zijn met 89% van de verrichtingen hoofdzakelijk een landbouwaangelegenheid. Het totale aantal aanvragen (47) in de categorie 'Aankoop bedrijfsgebouwen, woning, grond' is vergelijkbaar met het aantal in 2010, terwijl dit in 2009 nog 156 bedroeg. De verklaring ligt in het wegvallen van de steun voor bedrijfsgebouwen van ouder dan 15 jaar voor aanvragen vanaf 1 januari 2009.

Tabel 4.12 Overzicht van het aantal ingediende verrichtingen per categorie

Verrichting	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Eerste installatie	170	42	212
Aankoop hoeve	42	5	47
Verbreding	461	177	638
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen	2.033	682	2.715
Materieel, vee en aanplantingen	1.400	649	2.049
Andere bedrijfsverbeteringen	1.232	352	1.584
Totaal	5.338	1.907	7.245

Tabel 4.13 Overzicht van de voorziene bedrijfsuitgaven (in euro) per categorie

Bedrijfsuitgave (euro)	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Eerste installatie	38.881.353	6.234.511	45.205.864
Aankoop hoeve	6.124.252	100.000	6.224.252
Verbreding	30.639.880	14.885.247	45.525.127
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen	273.460.413	78.998.814	352.459.228
Materieel, vee en aanplantingen	66.614.824	25.728.721	92.343.545
Andere bedrijfsverbeteringen	29.646.972	10.104.927	39.751.899
Totaal	445.367.694	136.142.221	581.509.914

De verrichtingen kunnen ook ingedeeld worden op basis van de voornaamste doelstelling die nagestreefd wordt bij de uitvoering ervan. Voor het overgrote deel van de investeringen is die doelstelling louter economisch. Met bepaalde investeringen wordt een specifieke doelstelling nagestreefd, verband houdend met de evolutie naar een meer duurzame land- en tuinbouw. Een aantal van die investeringen moeten bovendien in het kader van andere regelgevingen (milieu, dierenwelzijn) verplicht uitgevoerd worden en genieten in die context een verhoogde steun. Volgende categorieën worden onderscheiden:

- milieu-investeringen;
- investeringen ter bevordering van de diversificatie naar niet-landbouwactiviteiten;
- investeringen ter bevordering van het dierenwelzijn;
- investeringen in de biologische landbouw;
- investeringen door sociale instellingen;
- overige investeringen.

De tabellen 4.14 en 4.15 geven een overzicht van het aantal verrichtingen en de voorziene investeringsbedragen per doelgroep. Binnen één dossier kunnen verschillende verrichtingen voorkomen.

Het overgrote deel van de verrichtingen, nl. 68,8%, valt onder de rubriek 'Overige investeringen', d.w.z. daar waar de voornaamste doelstelling economisch is, wat niet belet dat er in tweede of derde orde een milieudoelstelling of een doelstelling betreffende dierenwelzijn aanwezig is.

Meer dan 18% van de verrichtingen hebben betrekking op milieu-investeringen. Hieronder vallen onder meer investeringen in ammoniakemissiearme stallen waardoor het relatief belang van milieu-investeringen, ten opzichte van de geïnvesteerde bedragen, oploopt tot 27,5% van het totaal. De investeringen die zeer specifiek zijn voor diversificatie vertegenwoordigen 100% van het aantal verrichtingen en 8,3% van het investeringsbedrag. Voor investeringen in dierenwelzijn gaat het respectievelijk om 2,6% en 3,2%. De relatief sterke toename van het aantal investeringen en de investeringsvolumes in dierenwelzijn houden verband met de vaststelling dat de verplichte omschakeling naar diervriendelijke huisvesting van zeugen en legkippen voor een grote fractie van de bedrijven nu zeer dringend wordt, aangezien de overgangperiodes ten einde lopen. Investeringen in biologische landbouw en door sociale instellingen zijn in het geheel van de VLIF-werking zeer beperkt.

Tabel 4.14 Overzicht van het aantal verrichtingen per doelgroep

Categorie	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Milieu	982	347	1.329
Diversificatie	541	183	724
Dierenwelzijn	182	5	187
Biologische teelt	12	1	13
Consumentencoöperaties en sociale instellingen	1	8	9
Overige	3.620	1.363	4.983
Totaal	5.338	1.907	7.245

Tabel 4.15 Overzicht van de voorziene bedrijfsuitgaven (euro) per doelgroep

Categorie	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Milieu	134.021.614	26.026.144	160.047.758
Diversificatie	33.187.291	15.143.982	48.331.273
Dierenwelzijn	18.672.823	59.600	18.732.423
Biologische teelt	2.406.300	6.000	2.412.300
Consumentencoöperaties en sociale instellingen	20.000	315.010	335.010
Overige	257.059.666	94.591.485	351.651.151
Totaal	445.367.694	136.142.221	581.509.914

4.1.2.3 Overzicht van de ingediende investeringstypes.

In tabel 4.16 wordt een overzicht gegeven van de verschillende investeringstypes waarvoor steun werd aangevraagd. Naast het type van investering wordt ook de categorie en de doelgroep vermeld, samen met het aantal verrichtingen en de voorziene kosten.

De tabel geeft een gedetailleerd beeld van het aantal aanvragen voor VLIF-steun ingedeeld naar de aard van de verrichting (7.245 verrichtingen) en met opgave van de voorziene investeringskosten (581,51 miljoen euro). De registratie van een investering betekent niet dat er automatisch ook steun verleend wordt. Of een investering al dan niet gesubsidieerd wordt hangt af van de mate waarin aan alle voorwaarden voldaan wordt. Bepaalde investeringen zijn subsidiabel onder voorwaarden, bv. aangekochte bedrijfsgebouwen indien jonger dan 15 jaar. In tegenstelling tot vroeger is het niet meer mogelijk investeringen aan te melden die nooit subsidiabel zijn.

Het overgrote deel van de verrichtingen en investeringsbedragen betreft traditionele zaken als de overname, de aankoop van de hoeve, de aankoop van machines, het bouwen en inrichten van melkvee- en varkensstallen, het bouwen van een loods of silo, het bouwen en inrichten van serres ...

De cijfers zijn nog vatbaar voor wijziging naarmate de dossierbehandeling vordert en de juiste aard van de investering duidelijker wordt. Een investering die aangemeld wordt als melkveestal kan bij de behandeling van de aanvraag gesplitst worden in een investering in de melkveehouderij en een investering in wateropslag, bijhorende erfverharding....

De gedetailleerde opsplitsing vindt zijn oorsprong in een nood aan statistisch materiaal en inzicht in de ontwikkelingen op het gebied van investeringen, het gebruik van verschillende steunintensiteiten naargelang de aard van de verrichting of om een aantal investeringen extra te ondersteunen.

Tabel 4.16 Overzicht van de verschillende investeringstypen, categorieën, doelgroepen, aantal dossiers en voorziene kosten (euro) waarvoor steun werd aangevraagd

Eerste installatie (overige)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Aankoop bedrijfsgebouwen bij vestiging	9	3.628.848
Aankoop materieel bij vestiging	10	880.950
Aankoop planten bij vestiging	1	5.000
Aankoop vee bij vestiging	9	899.706
Aankoop voorraden bij vestiging	4	252.250
Overname aandelen bij vestiging	91	19.231.054
Overname bij vestiging	88	20.308.056
Aankoop hoeve (overige)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Aankoop AEA-biggenstal	1	100.000
Aankoop AEA-kraamstal	1	500.000
Aankoop AEA-vleesvarkensstal	5	2.005.943
Aankoop AEA_zeugenstal	1	30.000
Aankoop jongveestal (melkvee)	2	75.000
Aankoop jongveestal (vleesvee)	3	291.000
Aankoop legkippenstal met voliëre- of grondhuisvesting	1	620.000
Aankoop loods	7	665.000
Aankoop melkveestal	7	1.437.585
Aankoop serre	2	21.000
Aankoop sleufsilos	14	293.724
Aankoop vleesveestal	3	185.000
Verbreding (diversificatie)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Detailverkoop (gebouwen)	20	644.170
Detailverkoop (materieel)	25	355.153
Energieproductie: materieel	7	176.750
Fotovoltaïsche zonnecellen en zonneboilers	529	40.088.970
Hoevertoerisme (gebouwen)	17	2.718.204
Hoevertoerisme (materieel)	2	89.706
Inrichting van bedrijfsruimten voor zorgvragers	3	81.000
Machines landschapsbeheer	7	74.902
Openstellen bedrijf voor dagrecreatie (gebouwen)	10	419.216
Openstellen bedrijf voor dagrecreatie (materieel)	3	45.000
Productie van hernieuwbare brandstoffen	2	84.000
Verbranding	4	155.556
Vergisting	3	200.000
Windmolens	6	392.500

Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (milieu)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
AEA-biggenstal	40	9.598.447
AEA-fokvarkensstal (alle categorieën)	12	6.509.583
AEA-kraamstal	22	6.269.487
AEA-legkippenstal met verrijkte kooien	6	12.668.043
AEA-legkippenstal met voliëre- of grondhuisvesting	9	9.056.213
AEA-moederdierenstal	9	8.055.000
AEA-opfokpoeljenstal met grond- of voliërehuisvesting	11	7.280.692
AEA-vleeskuikenstal	8	3.363.000
AEA-vleesvarkensstal	80	31.014.112
AEA-zeugenstal	51	21.516.195
Afbreken serres in combinatie met nieuwbouw	7	1.615.941
Ander energiescherm	12	258.990
Brijvoeding	5	663.827
Eerste energiescherm	51	2.448.363
Gasverwarmingsinstallatie	20	796.507
Geur- en stofbestrijding	3	172.000
Kasomhulling	6	679.000
Luchtwater	12	605.600
Micro WKK	3	110.000
Rookgascondensor	11	850.596
Rookgasreiniging	1	10.000
Verwarming op biobrandstoffen	12	688.385
Warmtebuffer	15	930.017
Warmtepomp bij gesloten kas	7	668.000
WKK-installatie op gas of biobrandstof	19	10.885.000
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (diversificatie)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Hoeveproducten andere (gebouwen)	8	270.974
Hoevevlees (gebouwen)	5	212.535
Hoevezuivel (gebouwen)	16	479.512
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (dierenwelzijn)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Groepshuisvesting kalveren	9	2.214.786
Herinrichten legkippenstal met verrijkte kooien	7	3.138.967
Herinrichten legkippenstal met voliëre- of grondhuisvesting	14	6.397.315
Herinrichten zeugenstallen met groepshuisvesting	48	4.162.913
Keerband (bescherming schoft in ligbox)	2	3.260
Koeborstel	36	101.600
Verbeteren stalklimaat (ventilatie, isolatie, verwarming)	71	2.713.582

Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (biologische teelt)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Biologische melkveehouderij	3	205.000
Biologische pluimveehouderij	6	2.112.300
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (consumentencoöperaties en sociale instellingen)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Investerings voor sociale instellingen (roerend goed)	4	82.700
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (overige)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Voederbak	41	334.554
Afstrooimachine	3	37.000
Automatisering en sturing	52	2.804.124
Bakkenvuller	8	113.918
Bewaar- en machineloods	392	40.713.149
Bijzondere dierlijke productie (slakken, insecten, larven, ...)	1	165.000
Bouw/inrichting pluimveestal	23	5.752.000
Bouwen extra opslagcapaciteit geogoste producten voor verkoop	11	1.046.502
Bouwen/inrichten champignonkwekerij	5	155.841
Bouwen/inrichten jongveestal (melkvee)	88	7.185.111
Bouwen/inrichten jongveestal (vleesvee)	39	2.907.094
Bouwen/inrichten melkveestal	249	44.297.060
Bouwen/inrichten paardenstal	12	2.882.100
Bouwen/inrichten serre	91	23.091.254
Bouwen/inrichten vleesveestal	121	14.630.339
Buffertafel	6	216.561
Containerveld in serre	8	253.500
Draaitafel	4	96.980
Elektriciteitscabine	45	2.468.260
Frigo – koelcel	92	6.946.936
Geitenstal	8	786.000
Hertenstal	1	90.000
Huisvesting personeel	34	1.781.612
Inpotmachine – oppotmachine	23	596.604
Isolatie en ventilatie bewaarruimte	29	683.641
Kalverdrinkautomaat	16	202.705
Kantoorruimte	27	927.112
Klimaatcomputer	6	86.800
Koematrassen	62	753.279
Konijnenstal	3	589.500
Krachtvoederautomaat	29	619.730
Krachtvoederbox	5	54.529

Ligboxen	27	280.088
Melkcarousel	10	2.230.000
Melkinstallatie	115	5.809.316
Melkrobot	50	5.875.338
Melkschapenstal	1	25.000
Melktank	93	2.477.801
Mestschuif	26	301.290
Noodstroomgroep (vast)	22	319.561
Sanitair sas	7	116.000
Schapenstal	2	6.500
Sorteerinstallatie	27	2.281.498
Stalgordijnen	15	152.216
Teeltgoten	16	2.478.622
Trekcellen voor witloof	6	1.166.000
Vernieuwing daken van hoeven met cultuurhistorisch karakter	8	458.212
Verticale ventilatie voor serres	4	46.700
Voorzieningen voor personeel (gebouwen)	31	2.776.000
Was- en/of verpakingslijn	25	1.866.528
Weegbrug	11	292.147
Windscherm in stal	17	200.400
Witloofloods	7	1.222.775
Materieel, vee en aanplantingen (milieu)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Erosieploeg	26	304.092
Geavanceerde spuitmachine	18	701.437
Machines voor directinzaai	5	107.600
Mechanische onkruidbestrijding	26	252.562
Mestinjecteur	27	569.487
Waterbehandeling	27	398.710
Materieel, vee en aanplantingen (diversificatie)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Hoeveproducten andere (materieel)	8	82.462
Hoevevlees (materieel)	5	184.110
Hoevezuivel (materieel)	28	919.457
Maal- en menginstallatie	16	657.096
Materieel, vee en aanplantingen (biologische teelt)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Biologische fokdieren	2	74.000
Biologische planten	2	21.000
Materieel, vee en aanplantingen (consumentencoöperaties en sociale instellingen)	Aantal dossier	Voorziene kosten (euro)
Investerings voor sociale instellingen (onroerend goed)	5	252.310

Materieel, vee en aanplantingen (overige)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Buitenberegening en –fertigatie – druppelbevloeiing – druppelinstallatie	79	1.365.868
Machines en materieel	1.740	85.576.999
Plastiek tunnels (verplaatsbaar)	24	731.454
Voorzieningen voor personeel (materieel)	11	144.900
Andere bedrijfsverbeteringen (milieu)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Bijkomende mestopslagcapaciteit	174	6.665.542
Mestdroging met restwarmte	2	251.760
Opslag verontreinigd water / vetafscheider	11	149.900
Opvang/hergebruik beregeningswater	113	2.660.834
Rationeel afvalbeheer	2	4.500
Sleufsilos	222	6.459.971
Waterreservoir	187	3.704.245
Waterzuiveringsinstallatie	57	1.104.120
Andere bedrijfsverbeteringen (overige)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Buitenpiste	4	429.000
Containerveld	44	1.979.234
Erf- en andere verharding	594	12.571.087
Kadaveropslag	13	101.500
Krachtvoedersilo	58	1.082.326
Opraap – neerzetrobot	11	491.980
Plantrobot	8	165.700
Stellingteelt	20	1.182.343
Terreinuitrusting (omheining, poort, ...)	58	615.757
Verbetering bedrijfshygiëne	5	70.500
Verspeenrobot	1	61.600

4.1.2.4 Aantal en omvang van de kosten voor investeringen met betrekking tot een aantal actuele thema's

Het overzicht van de ingediende aanvragen voor steun op basis van de aard (vestiging, aankoop hoeve, bouwen bedrijfsgebouwen, andere verbeteringen, materieel en vee en diversificatie) of de nagestreefde doelstellingen, verschaft onvoldoende relevant inzicht in de investeringsactiviteit met betrekking tot een aantal actuele thema's.

Hieronder wordt voor een aantal actuele en maatschappelijk relevante investeringen een beeld gegeven van de investeringsactiviteit aan de hand van cijfers over aantallen dossiers en investeringsbedragen.

De cijfers moeten met enige voorzichtigheid beoordeeld worden. Het betreft aangemelde investeringsprojecten met opgave van de geraamde uitgaven. Ze worden niet noodzakelijk allemaal uitgevoerd en de opgegeven investeringsbedragen zijn vaak ramingen.

Vestiging via overname van aandelen van een vennootschap

Eén van de meest in het oog springende evoluties is de manier waarop de vestiging verloopt. De wijziging in de regelgeving met het besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2008 waarbij de overname van aandelen op twee manieren positief gediscrimineerd werd t.o.v. een klassieke overname, heeft 'overname in de vorm van aandelen' duidelijk gestimuleerd. Waar tot het jaar 2008 een overname van aandelen eerder een uitzondering was (minder dan één op tien overnames) is het beeld vanaf 2009 sterk gewijzigd. Het relatief belang van de overnames van aandelen bij vestiging in het geheel van het aantal vestigingen is toegenomen van 8,5% in 2008, naar 38,5% in 2009, 49,2% in 2010 en 50,8% in 2011. Op tal van bedrijven waar de generatiewissel er aan kwam, werd de eenmanszaak vóór de overname omgevormd naar een vennootschap.

Bij de cijfers voor 2011 moet nogmaals gewezen worden op de gewijzigde aanvraagprocedure (cfr. supra). Uit de cijfers bleek al dat het aantal aanvragen voor vestigingssteun in 2011 met 8,5% gedaald is ten opzichte van 2010 (ingediende tweede luiken zijn niet in rekening gebracht). Voor al wat nuttig is wordt in onderstaande tabel een globaal overzicht gegeven van het aantal aanvragen voor vestigingssteun in 2011 d.w.z. inclusief de aanvragen van 2010 die in de eerste helft van 2011 bevestigd werden via een tweede luik.. Een vergelijking met de absolute cijfers uit voorgaande jaren is niet relevant omdat de cijfers betrekking kunnen hebben op een indieningsperiode van maximaal anderhalf jaar. Wanneer uitsluitend gekeken wordt naar de relatieve verhoudingen is een vergelijking wel zinvol. Dan blijkt ook dat de verhouding tussen aanvragen voor vestigingssteun voor een klassieke overname en overname van aandelen vergelijkbaar is met die van 2010. De provinciale verschillen zijn wel zeer opmerkelijk. In Limburg verloopt een vestiging inmiddels in meer dan driekwart van de gevallen via een overname van aandelen. In West-Vlaanderen is dit 'nog maar' 40%.

Tabel 4.17 Overzicht van de ingediende vestigingsdossiers per provincie (2e luiken + nieuwe geïnitieerde aanvragen in 2011)

Provincie	Overname vestiging	Overname aandelen	Overige
West-Vlaanderen	63	43	2
Oost-Vlaanderen	37	28	1
Antwerpen	27	32	2
Limburg	7	24	2
Vlaams-Brabant	11	13	-
Totaal	145	140	7

Ammoniakemissiearme stallen

Na de invoering van de steunmaatregel voor ammoniakemissiearme stallen nam, aansluitend bij een wijziging van het Vlaem in 2004, het aantal aanvragen voor steun voor dit type van investering een hoge vlucht, mede door de aanvankelijk zeer aantrekkelijke steunintensiteit. In 2005 werden 503 steunaanvragen ingeleid.

Anticiperend op een verwachte daling van de steunintensiteit werden begin 2006 nog veel aanvragen ingeleid, maar na de vermindering van de steunintensiteit vanaf 10 maart 2006 was er een terugval van het aantal aanvragen. Finaal werden er in 2006 toch nog 278 aanvragen voor steun ingediend.

In 2007 daalde het aantal aanvragen naar 140. Hiermee was een investering van 41,4 miljoen euro gemoeid, d.w.z. dat een gemiddelde aanvraag betrekking had op een investering van 295.714 euro. Dat het gemiddeld gesubsidieerd bedrag (cfr. hoofdstuk 6) lager is, wordt verklaard door het feit dat niet alle stallen gesubsidieerd worden, dat er gesubsidieerd wordt op basis van normbedragen en dat een investering die aanvankelijk als één verrichting geregistreerd wordt bij afhandeling uiteenvalt in twee verrichtingen.

In 2008 was er opnieuw een toename tot 247 aanvragen. Hiermee was een investering van 85,93 miljoen euro gemoeid d.w.z. dat een gemiddelde aanvraag sloeg op een investering van 347.895 euro. In 238 gevallen betrof het varkensstallen voor een bedrag van 82,10 miljoen euro. In 9 gevallen betrof het pluimveestallen (legkippen, ouderdieren en poeljen) voor een geraamde investering van 3,83 miljoen euro.

Het aantal aanvragen voor steun bij de bouw van ammoniakemissiearme stallen steeg in 2009 tot 276 voor een investering van 111,10 miljoen euro, d.w.z. dat een gemiddelde aanvraag sloeg op een investering van 402.672 euro, wat 15,7% hoger was dan in 2008.

Het aantal aanvragen voor steun bij de bouw van ammoniakemissiearme stallen steeg in 2010 verder tot 307 voor een investering van 151,15 miljoen euro, d.w.z. dat een gemiddelde aanvraag sloeg op een investering van 492.340 euro, wat 22,3% hoger was dan in 2009.

Om de evolutie in 2011 zo correct mogelijk te omschrijven, worden enkel de aanvragen die in 2011 werden ingeleid, besproken. De ingediende tweede luiken in 2011 worden buiten beschouwing gelaten. Het aantal aanvragen voor steun bij de bouw van ammoniakemissiearme stallen daalde in 2011 tot 248 voor een investering van 115,33 miljoen euro, d.w.z. dat een gemiddelde aanvraag slaat op een investering van 465.043 euro, wat 5,5% lager is dan in 2010. De schaalvergroting zet zich dus voort, maar omwille van de financieel-economische crisis is het aantal aanvragen toch wat teruggelopen tot het niveau van 2008. Zoals voorheen betreft het nog altijd in ruime mate varkensstallen (213 gevallen) voor een bedrag van 78,27 miljoen euro. Toch was er een sterke stijging van het aantal aanvragen uit de pluimveesector. Er waren 35 aanvragen voor steun voor de bouw van ammoniakemissiearme pluimveestallen (legkippen, moederdieren, poeljen en voor het eerst ook vleeskuikens) voor een geraamde investering van 37,06 miljoen euro. Dit is aanzienlijk meer dan in 2010. Het geraamde investeringsbedrag voor een ammoniakemissiearme pluimveestal ligt met 1.058.855 euro ook merkkelijk hoger dan het gemiddelde voor een varkensstal.

Biologische landbouw

De investeringen die zeer specifiek verbonden zijn met de toepassing van de biologische productiemethode blijven zeer beperkt ondanks de hoge steunintensiteit (38%). In 2011 werden slechts 13 aanvragen (exclusief tweede luiken) ingediend voor een totaal investeringsbedrag van 2.412.300 euro.

Fotovoltaïsche zonnecellen en zonneboilers

Diversificatie naar niet-landbouwactiviteiten was de jongste jaren hoofdzakelijk een verhaal van investeringen in de productie van hernieuwbare energie en dan vooral van investeringen in zonnecellen. Van amper 45 aanvragen in 2006 ging het naar 149 aanvragen in 2007, 307 aanvragen in 2008, 363 aanvragen in 2009 en 542 in 2010. In 2011 werden 529 aanvragen ingediend wat vergelijkbaar is met 2010, niettegenstaande dat de steunintensiteit is gedaald van 30% naar 8%. Het geïnvesteerde bedrag evolueerde van 4,45 miljoen euro in 2006 naar 16,3 miljoen euro in 2007, 34,2 miljoen euro in 2008, 37,03 miljoen in 2009 en 53,77 miljoen in 2010. In 2011 betrof het geschatte investeringsbedrag 40,09 miljoen euro of 7% van alle aangemelde investeringen in 2011. Het gemiddelde investeringsbedrag bedraagt 75.782 euro per aanvraag wat een daling is van 23,6% ten opzichte van 2010.

Wateropslag, waterzuivering, hergebruik water

Opvang, gebruik en hergebruik van water vormt een belangrijk aandachtspunt op vele bedrijven. De investeringen die te maken hebben met water zijn talrijk en genieten veel aandacht in het investeringsbeleid. In 2011 werden 395 aanvragen (exclusief 2e luiken) geregistreerd waar water een centraal element was voor een investering voor een totaal bedrag van 8 miljoen euro. In vergelijking met 2010 is dit een stijging voor het totale investeringsbedrag met 33% terwijl het aantal aanvragen met 23% is gestegen. Ingedeeld volgens de aard van de investeringen geeft dit:

- opvang van regenwater (in bassins, citernes, e.a.): 187 aanvragen voor een investeringsvolume van 3.704.245 euro;
- opvang en hergebruik van beregeningswater: 124 aanvragen voor een investeringsvolume van 2.810.734 euro;
- waterzuiveringsinstallaties: 57 aanvragen voor een investeringsvolume van 1.104.120 euro;
- waterbehandeling: 27 aanvragen voor een investeringsvolume van 398.710 euro.

Energiebesparing

Energiebesparing wordt sterk aangemoedigd met verhoogde steun. In 2011 werden m.b.t. dit type van investeringen 102 aanvragen (= stijging met 27% ten opzichte van 2010) geregistreerd voor een investeringsvolume van 5,8 miljoen euro (stijging met 32% ten opzichte van 2010). Het betreft bijna integraal investeringen in (eerste) energieschermen, warmtebuffers of rookgascondensators, en kasomhulling.

Warmtekrachtinstallaties

Geconfronteerd met de stijgende energieprijzen, de verminderde interesse van externe kapitaalverstrekkers (energie-installatiebedrijven) m.b.t. de financiering van warmtekrachtinstallaties op tuinbouwbedrijven en de ruime mogelijkheden op investeringssteun en andere vormen van steun (warmtekrachtcertificaten), hebben een 190-tal tuinders vanaf 2006 geopteerd voor een investering in een warmtekrachtinstallatie in eigen beheer. Nadat er in 2006 al 21 aanvragen voor steun ingediend werden, was er in 2007 al een belangrijke toename. In dat jaar waren er 36 aanvragen voor een totale investering van 34,5 miljoen euro. In 2008 nam het aantal aanvragen sterk toe. In dat jaar werden 54 aanvragen voor steun geregistreerd voor een totale investering van 51,7 miljoen euro. De gemiddelde investeringskosten per warmtekrachtinstallatie bedroegen in 2008 ruim 956.000 euro. De budgettaire impact nam zodanige proporties aan dat een ingrijpen zich opdroeg. Voor aanvragen vanaf 27 juni 2008 bedraagt de steunintensiteit 30% in plaats van 40%. Met de opbrengsten uit warmtekrachtcertificaten en uit de verkoop van elektriciteit is de terugverdientijd van dergelijke investering relatief kort.

In 2009 daalde het aantal aanvragen voor steun tot 29, voor een totale geschatte investering van 18,98 miljoen euro. De gemiddelde investeringskosten per installatie bedroegen in 2009 654.000 euro, wat een opmerkelijke daling was ten opzichte van 2008. In 2010 waren er eveneens 29 aanvragen voor steun voor een totale geschatte investering van 17,22 miljoen euro. De gemiddelde investeringskosten bedroegen in 2010 nog 594.000 euro, wat een daling was van 9,2% ten opzichte van 2009.

In 2010 waren er nog slechts 19 aanvragen (exclusief tweedeluiken) voor steun voor een warmtekrachtinstallatie, voor een totale geschatte investering van 10,89 miljoen euro. De gemiddelde investeringskosten per -installatie bedroegen in 2011 dus 572.895 euro, wat een daling is van 3,6% ten opzichte van 2010.

Uit deze gegevens kan besloten worden dat de glastuinbouwbedrijven die de bedrijfsomvang hadden en de toelating kregen om te injecteren op het elektriciteitsnet, intussen geïnvesteerd hebben in een warmtekrachtinstallatie. Er kan nog opgemerkt worden dat voor aanvragen vanaf 6 september 2010 de steunintensiteit voor een warmtekrachtinstallatie verlaagd werd naar 28%.

Effecten van wijzigingen in de regelgeving vanaf 1 januari 2009

Een aantal wijzigingen in de VLIF-regelgeving die hun beslag kregen met het besluit van de Vlaamse Regering van 18 oktober 2008, traden in werking op 1 januari 2009. De effecten op de vestiging en de opkomst van de vestiging via overname van aandelen, werden al besproken. Andere wijzigingen betroffen onder meer de afschaffing van de voorwaarde van grondgebondenheid in de vleesveehouderij, de afbouw van de steun voor aankoop van bestaande bedrijfsgebouwen, de invoering van steun voor bijkomende mestopslag en mogelijkheden van steun bij uitbreidingsinvesteringen op basis van emissierechten verkregen via mestverwerking. Op basis van het aantal aanvragen kunnen volgende besluiten getrokken worden over die wijzigingen:

- Het aantal steunaanvragen voor investeringen in de vleesveehouderij is significant toegenomen: van 64 aanvragen in 2008 voor vleesveestallen (inbegrepen stallen voor jongvee) naar 138 aanvragen in 2009, 149 aanvragen in 2010 en 160 in 2011.
- Het aantal aanvragen van steun bij de aankoop van bestaande bedrijfsgebouwen is nagenoeg gestopt als gevolg van de afschaffing van de steun op gebouwen van meer dan 15 jaar oud. Van 144 aanvragen in 2008 ging het naar 88 aanvragen in 2009 en naar nog slechts 28 in 2010. In 2011 zijn de investeringscodes uitgesplitst per type bedrijfsgebouw. Waar voor 2010 maar één investeringscode ('aankoop gebouwen') bestond zijn er in 2011 liefst 12 codes. Hierdoor komt men in 2011 op 47 aanvragen voor de aankoop van bedrijfsgebouwen, waarvan in werkelijkheid meerdere bedrijfsgebouwen in één aanvraag vervat zitten. De aanvraag is voortaan gesplitst volgens type bedrijfsgebouw (melkveestall, loods, varkensstal...).
- In 2009 werden er 22 aanvragen ingediend voor steun voor investeringen in bijkomende mestopslag om te voldoen aan de nieuwe normen. Dit aantal is in 2010 gestegen tot 37. Aanvragen voor bijkomende mestopslag (drijfmest) konden worden ingediend tot en met 31 december 2011. Hierdoor is het aantal aanvragen explosief gestegen tot 174 (exclusief tweede luiken) in 2011.
- Het effect van de wijziging met betrekking tot steun op ammoniakemissiearme stallen mits mestverwerking werd al besproken onder vorm van een evolutie van het aantal dossiers en de geïnvesteerde bedragen voor dat type investering. Hieruit bleek duidelijk dat er vanaf 2010 een significante stijging was van het aantal aanvragen en ook van het gemiddeld investeringsbedrag. Aangenomen wordt dat die stijging (t.o.v. 2008 en 2009) het gevolg was van de ruimere mogelijkheden op steun.

4.1.2.5 Meest voorkomende verrichtingen per provincie

In tabel 4.18 worden per provincie de tien meest voorkomende types van investeringen voor 2011 in de landbouwsector weergegeven. Machines en materieel staan afgetekend op de eerste plaats met 1.239 aanvragen. Dit komt overeen met 23,2% van alle verrichtingen in de landbouwsector (5.338 verrichtingen).

De ammoniakemissiearme varkensstallen komen niet voor in de lijst. Omdat ze geregistreerd worden per diercategorie (zeugen, vleesvarkens, biggen, legkippen ...) zijn de afzonderlijke aantallen beperkt. Indien het totale aantal aanvragen voor steun voor de bouw van een ammoniakemissiearme stal bekeken wordt namelijk 213, zou dit type investering zeker een plaats opleveren in de top 10.

Overname van bedrijfsbekleding bij vestiging is al sinds 2009 uit de top 10 verdwenen aangezien er meer en meer eerste installaties gebeuren door de overname van aandelen (48,1% van alle eerste installaties in 2011, inclusief tweede luiken). In 2011 werden er in totaal 285 vestigingsdossiers (overname bij vestiging en overname van aandelen) ingediend (tweede luiken + nieuwe geïnitieerde aanvragen in 2011). Wat het totale aantal vestigingen betreft, is West-Vlaanderen koploper met 106 dossiers. Daarna volgen Oost-Vlaanderen (65), Antwerpen (59), Limburg (31) en Vlaams-Brabant (24).

De provincie West-Vlaanderen is koploper voor elke investeringscode uit de top-10 wat betreft het aantal ingediende dossiers in de landbouwsector, uitgezonderd voor de bijkomende mestopslagcapaciteit, waarvoor Oost-Vlaanderen koploper is.

Tabel 4.18 Top 10 van de verrichtingen in de landbouwsector naar aantal aanvragen per provincie

Rangschikking	Type investering landbouw	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Limburg	Vlaams-Brabant	Vlaanderen
1	Machines en materieel	476	308	198	123	134	1.239
2	Erf- en andere verharding	232	116	87	32	36	503
3	Fotovoltaïsche zonnecellen en zonneboilers	196	54	93	43	12	398
4	Bewaar- en machineloods	133	57	42	24	34	290
5	Bouwen/Inrichten melkveestal	90	64	55	29	11	249
6	Sleufsilo	73	61	57	14	15	220
7	Bijkomende mestopslag-capaciteit	40	57	41	13	23	174
8	Waterreservoir	66	45	10	3	10	134
9	Bouwen/Inrichten vleesveestal	46	40	15	6	14	121
10	melkinstallatie	40	33	17	11	12	113

In tabel 4.19 worden de tien meest voorkomende types investeringen in 2011 in de tuinbouwsector opgesomd. Ook in de tuinbouw zijn machines en materieel het meest voorkomende type van investeringen met 501 aanvragen. Dit komt ongeveer overeen met ruim 26% van alle verrichtingen in de tuinbouwsector (1.907 verrichtingen).

Investerings in gangbare pitfruitvariëteiten is uit de top 10 verdwenen, terwijl het in 2010 nog op de vijfde plaats stond met 74 verrichtingen. Investerings in zonnecellen en zonneboilers zijn gestegen naar de tweede plaats, niettegenstaande het aantal verrichtingen is gedaald van 150 in 2010 naar 131 in 2011.

Tabel 4.19 Top 10 van de verrichtingen in de tuinbouwsector naar aantal aanvragen per provincie

Rangschikking	Type investering tuinbouw	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Limburg	Vlaams-Brabant	Vlaanderen
1	Machines en materieel	134	105	85	110	67	501
2	Fotovoltaïsche zonnecellen en zonneboilers	53	16	17	31	14	131
3	Bewaar- en machineloods	44	15	20	13	10	102
4	Erf- en andere verharding	41	15	22	9	4	91
5	Bouwen/Inrichten serre	31	24	26	4	19	89
6	Frigo – Koelcel	16	14	9	13	5	71
7	Opvang/hergebruik beregeningswater	19	22	14	6	3	66
8	Buitenberegening en – fertigatie – druppelbevloeiing	19	18	13	9	7	62
9	Waterreservoir	15	12	13	6	7	53
10	Eerste energiescherm	12	14	15	6	-	47

4.2 Dossiers land- en tuinbouwcoöperaties

Behalve steun aan de land- en tuinbouwproducenten verleent het VLIF ook steun aan land- en tuinbouwcoöperaties.

In 2011 gebeurde er een opsplitsing op het vlak van organisatie van de steunverlening aan de landbouwcoöperaties. Voor de coöperaties type machinerings blijft de organisatie van de steunverlening ongewijzigd. Voor de verwerkings- en afzetcoöperaties in de land- en tuinbouw verloopt de organisatie van de steunverlening sinds 2011 via oproepen. Een verwerkings- of afzetcoöperatie kan enkel nog een aanvraag tot steun indienen na de bekendmaking van een oproep. Per oproep worden de modaliteiten en voorwaarden van de steunverlening bepaald, in het bijzonder het maximale steunpercentage en de investeringen die voor steun in aanmerking kunnen komen (investeringsfocus).

In 2011 werd een oproep gelanceerd voor coöperaties in de sector groenten en fruit. In totaal werden 4 investeringsprojecten ingediend. Het ingediende steunbedrag bedroeg 14.261.272 euro.

Bijkomend werden in 2011 ook 16 dossiers ingediend van machinerings. Het ingediende investeringsbedrag bedroeg hier 1.857.867 euro.

Het totale ingediende investeringsbedrag bedraagt bijgevolg 16.119.139 euro. In 2010 was dit nog 28,4 miljoen euro.

Het aantal ingediende dossiers van machinerings is vergelijkbaar met vorig jaar (22 in 2008, 22 in 2009, 17 in 2010 en 16 in 2011). Het ingediende investeringsbedrag daarentegen is weer gestegen (1,7 miljoen euro in 2008, 1,3 miljoen euro in 2009, 1,18 miljoen euro in 2010 en 1,86 miljoen euro in 2011).

Tabel 4.20 Overzicht van de voorziene uitgaven (euro) voor ingediende dossiers van land- en tuinbouwcoöperaties per provincie

Sector	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Limburg	Vlaams-Brabant	Vlaanderen
Groenten en Fruit	136.000	0	13.994.263	131.009	0	14.261.272
Machinerijen	1.086.110	227.170	359.519	129.738	55.330	1.857.867
Melkerijen	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.222.110	227.170	14.353.782	260.747	55.330	16.119.139

4.3 Dossiers agrovoeding

Met de publicatie van omzendbrief 58 op 23/12/2010 werd einde 2010 nog een nieuwe investeringsoproep gelanceerd voor het indienen van aanvragen voor investeringssteun binnen het plattelandsontwikkelingsplan (PDPO II). De steunaanvragen werden ingediend in 2011.

De oproep bestond uit twee deeloproepen waarbij de eerste oproep gericht was op milieu- en energie-investeringen voor bedrijven uit de verwerkingssectoren aardappelen, eiproducten, groenten en fruit, vlees, vleeswaren en zuivel. De tweede deeloproep was specifiek gericht op de aardappelgroothandelssector die vanwege een tijdelijke exportstop (globodera problematiek) dringend moest investeren in wasinstallaties en (afval)waterbehandeling.

In totaal werden 36 investeringsprojecten ingediend.

Tabel 4.21 Overzicht van de ingediende dossiers en investeringsbedragen (euro) door agrovoedingsbedrijven

Sector	Aantal ingediende dossiers	Ingediend investeringsbedrag
Aardappelen	4	9.429.446,92
Eiproducten	2	884.148,30
Groenten en Fruit	4	23.302.673,40
Vlees	5	1.998.632,33
Vleeswaren	12	17.897.801,30
Zuivel	5	8.067.895,77
Aardappelgroothandel	4	1.144.955,60
Totaal	36	62.725.553,62

4.4 Dossiers omkaderingssector

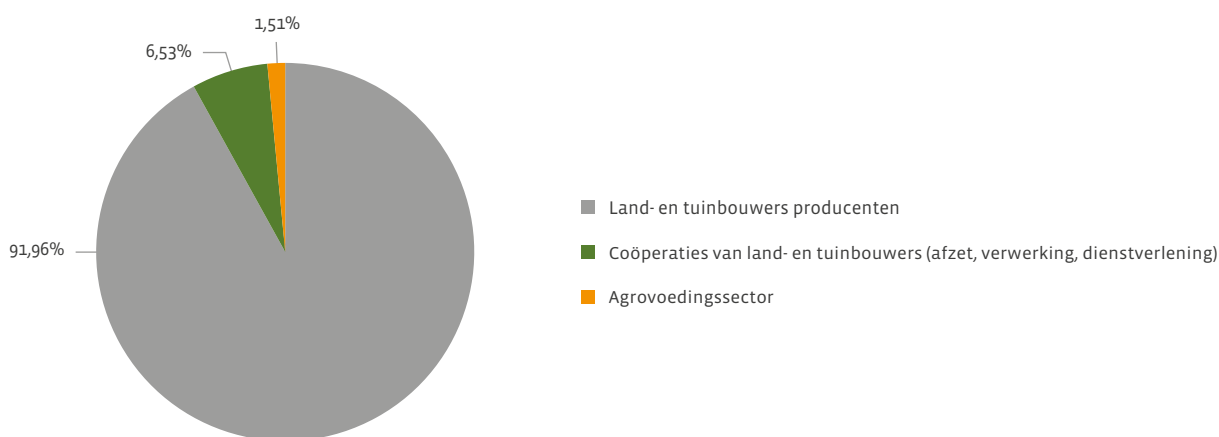
In 2011 werd geen investeringsoproep georganiseerd en werden bijgevolg geen nieuwe investeringsdossiers ingediend.

5 TOEGEKENDE STEUN

In 2011 verleende het VLIF 109,937 miljoen euro steun waarvan 70,703 miljoen euro Vlaamse middelen (zie hoofdstuk 3 voor meer budgettaire detailinformatie). Hiermee werd de beschikbare vastleggingsmachtiging, net als de voorbije jaren, volledig opgebruikt.

De steun heeft betrekking op aanvragen vanwege producenten (land- en tuinbouwers), hun coöperaties en de omkaderingssector.

Figuur 5.1 Procentuele verdeling per doelgroep van de bestede VLIF-vastleggingsmachtiging 2011 (= budgettair vastgelegde Vlaamse cofinanciering)

5.1 Steun aan land- en tuinbouwers

In 2011 werd in 2.698 nieuwe dossiers van land- en tuinbouwproducenten VLIF-steun verleend. Het aantal beslissingen in dossiers waarbij steun gevraagd werd op een overbruggingskrediet is hier niet inbegrepen. Over die vorm van steunverlening wordt afzonderlijk gerapporteerd in rubriek 5.1.6. Het totale steunvolume (Vlaams + EU) dat overeenstemt met de 2.698 gunstige beslissingen bedraagt 95,779 miljoen euro (tabel 5.1). In 270 dossiers werd geen steun verleend. In een aantal van die dossiers wordt mogelijk later nog steun verleend na het vervullen van opgelegde voorwaarden.

Er werden 398 dossiers herzien, wat 3,684 miljoen euro aan bijkomende kosten met zich meebracht. De meeste herzieningen volgen op een eindcontrole in het dossier waarbij de steun wordt aangepast op basis van voorgelegde investerings- en betalingsbewijzen.

Alle cijfers in dit hoofdstuk geven het totale steunvolume weer, ongeacht de vorm (rentesubsidie of kapitaalpremie) en de financiering (Vlaams en Europees). De cijfers zijn ook inclusief de investeringssteun die gefinancierd werd met Europese middelen verkregen uit het fonds voor de herstructurering van de suikersector.

Tabel 5.1 Aantal dossiers met gunstige beslissing voor land- en tuinbouwproducenten en hun totaal steunvolume (euro)

Dossiers met gunstige beslissing	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Aantal nieuwe dossiers	1.910	788	2.698
Steunvolume nieuwe dossiers (euro)	66.731.011	29.047.719	95.778.730
Aantal herzieningen	315	83	398
Steunvolume herzieningen (euro)	3.127.758	556.022	3.683.780
Totaal aantal	2.225	871	3.096
Steunvolume totaal (euro)	69.858.769	29.603.741	99.462.510

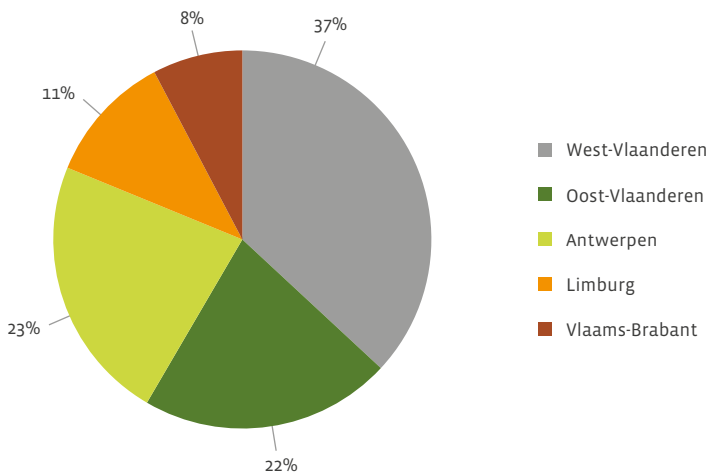
Bijna 71% van de nieuwe dossiers waarover een gunstige beslissing werd genomen, zijn landbouwdossiers, d.w.z. dossiers van bedrijven met hoofdzakelijk landbouwactiviteiten en veehouderij. Zij vertegenwoordigen 69,7% van het totale steunvolume. De overige 29% van de nieuwe dossiers waarover een gunstige beslissing werd genomen, zijn tuinbouwdossiers. Die vertegenwoordigen 30,3% van het totale steunvolume. Als vergeleken wordt met 2010 blijkt dat het aantal beoordeelde dossiers in de landbouw in verhouding tot de tuinbouw licht gedaald is (- 3%). De verhouding in de toegekende steun is echter sterk gestegen (+ 12,7%). Het aandeel van de tuinbouwdossiers in de toegekende steun is jarenlang gestegen van 27% in 2007, 40% in 2008 naar 41% in 2009 en bedroeg 43% in 2010. In 2011 is er een sterke daling. Die evolutie houdt vooral verband met de aard en de omvang van tuinbouwdossiers. De dossiers waarvoor tot en met 2010 een gunstige beslissing genomen werd, dateren vaak nog van 2008, toen er in de tuinbouw meer grote projecten met gemiddeld hoge steunintensiteit aangemeld werden. Het aandeel van de warmtekrachtinstallaties en de energiebesparende investeringen in de globale projecten was hoog. De vermindering van de steunintensiteit voor die investeringen vanaf 27 juni 2008 komt thans tot uiting bij de beslissingen van 2011, vandaar de forse daling van het aandeel van de tuinbouwsector bij de verleende steun (van 43% in 2010 naar 30,3% in 2011). In 2010 bedroeg het gemiddelde steunvolume per dossier 23.435 euro in de landbouw en 50.626 euro in de tuinbouw. In 2011 is het gemiddelde steunvolume per dossier in de landbouw sterk gestegen (+ 49%) tot 34.938 euro. In de tuinbouw is er echter een sterke daling van het gemiddelde steunvolume per dossier met 27,2% tot 36.863 euro. De stijging van het steunvolume per dossier in de landbouw houdt gedeeltelijk verband met het gemiddeld hoger investeringsbedrag per aanvraag (met ongeveer 30% op een paar jaar tijd) en met een verschuiving naar investeringen met een hogere steunintensiteit, voornamelijk investeringen in zonnecellen.

Tabel 5.2 Aantal dossiers met gunstige beslissing voor land- en tuinbouwproducenten en hun steunvolume (euro) per provincie

Provincie	Aantal nieuwe dossiers	Steunvolume nieuwe dossiers (euro)	Aantal herzieningen	Steunvolume herzieningen (euro)
West-Vlaanderen	1.073	35.472.150	166	1.239.411
Oost-Vlaanderen	625	21.345.969	85	46.347
Antwerpen	439	21.658.529	52	995.384
Limburg	318	9.864.695	50	1.174.794
Vlaams-Brabant	243	7.437.387	45	227.844
Vlaanderen	2.698	95.778.730	398	3.683.780

Uit tabel 5.2 en figuur 5.2 blijkt dat West-Vlaanderen de provincie is met het meeste dossiers. Door de vermindering van de steunintensiteit voor aanvragen vanaf 27 juni 2008 is het toegekende steunvolume in 2011 in Antwerpen sterk gedaald (- 29,6%) ten opzichte van 2010. Hierdoor is in 2011 zowel voor het aantal nieuwe dossiers als voor het toegekende steunvolume West-Vlaanderen veruit de grootste provincie. Oost-Vlaanderen heeft relatief veel dossiers, maar komt op het gebied van steunvolume ver achter West-Vlaanderen, maar heeft Antwerpen bijna ingehaald. Limburg en Vlaams-Brabant blijven traditioneel de provincies met de minste investeringsdossiers en het laagste steunvolume. Globaal correspondeert het aantal dossiers en het steunvolume met het belang van de land- en tuinbouw in de provincies.

Figuur 5.2 Totale toegekende steun aan land- en tuinbouwproducenten per provincie

Bij 575 nieuwe dossiers werd alleen steun verleend in de vorm van een kapitaalpremie omdat de betreffende investeringen volledig gefinancierd werden met eigen middelen (tabel 5.3).

Bij 2.213 nieuwe dossiers had de steun een gemengde vorm (rentesubsidie en kapitaalpremie) omdat de investeringen helemaal of gedeeltelijk gefinancierd werden met krediet. Bij deze dossiers met kredietfinanciering is de steun beduidend hoger dan bij dossiers met uitsluitend eigen financiering omdat logischerwijze wordt geleend voor hogere investeringsbedragen.

Dossiers waar de investeringen gedeeltelijk met krediet en gedeeltelijk met eigen middelen gefinancierd worden, zijn in tabel 5.3 toch ondergebracht in de kolom 'lening bij kredietinstelling'.

Tabel 5.3 Aantal dossiers en toegekende steun (euro) naar financieringswijze

Nieuwe dossiers	Volledig eigen middelen	Lening bij kredietinstelling	Totaal
Aantal nieuwe dossiers	575	2.213	2.698
Steunvolume nieuwe dossiers (euro)	4.813.734	90.964.997	95.778.730
Aantal herzieningen	85	313	398
Steunvolume herzieningen (euro)	157.462	3.526.318	3.683.780
Totaal aantal	660	2.436	3.096
Steunvolume totaal (euro)	4.971.196	94.491.314	99.462.510

Het totale steunvolume voor dossiers met krediet bedraagt 90,965 miljoen euro. Dit is 4,601 miljoen euro meer dan in 2010. Het steunvolume voor de dossiers met eigen middelen daalde tot 4,814 miljoen euro of 0,568 miljoen euro minder dan in 2010.

Indeling volgens kredietinstelling

Tabel 5.4 Overzicht van het aantal dossiers en het totale steunvolume (euro) in land- en tuinbouw per kredietinstelling

Kredietinstelling	Aantal landbouw	Steunvolume landbouw (euro)	Aantal tuinbouw	Steunvolume tuinbouw (euro)	Totaal aantal	Totaal steunvolume (euro)
Eigen middelen	374	2.818.208	201	1.995.525	575	4.813.734
KBC Bank	850	35.160.768	379	16.824.481	1.229	51.985.249
Landbouwkrediet	423	18.800.063	105	5.579.557	528	24.379.620
BNP Paribas Fortis	184	7.655.551	64	2.193.311	248	9.848.862
ING België	28	1.351.131	14	1.111.060	42	2.462.191
Rabobank Nederland	-	-	4	777.181	4	777.181
Centea	9	315.287	4	53.365	13	368.652
AXA Bank	5	156.875	2	169.781	7	326.657
Delta Lloyd Bank	3	133.178	2	168.050	5	301.228
CNH Financial Services	25	169.143	6	36.277	31	205.420
Dexia Bank	6	109.183	3	35.989	9	145.171
CBC Banque	1	22.925	1	51.402	2	74.327
Triodos Bank	2	38.699	1	33.120	3	71.819
BKCP	-	-	2	18.619	2	18.619
Totaal	1.910	66.731.011	788	29.047.719	2.698	95.778.730

In tabel 5.4 wordt een overzicht gegeven van het steunvolume voor nieuwe dossiers per kredietinstelling. De dossiers ingediend door KBC Bank zijn goed voor 54,28% van de toegekende steun. Op een afstand volgen Landbouwkrediet met 25,45% en BNP Paribas Fortis met 10,28%. Een paar recent erkende banken spelen beperkt mee in enkele nichemarkten zoals de financiering van grote glastuinbouwbedrijven door Rabobank Nederland en de financiering door CNH Financial Services van machines aangekocht bij Case New Holland.

Dossiers voor investeringen die volledig met eigen middelen gefinancierd worden, zijn gemiddeld klein. Met 21,31% van het aantal dossiers vertegenwoordigen ze slechts 5,03% van het steunvolume.

5.1.1 Vestigingssteun

5.1.1.1 Algemeen

Voor vestigingsdossiers ingediend tot en met 31 december 2009 bestaat de steun uit een vestigingspremie van 50% op de eerste 50.000 euro vestigingskosten en vervolgens rentesubsidie op geleende vestigingskosten boven deze 50.000 euro.

Voor vestigingsdossiers ingediend vanaf 1 januari 2010 is de maximale vestigingssteun opgetrokken tot 70.000 euro. De steun voor de overname van roerende bedrijfsbekleding bestaat uit een vestigingspremie van 50% op de eerste 60.000 euro vestigingskosten en vervolgens rentesubsidie op geleende vestigingskosten boven deze 60.000 euro. Voor overname van aandelen bestaat de steun uit een vestigingspremie van 50% op de eerste 80.000 euro vestigingskosten en vervolgens rentesubsidie op geleende vestigingskosten boven deze 80.000 euro.

In 2011 werd er voor 167 nieuwe vestigingsdossiers 9,295 miljoen euro toegekend.

In tabel 5.5a wordt dit totale steunvolume op nieuwe dossiers uitgesplitst per provincie en per subsector. Het Vlaamse aandeel hierin (cfr. Vlaamse budgettaire vastlegging) bedroeg 6,506 miljoen euro; het overige deel wordt bij uitbetaling door de Europese Unie gefinancierd.

Ook werd de eerder toegekende vestigingssteun in 5 dossiers herzien (zie tabel 5.5b).

Tabel 5.5a Overzicht van de toegekende steun (euro) voor vestigingsdossiers per provincie

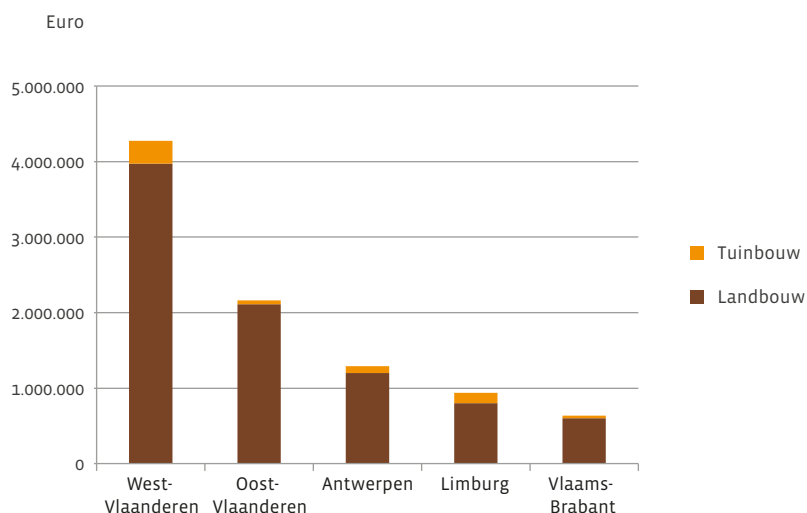
Provincie	Aantal nieuwe vestigingsdossiers	Steunvolume landbouw (euro)	Steunvolume tuinbouw (euro)	Steunvolume totaal (euro)
West-Vlaanderen	73	3.975.159	301.255	4.276.414
Oost-Vlaanderen	40	2.111.813	49.350	2.161.163
Antwerpen	25	1.200.143	88.862	1.289.005
Limburg	17	800.674	134.316	934.990
Vlaams-Brabant	12	599.478	33.746	633.224
Vlaanderen	167	8.687.267	607.530	9.294.796

Tabel 5.5b Overzicht van de toegekende steun (euro) voor herzieningen in vestigingsdossiers per provincie

Provincie	Aantal herzieningen vestigingsdossiers	Steunvolume landbouw (euro)	Steunvolume tuinbouw (euro)	Steunvolume totaal (euro)
West-Vlaanderen	2	6.672	-	6.672
Oost-Vlaanderen	1	-40.000	-	-40.000
Antwerpen	-	-	-	-
Limburg	-	-	-	-
Vlaams-Brabant	2	-679	-	-679
Vlaanderen	5	-34.008	0	-34.008

Figuur 5.3 geeft inzicht in de verdeling over de provincies van de steun voor eerste vestigingen. Ongeveer 67,66% van de vestigingen met steun zijn gelegen in West- en Oost-Vlaanderen. Het aandeel van Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant bedraagt respectievelijk 14,97%, 10,18% en 7,19%. De steun gaat voor 93,46% naar vestigingen in de landbouwsector. De figuur toont aan dat, met uitzondering van Limburg vanwege een aantal fruitbedrijven, het aandeel van de vestigingen in de tuinbouw beperkt blijft. Vestigingssteun kan alleen verkregen worden wanneer de jonge landbouwer zich vestigt op een bestaand bedrijf en er de roerende bedrijfsbekleding (gedeeltelijk) overneemt. Bij een vestiging via de creatie van een nieuw bedrijf wordt geen vestigingssteun verleend maar wel investeringssteun. Het totaal toegekende steunvolume voor nieuwe vestigingsdossiers is met 43,98% gestegen ten opzichte van 2010. Dit is enerzijds het gevolg van een hoger aantal goedgekeurde vestigingsdossiers in 2011, nl. 167 versus 126 in 2010 (+ 32%) en anderzijds van een verhoging van de vestigingssteun voor aanvragen vanaf 2010. In 2009 werden een aantal omvangrijke overnames uitgesteld speculerend op de aangekondigde verhoging van de vestigingssteun in 2010. Die aanvragen werden alsnog in 2010 ingeleid en veelal beoordeeld in 2011. Het gemiddeld gesubsidieerd bedrag aan vestigingskosten stijgt daardoor van 160.595 euro in 2010 naar 178.142 euro in 2011 (+ 11%). Ten slotte speelt ook de verschuiving naar een vestiging via overname van aandelen een rol. Door de positieve discriminatie van dat type vestigingen wordt het maximum van de vestigingssteun al bij lagere vestigingskosten bereikt.

Figuur 5.3 Steunvolume voor nieuwe vestigingsdossiers in land- en tuinbouw per provincie

5.1.1.2 Verrichtingen met vestigingssteun

De 9,295 miljoen euro steun (Vlaams + Europees) voor vestigingsdossiers werd toegekend op 29,750 miljoen euro subsidieerbare vestigingskosten (tabel 5.6).

De subsidieerbare vestigingskosten bestaan voor 55,41% uit de overname van bedrijfsbekleding. Overname van aandelen vertegenwoordigt in 2011 43,00% van de subsidieerbare kosten, wat een zeer belangrijke stijging is ten opzichte van 2010 toen dit aandeel 33,43% bedroeg en ten opzichte van 2009 toen het aandeel amper 10,20% bedroeg. De opgang van de vennootschapsvorming kwam in 2009 al duidelijk tot uiting in de cijfers van de ingediende dossiers. Deze stijging zette zich door in 2010. Bij de prioritaire behandeling van die aanvragen blijkt de evolutie meteen ook in de statistiek over de toegekende steun. Met een wijziging van de regelgeving die een overname van aandelen positief discrimineert, werd een versnelde overgang naar de vennootschapsvorm vastgesteld.

De overige subsidieerbare verrichtingen bij vestiging zoals de aankoop van dieren, bedrijfsgebouwen en materieel blijven beperkt in omvang.

Tabel 5.6 Overzicht van subsidieerbare vestigingskosten (euro) voor de specifieke verrichtingen met vestigingssteun in land- en tuinbouw

Subsidieerbare vestigingskosten	Landbouw (euro)	Tuinbouw (euro)	Totaal (euro)
Overname bij vestiging	15.501.406	983.822	16.485.228
Overname aandelen vestiging	12.246.495	546.364	12.792.860
Aankoop vee bij 1e vestiging	104.488	-	104.488
Aankoop bedrijfsgebouwen bij vestiging	70.900	-	70.900
Aankoop materieel bij 1e vestiging	151.673	144.610	296.283
Totaal	28.074.962	1.674.796	29.749.759

5.1.2 Investeringssteun

5.1.2.1 Algemeen

De investeringssteun wordt voor 30% gefinancierd door de Europese Unie. In 2011 werd in 2.331 nieuwe dossiers investeringssteun verleend. Voor 246 investeringsdossiers werd een eerdere steuntoekenning herzien. De totale steun (nieuwe investeringsdossiers en herzieningen) bedroeg 77,931 miljoen euro. De nieuw verleende steun heeft betrekking op 329,781 miljoen euro subsidieerbare investeringen (tabel 5.7).

De verhouding tussen de subsidiabele investeringen in de landbouwsector en die in de tuinbouwsector bleef in de periode 2008 – 2010 vrij stabiel op 60% voor landbouw en 40% voor tuinbouw. De plotse verschuiving t.o.v. 2007, toen de verhouding nog 70/30 bedroeg, was opmerkelijk. De cijfers over verleende steun volgen met wat vertraging de ontwikkelingen op het gebied van gevraagde steun. De forse toename vanaf 2007 van het aantal aanvragen om steun voor warmtekrachtinstallaties en het bouwen en inrichten van serres verklaren in grote mate de verschuiving vanaf 2008. In 2011 bedraagt de verhouding evenwel opnieuw 70/30, wat verband houdt (cfr. supra) met de lagere steunintensiteit voor diverse tuinbouwinvesteringen en de vaststelling dat de “boom” aan investeringen in warmtekrachtinstallaties kennelijk voorbij is.

Voor gesubsidieerde investeringen in de tuinbouw was Antwerpen in 2011 de belangrijkste provincie (maar minder uitgesproken dan voorheen) met 31,046 miljoen euro subsidiabele investeringen.

Vergeleken met 2010 werd in 2011 globaal één miljoen euro minder investeringssteun (exclusief steun aan investeringen in niet-landbouwactiviteiten) verleend. Het aantal gesubsidieerde nieuwe investeringsdossiers lag 436 eenheden lager. De gemiddelde steun per investeringsdossier is verder gestegen tot 32.365 euro. In 2010 was dit 27.676 euro per dossier, in 2009 24.359 euro per dossier, in 2008 20.377 euro per dossier en in 2007 slechts 18.735 euro per dossier.

Tabel 5.7 Totale subsidiabele investeringskosten (euro) in land- en tuinbouw per provincie

Provincie	Subsidiabele investeringskosten landbouw	Subsidiabele investeringskosten tuinbouw	Totaal subsidiabele investeringskosten
West-Vlaanderen	98.019.230	24.827.323	122.846.553
Oost-Vlaanderen	52.164.066	20.207.646	72.371.711
Antwerpen	46.029.859	31.045.742	77.075.601
Limburg	21.284.782	11.206.244	32.491.026
Vlaams-Brabant	14.161.086	10.834.908	24.995.993
Vlaanderen	231.659.023	98.121.862	329.780.885

De verdeling van het aantal dossiers en de investeringssteun per provincie en volgens de subsectoren (landbouw/tuinbouw) is weergegeven in tabel 5.8 en figuur 5.4. De verdeling stemt overeen met de verwachtingen en weerspiegelt het respectievelijk belang van de land- en tuinbouwsector in de provincies. Dat West-Vlaanderen op die basis moet getypeerd worden als de landbouwprovincie bij uitstek en Antwerpen als een belangrijke tuinbouwprovincie, is geen verrassing.

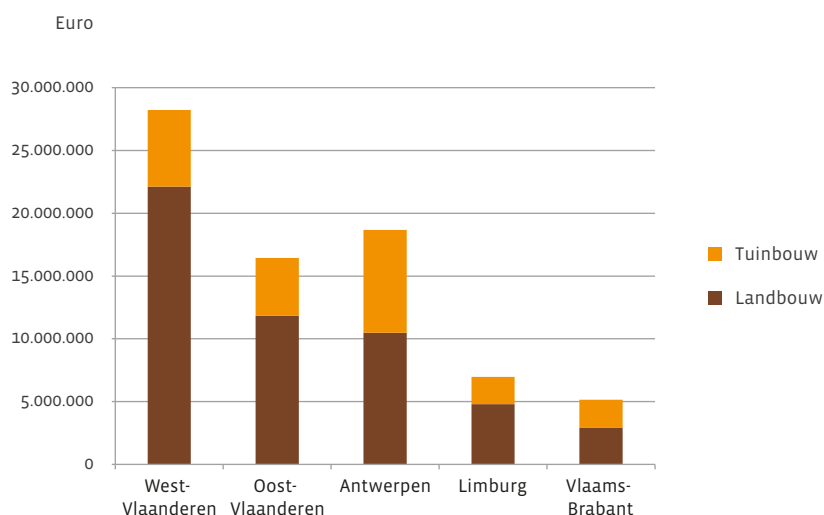
Tabel 5.8a Overzicht van de toegekende steun (euro) voor investeringsdossiers per provincie

Provincie	Aantal nieuwe investeringsdossiers	Steunvolume landbouw (euro)	Steunvolume tuinbouw (euro)	Steunvolume totaal (euro)
West-Vlaanderen	923	22.118.774	6.102.021	28.220.795
Oost-Vlaanderen	544	11.845.389	4.585.649	16.431.038
Antwerpen	375	10.484.107	8.191.020	18.675.127
Limburg	274	4.788.137	2.174.405	6.962.542
Vlaams-Brabant	215	2.937.981	2.214.703	5.152.685
Vlaanderen	2.331	52.174.388	23.267.799	75.442.187

Tabel 5.8b Overzicht van de toegekende steun (euro) voor herzieningen in investeringsdossiers per provincie

Provincie	Aantal herzieningen investeringsdossiers	Steunvolume landbouw (euro)	Steunvolume tuinbouw (euro)	Steunvolume (totaal)
West-Vlaanderen	102	763.485	368.926	1.132.411
Oost-Vlaanderen	43	44.823	22.132	66.956
Antwerpen	42	911.459	75.186	986.645
Limburg	28	51.273	45.859	97.132
Vlaams-Brabant	31	188.663	16.592	205.254
Vlaanderen	246	1.959.703	528.696	2.488.398

Figuur 5.4 Steunvolume (euro) voor nieuwe investeringsdossiers in land- en tuinbouw per provincie

5.1.2.2 Steuncategorieën (percentages) voor investeringssteun

Vanaf 2000 worden de investeringen gesubsidieerd naar rato van 10, 20, 30 en 40% steun. Voor aanvragen ingediend vanaf 6 september 2010 worden de investeringen gesubsidieerd naar rato van 8, 18, 28 en 38% steun. Tabel 5.9 geeft een overzicht van de investeringskosten volgens de toegepaste steunintensiteit.

Op 75,61% van het subsidiabel investeringsbedrag wordt 20% steun verleend. Er gaat 10% steun naar 14,31% van het subsidiabel investeringsbedrag en de groep met 40% investeringssteun vertegenwoordigde in 2011 nog maar 2,38% van het subsidiabel investeringsbedrag. De groep met 30% steun is verder gestegen van 13,386 miljoen euro subsidiabele investeringskosten in 2010 naar 24,930 miljoen euro in 2011 en vertegenwoordigt in dat jaar 7,56% van het gesubsidieerd investeringsvolume. Bij dit cijfer moet worden opgemerkt dat de investeringen in niet-landbouwactiviteiten, die alle gesubsidieerd worden naar rato van 30%, hieronder niet gerangschikt zijn. Die investeringen liepen in 2011 op tot ruim 35 miljoen euro en worden besproken in de rubriek diversificatiesteun. De toename van de investeringen die gesubsidieerd worden naar rato van 30% is vooral te wijten aan de wijziging van de regelgeving op 27 juni 2008 toen het steunpercentage voor diversificatie en warmtekrachtinstallaties verlaagd werd van 40% naar 30%. In 2010 en 2011 komen daardoor meer en meer dossiers terecht in de categorie met 30% steun terwijl die groep voorheen bijna verwaarloosbaar was.

Voor de bouw en inrichting van bedrijfsgebouwen wordt gangbaar 20% steun verleend, maar ook 10% (kippenstal met kooihuisvesting) en 30% of 40% (diversificatie en warmtekrachtinstallaties) steun komt voor. Bij aankoop van materieel en dieren wordt gangbaar 10% steun verleend, maar ook 20% (geavanceerde spuitmachine) en 30% of 40% (mechanische onkruidbestrijding en diversificatie) is mogelijk. Andere bedrijfsverbeteringen genieten 20%, 30% of 40% steun. Voor dossiers ingediend na 27 juni 2008 is er alleen voor specifieke dossiers voor biologische land- en tuinbouw nog 40% steun mogelijk. Voor aanvragen vanaf 6 september 2010 werd de steunintensiteit lineair verminderd met 2% maar die maatregel komt nog niet tot uiting in de beslissingen 2011.

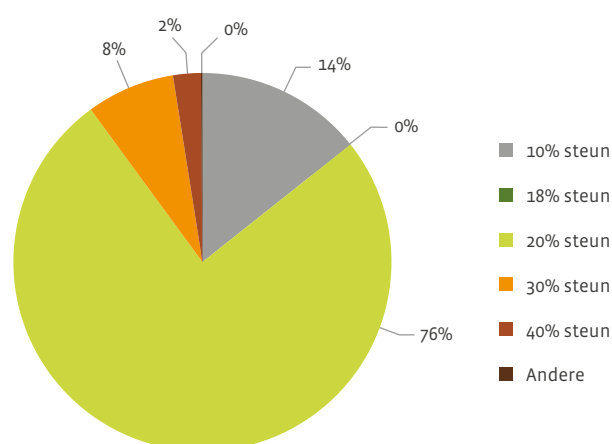
In 2011 werd ook nog op een investeringsvolume van 411.824 euro steun verleend aan twee vzw's met een sociaal doel met een landbouwbedrijf. Hier wordt de steunintensiteit berekend als het equivalent van een rentesubsidie van 4% gedurende 10 jaar bij investeringen in onroerende staat en 4% gedurende 7 jaar voor de overige investeringen. De steunintensiteit is daardoor ook afhankelijk van het jaar van aanvraag wegens het effect van de actualisatievoet (cfr. actualisatievoet, punt 2.1.2.2. Regelgeving en punt 5.2. Steun aan coöperatieven). Voor investeringen in onroerende staat bedroeg de steunintensiteit voor aanvragen uit 2010 (veelal beslist in 2011) 20,95% en voor de overige investeringen was dit 15,42%.

In verband met de steunintensiteit is het interessant voor de afgelopen jaren terug te kijken op de evolutie van het gemiddelde. In een recent verleden werden een steeds grotere fractie van de investeringen gerangschikt in de groep met hoge steunintensiteit (vnl. 40%). Het betrof dan vooral de ammoniakemissiearme stallen maar ook de warmtekrachtinstallaties, de verwarmingsinstallaties op hernieuwbare energie, de investeringen in hernieuwbare energie e.a. Budgettair werd dit mettertijd onhoudbaar en werd bij drie gelegenheden ingegrepen met een verlaging van de steunintensiteit (eerst selectief in 2006 en 2008 en lineair in 2010). Die ingrepen worden met vertraging zichtbaar in de VLIF-cijfers. De lineaire verlaging van einde 2010 is nog minimaal zichtbaar in de cijfers van 2011. De selectieve verlaging van 2006 werd pas duidelijk in 2008 en die van 2008 kwam pas volledig tot uiting in 2011 zoals blijkt uit volgend overzicht. Waar de steunintensiteit tot 2005 altijd schommelde rond de 20% was er door de boom aan investeringen in ammoniakemissiearme stallen een forse stijging tot 24,65% in 2006 en 22,66% in 2007. De vermindering van de steunintensiteit voor ammoniakemissiearme stallen (2006) kwam tot uiting in 2008 toen de gemiddelde steunintensiteit opnieuw 20,13% bedroeg. In 2010 was de steunintensiteit opnieuw gestegen tot 20,87% maar in 2011 daalt die met een volle procent tot 19,80%. Wanneer de lineaire vermindering met 2% uitwerking krijgt (in 2012 en 2013) zou de steunintensiteit de volgende jaren verder kunnen dalen naar ongeveer 17%. Er wordt opgemerkt dat het de geactualiseerde steun betreft. Wanneer de steunintensiteit gemeten wordt als de verhouding vastgelegde steun ten opzichte van het gesubsidieerd bedrag is die uiteraard hoger dan de geactualiseerde steun.

Tabel 5.9 Overzicht van de totale subsidiabele investeringskosten (euro) per steuncategorie

Subsidiabele investeringskosten	Categorie 10%	Categorie 18%	Categorie 20%	Categorie 30%	Categorie 40%	Andere	Totaal
Aankoop hoeve	-	49.702	9.028.202	-	-	-	9.077.904
Andere bedrijfsverbeteringen	-	-	17.174.109	1.496.596	352.564	-	19.023.268
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen	354.382	-	222.257.785	21.499.962	7.352.002	283.427	251.747.557
Materieel, vee en aanplantingen	46.845.504	-	889.622	1.933.058	135.576	128.397	49.932.156
Totaal	47.199.886	49.702	249.349.717	24.929.615	7.840.141	411.824	329.780.885

Figuur 5.5 Totale subsidiabele investeringskosten per steuncategorie (10, 18, 20, 30 of 40%)

5.1.2.3 Belangrijkste verrichtingen met investeringssteun

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste investeringen in de landbouwsector volgens het type van investering.

Tabel 5.10 Top 10 van de gesubsidieerde investeringen (euro) in de landbouwsector

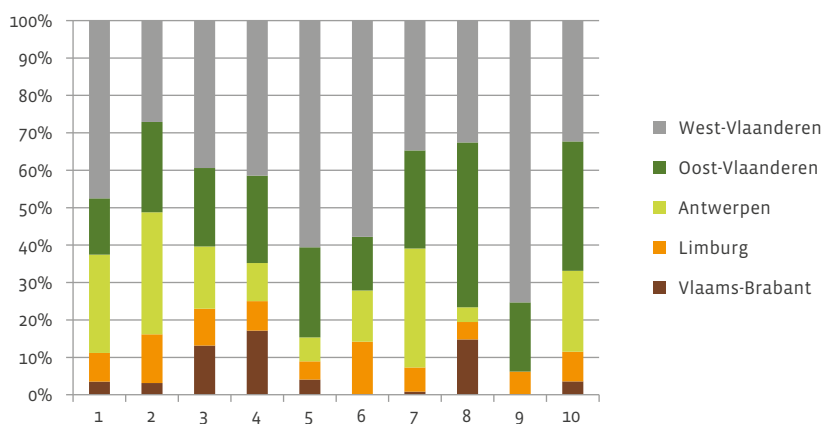
Rangschikking	Type investering landbouw	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
1	AEA-vleesvarkensstal	37.264.607
2	Bouwen/Inrichten melkveestal	29.621.417
3	Machines en materieel	29.217.686
4	Bewaar- en machineloods	20.795.288
5	AEA-zeugenstal	16.856.446
6	AEA-biggenstal	11.566.487
7	Melkinstallatie	10.354.494
8	Bouwen/Inrichten vleesveestal	7.557.129
9	AEA-kraamstal	7.336.038
10	Bouwen/Inrichten jongveestal (melkvee)	6.026.477

In 2011 werd op 231,659 miljoen euro investeringen in de landbouw steun verleend. Tabel 5.10 geeft een overzicht van de tien types investeringen met de grootste subsidiabele investeringskosten in de landbouwsector. Louter op basis van de investeringscode staat de bouw van AEA-vleesvarkensstallen op één, en dit ondanks de crisis in de varkenssector. De investeringscode 'machines en materieel' is gezakt naar de 3e plaats.

In totaal bedroegen de subsidiabele investeringskosten in 2011 voor alle ammoniakemissiearme stallen samen 88,865 miljoen euro of 38,36% van het totaal in de landbouwsector. In 2010 bedroegen het gesubsidieerd bedrag en het percentage respectievelijk nog 60,178 miljoen euro en 30,7% en in 2009 37,852 miljoen euro en 24,4%.

Figuur 5.6 geeft de provinciale verdeling voor de tien investeringstypes uit tabel 5.10. De nummers in de figuur corresponderen met de plaats in de top 10. De ammoniakemissiearme varkensstallen (onder 1, 5, 6 en 9) zijn uiteraard belangrijk in West-Vlaanderen. In Vlaams-Brabant wordt nauwelijks geïnvesteerd in varkenshouderij. Aankoop van materieel, bouwen van loodsen en bouwen en inrichten van vleesveestallen zijn hier aan de orde.

Figuur 5.6 Provinciale verdeling van de belangrijkste investeringstypes in de landbouwsector

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste investeringen in de tuinbouwsector volgens het type van investering.

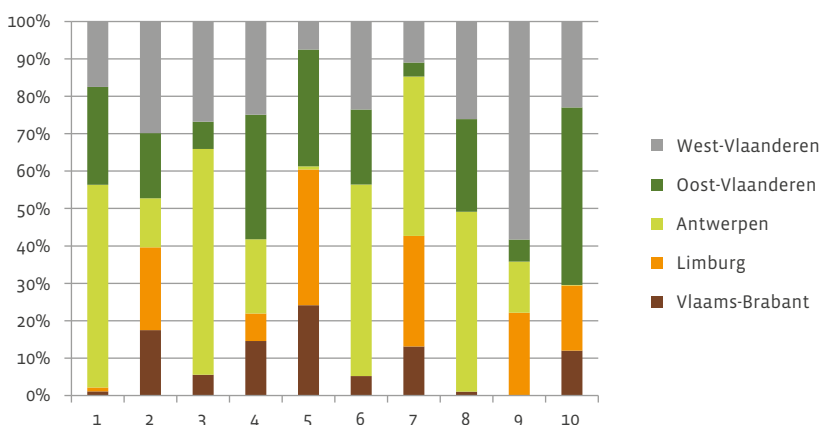
Tabel 5.11 Top 10 van de gesubsidieerde investeringen (euro) in de tuinbouwsector

Rangschikking	Type investering tuinbouw	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
1	Bouwen/Inrichten serre	16.168.240
2	Machines en materieel	15.856.854
3	WKK-installatie op gas of biobrandstof	15.025.660
4	Bewaar- en machineloods	11.971.703
5	Bouwen frigo	7.774.840
6	Energiebesparing: warmtebuffer of rookgascondensor	3.567.943
7	Voorzieningen voor personeel (gebouwen)	3.077.955
8	Energiebesparing: eerste energiescherm	2.546.178
9	Aankoop gebouwen (niet in gebr.)	2.530.648
10	Vaste uitrusting gebouwen	2.314.527

In 2011 werd op 98,122 miljoen euro investeringen in de tuinbouw steun verleend. Tabel 5.11 geeft een overzicht van de tien types investeringen met de grootste subsidiabele investeringskosten in de tuinbouwsector. Bouwen en inrichten van serres is opnieuw het belangrijkste binnen de categorieën van de subsidiabele investeringen in de tuinbouwsector. Warmtekrachtinstallaties zijn terug gezakt naar de derde plaats. Investeringen die te maken hebben met het element energie op de tuinbouwbedrijven zijn opvallend aanwezig. Net als in de landbouw zijn ook machines en materieel en loodsen belangrijk.

Figuur 5.7 geeft de provinciale verdeling voor de tien investeringstypes uit tabel 5.11. De nummers in de figuur corresponderen met de plaats in de top 10. De figuur illustreert duidelijk het belang van de provincie Antwerpen voor de specifieke investeringen in de glastuinbouw type 'warmtekrachtinstallatie', 'bouwen serre', 'voorzieningen voor personeel (gebouwen)', 'energiebesparing' en 'energiebesparing eerste energiescherm'. Frigo's komen relatief meer voor in Limburg en Vlaams-Brabant omwille van de fruitteelt.

Figuur 5.7 Provinciale verdeling van de belangrijkste investeringstypes in de tuinbouwsector

5.1.3 Diversificatiesteun

Diversificatiesteun wordt naar rato van 30% mee gefinancierd door de Europese Unie. In 2011 werd in 394 nieuwe dossiers diversificatiesteun verleend en werd voor 24 dossiers een eerdere steuntoekenning herzien (tabel 5.12).

Er werd in totaal 11,042 miljoen euro nieuwe diversificatiesteun verleend op een subsidiabel investeringsbedrag van 35,200 miljoen euro (tabel 5.13).

Tabel 5.12a Overzicht van de toegekende steun (euro) voor diversificatiedossiers per provincie

Provincie	Aantal nieuwe dossiers diversificatie	Steunvolume landbouw (euro)	Steunvolume tuinbouw (euro)	Steunvolume (euro)
West-Vlaanderen	167	2.075.807	899.134	2.974.941
Oost-Vlaanderen	80	1.110.901	1.642.866	2.753.768
Antwerpen	64	1.398.780	295.616	1.694.396
Limburg	44	928.910	1.038.253	1.967.163
Vlaams-Brabant	39	354.957	1.296.521	1.651.479
Vlaanderen	394	5.869.356	5.172.391	11.041.747

Tabel 5.12b Overzicht van de toegekende steun (euro) voor herzieningen in diversificatiedossiers per provincie

Provincie	Aantal nieuwe dossiers diversificatie	Steunvolume landbouw (euro)	Steunvolume tuinbouw (euro)	Steunvolume (euro)
West-Vlaanderen	8	100.329	-	100.329
Oost-Vlaanderen	4	18.471	920	19.391
Antwerpen	3	8.051	688	8.739
Limburg	5	1.054.835	22.827	1.077.662
Vlaams-Brabant	4	20.377	2.891	23.268
Vlaanderen	24	1.202.063	27.326	1.229.389

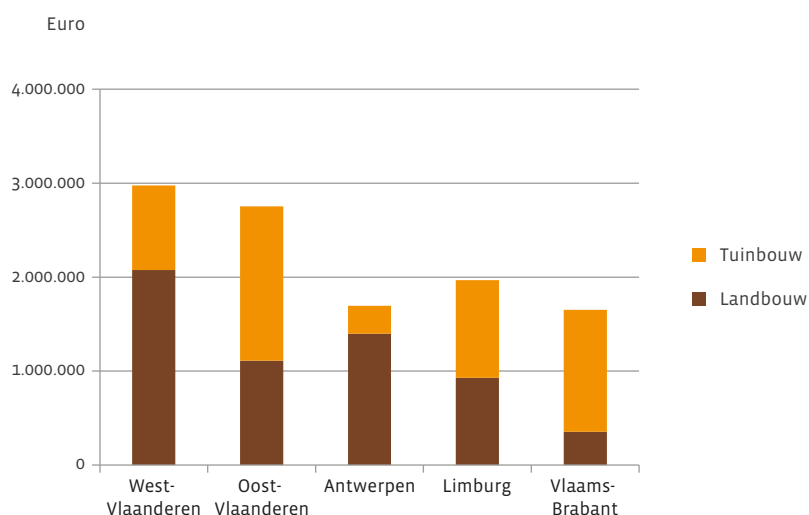
De landbouwsector is goed voor 52,88% van het subsidiabel investeringsbedrag. De overige 47,12% betreft investeringen door tuinbouwbedrijven. De belangrijkste provincies voor investeringen in diversificatie zijn West- en Oost-Vlaanderen met een respectievelijk subsidiabel investeringsbedrag van 9,557 en 8,712 miljoen euro. De in 2011 toegekende steun voor 'diversificatie' heeft in hoofdzaak betrekking op investeringen in zonnecellen, nl. 94,7% van het gesubsidieerde investeringsbedrag voor diversificatie.

Tabel 5.13 Totale subsidiabele diversificatiekosten (euro) in land- en tuinbouw per provincie

Provincie	Subsidiabele verbredingskosten landbouw (euro)	Subsidiabele verbredingskosten tuinbouw (euro)	Totaal subsidiabele verbredingskosten (euro)
West-Vlaanderen	6.699.161	2.858.081	9.557.242
Oost-Vlaanderen	3.399.809	5.311.845	8.711.654
Antwerpen	4.482.549	966.492	5.449.041
Limburg	2.937.437	3.319.830	6.257.267
Vlaams-Brabant	1.095.053	4.129.854	5.224.906
Vlaanderen	18.614.009	16.586.102	35.200.111

Figuur 5.8 geeft een inzicht in het aandeel van de verschillende provincies in de toegekende steun. Ook hier zijn West- en Oost-Vlaanderen de belangrijkste provincies met een aandeel van respectievelijk 26,94% en 24,94%. De andere provincies, Limburg (17,82%), Antwerpen (15,35%) en Vlaams-Brabant (14,95%), hebben duidelijk een lager aandeel qua toegekende steun voor investeringen in diversificatie.

Figuur 5.8 Steunvolume (euro) voor nieuwe diversificatiedossiers in land- en tuinbouw per provincie

5.1.4 Verdeling van de toegekende VLIF-steun volgens type van investering en doelstelling

5.1.4.1 Algemeen

Tabel 5.14 geeft een overzicht van de gesubsidieerde investeringen volgens het type investering of verrichting. Onder 'Eerste installatie' valt vooral de vestigingssteun, d.w.z. de steun voor overname van bedrijfsbekleding en aandelen.

Tabel 5.14 Subsiabele kosten (euro) per categorie in land- en tuinbouw

Subsiabele kosten (euro)	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Eerste installatie	28.074.962	1.674.796	29.749.759
Aankoop hoeve	5.114.567	3.963.337	9.077.904
Verbreding	18.614.009	16.586.102	35.200.111
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen	183.268.696	68.478.862	251.747.557
Materieel, vee en aanplantingen	30.976.349	18.955.807	49.932.156
Andere bedrijfsverbeteringen	12.299.411	6.723.856	19.023.268
Totaal	278.347.994	116.382.760	394.730.754

In tabel 5.15 wordt het aantal investeringen of verrichtingen weergegeven waarvoor in 2011 steun werd verleend. Zoals eerder aangegeven kunnen per dossier meerdere verrichtingen voorkomen. De bouw van een loods met zonnecellen staat voor twee investeringen (één onder bouw bedrijfsgebouwen en één onder verbreding).

Tabel 5.15 Aantal verrichtingen per categorie in land- en tuinbouw

Categorie	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Eerste installatie	159	18	177
Aankoop hoeve	58	18	76
Verbreding	284	124	408
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen	1.650	578	2.228
Materieel, vee en aanplantingen	881	651	1.532
Andere bedrijfsverbeteringen	809	279	1.088
Totaal	3.841	1.668	5.509

In tabel 5.16 worden de gesubsidieerde investeringen op zo'n manier ingedeeld dat voor het totaal van de investeringen verduidelijkt wordt welke bedragen specifiek gaan naar investeringen gericht op een evolutie naar duurzame landbouw. De cijfers voor diversificatie wijken beperkt af van de indeling volgens de aard van de verrichting. Het verschil betreft investeringen die gericht zijn op de (artisanale) aanmaak van hoeveproducten. Dit zijn investeringen die vanaf 1 januari 2007 qua aard niet meer gerangschikt worden als diversificatie (maatregelen in As 3 van het plattelandsontwikkelingsprogramma PDPO II) maar hieronder qua doel altijd al gerangschikt werden. Dit komt ook tot uiting onder 5.1.4.2.

Tabel 5.16 Subsidiabele kosten (euro) per doelgroep in land- en tuinbouw

Investering (euro)	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Milieu	97.758.793	27.101.350	124.860.144
Dierenwelzijn	3.685.573	156.616	3.845.189
Diversificatie	19.711.242	16.930.036	36.641.278
Biologische teelt	182.045	2.010	184.055
Consumentencoöperaties en sociale instellingen	396.557	15.267	411.824
Overige	156.613.783	72.174.481	228.788.264
Totaal	278.347.994	116.382.760	394.730.754

Op een bedrag van meer dan 394 miljoen euro subsidiabele kosten waarvoor in 2011 steun werd toegekend, vertegenwoordigen de subsidiabele milieu-investeringskosten (zonnepanelen inbegrepen, vervat in diversificatie) bijna 41% van het totaal. In 2010 was dit aandeel nog 39%.

In tabel 5.17 wordt eenzelfde indeling gemaakt voor het aantal investeringen of verrichtingen. Zoals eerder aangegeven, kunnen per dossier meerdere verrichtingen vervat zitten.

Tabel 5.17 Aantal verrichtingen per doelgroep in land- en tuinbouw

Investering	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Milieu	889	260	1.149
Diversificatie	314	131	445
Dierenwelzijn	72	2	74
Biologische teelt	2	2	4
Consumentencoöperaties en sociale instellingen	4	2	6
Overige	2.560	1.271	3.831
Totaal	3.841	1.668	5.509

5.1.4.2 Overzicht van de gesubsidieerde investeringstypes

In tabel 5.18 volgt een overzicht van de investeringen die in 2011 steun ontvingen, samen met hun aantallen en het corresponderende gesubsidieerde bedrag.

Tabel 5.18 Overzicht van de investeringen (aantallen en bedragen)

Eerste installatie (overige)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Aankoop bedrijfsgebouwen bij vestiging	2	70.900
Aankoop materieel bij 1e vestiging	7	296.283
Aankoop vee bij 1e vestiging	2	104.488
Overname aandelen vestiging	81	12.792.860
Overname bij vestiging	85	16.485.228

Aankoop hoeve (overige)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Aankoop gebouwen (in gebruik)	62	5.356.776
Aankoop gebouwen (installatie)	6	1.160.480
Aankoop gebouwen (niet in gebruik)	8	2.560.648
Verbreding (diversificatie)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Detailverkoop (gebouwen)	20	400.613
Detailverkoop (materieel)	14	199.389
Educatief toegankelijk maken van het bedrijf (gebouwen)	10	1.050.079
Educatief toegankelijk maken van het bedrijf (materieel)	3	28.759
Machines Landschapsbeheer	2	12.294
Ombouwen landbouwmachines	1	10.825
Fotovoltaïsche zonnecellen en zonneboilers	350	33.327.783
Openstellen bedrijf voor dagrecreatie (gebouwen)	6	165.518
Openstellen bedrijf voor dagrecreatie (materieel)	2	4.849
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (milieu)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
AEA-biggenstal	58	11.871.299
AEA-fokvarkensstal (alle categorieën)	7	3.929.931
AEA-kraamstal	34	7.336.038
AEA-legkippenstal met volière- of grondhuisvesting	7	5.566.746
AEA-moederdierenstal	7	5.052.754
AEA-vleesvarkensstal	128	38.251.848
AEA-zeugenstal	76	16.856.446
Ander energiescherm	4	151.243
Brijvoeding	6	264.900
Energiebesparing: eerste energiescherm	38	2.546.178
Energiebesparing: stalisolatie	4	37.772
Energiebesparing: warmtebuffer of rookgascondensor	31	3.583.673
Energiebesparing: warmtepomp bij gesloten kas	1	510.000
Gasverwarmingsinstallatie	7	459.547
Geur- en stofbestrijding	1	64.549
Luchtwater bij nieuwe AEA-stal	52	1.876.901
Rookgasreiniging	3	129.218
Verwarming op biobrandstoffen	12	778.141
WKK-installatie op gas of biobrandstof	22	15.069.800

Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (dierenwelzijn)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Groepshuisvesting kalveren	3	102.726
Herinrichten legkippenstal met volière- of grondhuisvesting	10	1.951.099
Herinrichten zeugenstallen met groepshuisvesting	11	668.869
Verbeteren stalklimaat	50	1.122.496
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (diversificatie)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Hoeveproducten andere (gebouwen)	4	226.366
Hoevevlees (gebouwen)	3	324.691
Hoevezuivel (gebouwen)	3	77.857
Hoevezuivel vanaf 1-1-2007 (gebouwen)	2	258.123
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (biologische teelt)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Biologische melkveehouderij	1	109.596
Biologische schapen/geitenhouderij	1	72.449
Bouw en verbetering bedrijfsgebouwen (consumentencoöperaties en sociale instellingen)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Investerings voor Sociale instellingen (onroerend goed)	3	283.427
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (overige)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Bewaar- en machineloods	447	32.766.991
Bijzondere plantaardige productie	1	48.482
Bouw/Inrichten kleinveestallen	10	978.013
Bouw/Inrichten paardenstallen	7	374.998
Bouwen frigo	72	8.248.791
Bouwen/Inrichten champignonkwekerij	4	220.085
Bouwen/Inrichten jongveestal (melkvee)	137	6.026.477
Bouwen/Inrichten jongveestal (vleesvee)	48	2.664.544
Bouwen/Inrichten melkveestal	235	30.042.614
Bouwen/Inrichten serre	151	16.786.887
Bouwen/Inrichten vleesveestal	97	7.557.129
Bouwen/Inrichten witloofloods	5	1.271.798
Bouwen-Inrichten melkstal/melkinstallatie/voederautomaat	62	3.634.595
Isolatie en ventilatie bestaande bewaarruimte	18	537.668
Loods voor opslag akkerbouwproducten voor verkoop	51	3.957.431
Melkinstallatie	164	10.354.494
Plastiek tunnels	18	354.382
Silo voor opslag akkerbouwgewassen voor verkoop	4	146.679
Vaste uitrusting gebouwen	60	3.006.646
Vernieuwing daken van hoeven met cultuurhistorisch karakter	2	74.530
Voorzieningen voor personeel (gebouwen)	46	3.159.646

Materiaal, vee en aanplantingen (milieu)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Emissiearme mestspreading	3	43.020
Erosieploeg	28	190.642
Geavanceerde spuitmachines	3	90.148
Installatie lagedrukbandensysteem	2	14.720
Machines voor directinzaai	1	29.230
Mechanische onkruidbestrijding	26	292.127
Mestinjectie	5	107.356
Waterbehandeling	9	104.653
Materiaal, vee en aanplantingen (diversificatie)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Hoeveproducten andere (materieel)	5	44.712
Hoevevlees (materieel)	5	108.665
Hoevezuivel (materieel)	9	126.123
Hoevezuivel vanaf 1-1-2007 (materieel)	2	52.048
Maal- en menginstallatie	4	222.584
Materiaal, vee en aanplantingen (biologische teelt)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Bio-hoogstamboomgaarden	2	2.010
Materiaal, vee en aanplantingen (consumentencoöperatie en sociale instellingen)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Investerings voor Sociale Instellingen (roerend goed)	3	128.397
Materiaal, vee en aanplantingen (overige)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Aankoop duurzame planten	12	702.325
Buitenberegening en -fertilisatie	12	266.414
Gangbare pitfruitvariëteiten	62	879.661
Installatie GPS-sturing	34	390.107
Kersen, pruimen, druiven...	7	59.407
Machines en materieel	1.217	45.074.539
Materieel voor het reinigen van de weg	19	88.143
Nieuwe fruitvariëteiten	29	522.059
Oogstprotectie fruit	15	339.771
Vogelschrikapparatuur	6	14.693
Voorzieningen voor personeel (materieel)	12	38.603

Andere bedrijfsverbeteringen (milieu)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Afbreken serres in combinatie met nieuwbouw	3	13.413
Bijkomende mestopslagcapaciteit	21	676.004
Energiebesparing: kasomhulling	9	483383
Installaties voor compostering	1	23.582
Opslag verontreinigd water/vetafscheider	6	63.795
Opvang regenwater ter vervanging grondwater	36	302.003
Opvang/hergebruik beregeningswater	6	68.618
Rationeel afvalbeheer	4	46.566
Sleufsilo	137	3.541.178
Waterreservoir	303	3.392.533
Waterzuiveringsinstallatie	48	1.040.192
Andere bedrijfsverbeteringen (overige)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Erf- en andere verharding	419	5.148.977
Kadaveropslag	2	11.090
Robotisering	21	2.069.465
Terreinuitrusting	71	2.114.555
Verbetering bedrijfshygiëne	1	27.915

Vertrekkend bij dit uitgebreid overzicht wordt hieronder toelichting gegeven bij een aantal investeringen die door het VLIF extra aangemoedigd worden.

1. Ammoniakemissiearme stallen

De steun voor ammoniakemissiearme stallen werd ingevoerd vanaf 1 januari 2003. Mede door andere gunstige ontwikkelingen werd sterk ingespeeld op de steunmaatregel met een belangrijke impact op de VLIF-uitgaven als gevolg. Door het grote succes en uit budgettaire noodzaak werd ingegrepen op de steunintensiteit. Het oorspronkelijke regime met een variabel percentage steun gebaseerd op meerkosten of 40% steun voor grondgebonden bedrijven werd vanaf 10 maart 2006 vervangen door een systeem met een uniforme steunintensiteit van 20%.

In 2007 werd in 347 dossiers steun verleend op een investeringsbedrag van 71,848 miljoen euro. Het gesubsidieerde investeringsbedrag per stal bedroeg 207.000 euro. Het overgrote deel van de ammoniakemissiearme stallen werd opgericht in West-Vlaanderen. Op enkele eenheden na betrof het allemaal varkensstallen.

Er was een sterke terugval in 2008. In 2008 werd nog aan 228 dossiers (- 34% t.o.v. 2007) steun verleend op een investeringsbedrag van 45,926 miljoen euro. Het gesubsidieerde bedrag per stal bedroeg 201.000 euro. Met uitzondering van drie legkippenstallen waren het net als in 2007 allemaal varkensstallen.

Deze daling zette zich door in 2009 toen er nog aan 180 dossiers (- 21% t.o.v. 2008 en - 48% t.o.v. 2007) steun werd verleend op een investeringsbedrag van 37,852 miljoen euro. Net als in 2008 werd er in 2009 voor drie ammoniakemissiearme pluimveestallen steun verleend. Het gesubsidieerde bedrag per stal bedroeg dat jaar 210.291 euro.

In 2010 volgde opnieuw een stijging tot 222 dossiers (+ 23% t.o.v. 2009) waarbij steun werd verleend op een investeringsbedrag van 60,178 miljoen euro (+ 59% t.o.v. 2009). Het gemiddelde gesubsidieerde bedrag per stal steeg in 2010 aanzienlijk tot 271.074 euro, wat een stijging is van 29% t.o.v. 2009. Er werd in 2010 aan zes ammoniakemissiearme pluimveestallen steun verleend.

In 2011 volgde opnieuw een sterke stijging tot 317 dossiers (+ 43% t.o.v. 2010) waarbij steun werd verleend op een investeringsbedrag van 88,865 miljoen euro (+ 47% t.o.v. 2010). Het gemiddelde gesubsidieerde bedrag per stal stijgt in 2011 tot

280.331 euro of met 3,41% t.o.v. 2010. Er werd in 2011 aan veertien ammoniakemissiearme pluimveestallen steun verleend. De stijging van het aantal gesubsidieerde stallen en het gesubsidieerd bedrag per stal vanaf 2010 houdt verband met de mogelijkheid (ingevoerd in 2009) van het verkrijgen van steun op uitbreidingsinvesteringen gebaseerd op bewezen mestverwerking. In de periode 2003-2008 was slechts steun mogelijk mits men voldoende eigen emissierechten of rechten had verkregen na overname.

Voor dossiers ingediend vanaf 6 september 2010 is het steunpercentage verlaagd van 20% naar 18% steun.

2. Diversificatie van activiteiten op het bedrijf

Diversificatie van activiteiten op het bedrijf wordt sinds 2000 onafgebroken aangemoedigd met verhoogde steun. Naast de gekende vormen als productie en commercialisatie van hoeveproducten, hoevetoerisme en openstellen van het bedrijf voor dagrecreatie wordt sinds 10 maart 2006 (wijziging BVR van 16 juni 2006) ook de productie van hernieuwbare energie aanvaard als nieuwe vorm van diversificatie. Alleen investeringen in zonnecellen zijn in dit verband belangrijk. Andere vormen van diversificatie, meer bepaald de opvang van zorgvragers en het landschapsbeheer, vergen weinig specifieke investeringen waardoor ze zeer beperkt voorkomen in de VLIF-cijfers (in aantal en investeringsbedrag).

Het aantal goedgekeurde dossiers voor zonnecellen ging van 30 in 2007 en 86 in 2008 naar 149 in 2009. Het gesubsidieerd investeringsbedrag ging van 1,924 miljoen euro in 2007 en 8,994 miljoen euro in 2008 naar 18,035 miljoen in 2009. Het aantal goedgekeurde dossiers steeg in 2010 tot 242 en het gesubsidieerd investeringsbedrag steeg tot 25,526 miljoen euro. In 2011 volgde opnieuw een sterke stijging: er werden liefst 350 dossiers goedgekeurd, voor een subsidiabel investeringsbedrag van 33,328 miljoen euro.

Het aantal dossiers en het geïnvesteerde bedrag voor hoevetoerisme vielen terug. Qua aantal ging het van 42 verrichtingen in 2007 en 23 in 2008 naar 15 in 2009. Qua bedrag ging het van 2,446 miljoen euro in 2007 en 0,941 miljoen euro in 2008 naar 0,863 miljoen euro in 2009. Het aantal goedgekeurde verrichtingen en het geïnvesteerde bedrag voor hoevetoerisme was in 2010 vergelijkbaar met 2009: 16 verrichtingen voor een subsidiabel investeringsbedrag van 0,970 miljoen euro. In 2011 is er opnieuw een stijging, zowel qua goedgekeurde dossiers (21) als gesubsidieerd investeringsbedrag (1,249 miljoen euro).

Eenzelfde evolutie was er voor verrichtingen en investeringen gericht op de aanmaak en de verkoop van hoeveproducten. Qua aantal ging het van 172 verrichtingen in 2007 en 85 in 2008 naar 51 in 2009. Qua bedrag ging het van 4,898 miljoen euro en 2,017 miljoen euro naar 1,303 miljoen euro in 2009. De daling zette zich in 2010 door naar 42 verrichtingen voor een subsidiabel bedrag van 1,062 miljoen euro. Die sterke vermindering wordt gedeeltelijk verklaard door de engere interpretatie van het begrip 'hoeveproduct' bij de toepassing van de VLIF-regelgeving. Aangenomen wordt dat de bedrijven die wilden starten met de klassieke vormen van diversificatie intussen de stap gezet hebben en dat er nog weinig nieuwe starten.

In 2011 daalde het aantal verrichtingen verder naar 33, maar het subsidiabel investeringsbedrag is gestegen naar 1,219 miljoen euro. Dit is te verklaren doordat er over enkele omvangrijke dossiers werd beslist in 2011.

3. Investerings i.v.m. wateropslag, waterzuivering, gebruik en hergebruik

Spaarzaam en duurzaam omgaan met water en overschakelen van grondwater naar oppervlakte- en regenwater wordt noodzakelijk op een toenemend aantal land- en tuinbouwbedrijven. Het beleid is gericht op het aanmoedigen van opvang, gebruik en hergebruik van hemel- en oppervlaktewater. Investerings gericht op het gebruik van diep grondwater worden niet gesubsidieerd.

In 2007 werden 226 dossiers gesubsidieerd voor de aanleg van een waterreservoir op een investeringsvolume van 2,034 miljoen euro. In 42 dossiers werd de opvang, zuivering en hergebruik van beregenings- of voedingswater gesubsidieerd op een gesubsidieerd investeringsbedrag van 2,695 miljoen euro.

In 2008 ging het om 193 dossiers voor de aanleg van een waterreservoir voor 2,033 miljoen euro investeringen en om 47 dossiers voor de opvang, behandeling, zuivering en hergebruik van water voor 1,007 miljoen euro investeringen. De forse terugval van het volume investeringen in hergebruik kan gedeeltelijk verklaard worden door de afschaffing van de verhoogde steun voor dit type investeringen voor dossiers ingediend vanaf 10 maart 2006 (wijziging BVR van 16 juni 2006).

In 2009 ging het om 207 dossiers voor de aanleg van een waterreservoir (2,125 miljoen euro investeringen) en om 63 dossiers voor de opvang, behandeling, zuivering en het hergebruik van water (1,005 miljoen euro investeringen).

In 2010 waren er 238 goedgekeurde dossiers voor de aanleg van een waterreservoir (2,694 miljoen euro subsidiabele investeringen) en 86 dossiers voor de opvang, behandeling, zuivering en hergebruik van water (1,216 miljoen euro subsidiabele investeringen).

De stijging zet zich door in 2011. Er waren 303 goedgekeurde dossiers voor de aanleg van een waterreservoir (3,393 miljoen euro subsidiabele investeringen) en 105 dossiers voor de opvang, behandeling, zuivering en hergebruik van water (1,579 miljoen euro subsidiabele investeringen). Uit de cijfers blijkt dat investeringen die verbonden zijn met de problematiek 'water' op het bedrijf van 2008 tot nu sterk in aantal en bedrag toegenomen zijn. Waar dit in het verleden vooral een aandachtspunt was op tuinbouwbedrijven is het nu in grote mate een investering van landbouwbedrijven. Beschikken over voldoende water van goede kwaliteit is op steeds meer bedrijven een probleem bij verminderde mogelijkheden om gebruik te maken van grondwater.

4. Warmtekrachtinstallaties

Het energievraagstuk was in 2006 en 2007 bijzonder actueel. Bij de stijging van de energieprijzen moest op tal van bedrijven een oplossing gezocht worden. Op een aantal glasgroentebedrijven met voldoende dimensie en afzetmogelijkheden voor de geproduceerde elektriciteit, werd de oplossing gezocht in de bouw van een warmtekrachtinstallatie. Het VLIF moedigde die omschakeling aan met verhoogde steun. Waar er in 2007 steun gegeven werd voor 10 dergelijke investeringsprojecten voor een totaal investeringsvolume van 4,006 miljoen euro, evolueerde dit naar 21 projecten in 2008 voor een investeringsbedrag van 15,456 miljoen euro en naar 24 projecten in 2009 voor 20,151 miljoen euro investeringen. Het aantal betoelaagde projecten steeg in 2010 tot 47 voor 34,582 miljoen euro investeringen. Omdat er in 2010 en 2011 minder aanvragen om steun voor warmtekrachtinstallaties werden ingediend (de meeste gespecialiseerde tuinbouwbedrijven hadden voordien al geïnvesteerd), daalde in 2011 ook het aantal gesubsidieerde installaties tot 22 voor 15,070 miljoen euro subsidiabele investeringen.

5.1.5 Waarborg

In 2011 werd er voor 34 nieuwe dossiers, waarover een beslissing werd genomen, in totaal 5,149 miljoen euro waarborg verleend op een kredietvolume van 9,019 miljoen euro. Dit heeft betrekking op 1,26% van alle in 2011 goedgekeurde VLIF-aanvragen. De sterke stijging ten opzichte van 2010, toen er slechts 13 dossiers waren met waarborg, wordt verklaard doordat er voor 21 overbruggingskredieten (maatregel naar aanleiding van de financieel-economische crisis) waarborg verleend werd. Dat er de laatste jaren in zeer weinig dossiers overheidswaarborg gevraagd wordt, houdt gedeeltelijk verband met de toenemende concurrentie rond de financiering van investeringen in de land- en tuinbouw. Hierbij vormen naast de kredietmodaliteiten ook de kredietkosten een element van concurrentie. Niet alleen zijn er de kosten voor een hypothecaire inschrijving en/of inschrijvingen landbouwvoorrecht, maar daarbij komt nog de bijdrage voor de VLIF-waarborg (0,5% van het gewaarborgde bedrag voor een waarborg gedurende 10 jaar). Land- en tuinbouwers onderhandelen over zekerheden en willen de kosten beperken. Die ontwikkeling houdt wel in dat de projecten, waarvoor de VLIF-waarborg finaal toch gevraagd wordt, gemiddeld als risicovol kunnen ingeschat worden.

Een andere reden is het streven van het VLIF naar een billijke verdeling bij belangrijke investeringsdossiers (> 200.000 euro waarborg) van de risico's tussen de aanvrager (veelal vennootschappen), de bank en het VLIF.

De in 2011 toegekende VLIF-waarborg komt overeen met een te betalen bijdrage van 25.028 euro (= 0,49% van de toegekende waarborg).

Tabel 5.19 geeft een overzicht van het aantal dossiers en de toegekende waarborg opgesplitst per sector en provincie. Aan de grote tuinbouwdossiers in Antwerpen wordt de meeste waarborg verleend.

Tabel 5.19 Aantal dossiers en toegekende waarborg (euro) per sector en per provincie

Provincie	Aantal landbouwdossiers	Toegekende waarborg landbouw (euro)	Aantal tuinbouwdossiers	Toegekende waarborg tuinbouw (euro)
West-Vlaanderen	9	1.691.421	-	-
Oost-Vlaanderen	4	127.127	-	-
Antwerpen	8	1.560.090	3	1.178.250
Limburg	4	313.103	3	198.750
Vlaams-Brabant	2	56.000	1	24.000
Vlaanderen	27	3.747.741	7	1.401.000

VLIF-waarborg is geen echte rechtstreekse steun ten gunste van de aanvrager, maar de waarborg faciliteert enkel de kredietverlening als er niet voldoende eigen zekerheden zijn. VLIF-waarborg wordt toegekend aan de kredietinstelling voor een bepaald krediet. Het is eigenlijk een hypothetisch bedrag dat misschien nooit uitbetaald moet worden, bv. als er mettertijd geen faillissement is. Daarom is de bovenvermelde toegekende waarborg niet opgenomen in het totaal van toegekende steun.

De VLIF-waarborg krijgt dus pas een concrete uitwerking na een eventueel faillissement van het bedrijf. Pas dan wordt het een reële uitgave voor het VLIF en wordt de uit te betalen VLIF-waarborg ook budgettair vastgelegd. In 2011 werd zo 1.146.151,15 euro waarborg uitbetaald naar aanleiding van de opzegging van kredieten waar bij de toekenning VLIF-waarborg verleend werd (voor details: zie hoofdstuk 3, punt 3.5.1).

5.1.6 Andere steunmaatregelen

Land- en tuinbouwers die door de economische crisis problemen hadden met de financiering van de operationele kosten, konden in 2010 een aanvraag indienen voor steun op een overbruggingskrediet, ter financiering van deze operationele kosten. Van de 370 ingediende steunaanvragen voor een overbruggingskrediet, werd er einde 2011 al over 346 beslist en werd er begin 2012 nog bijkomend over 14 beslist. Dit betekent dat er nog een 10-tal in behandeling zijn midden 2012. Van de 360 dossiers waarin een beslissing genomen werd, was die in 279 gevallen gunstig. Hiermee was een uitgave gemoeid ten laste van het VLIF van 823.073,45 euro of gemiddeld 2.950 euro per aanvraag. In 21 dossiers werd bovendien VLIF-waarborg verleend. In 81 dossiers werd de steun geweigerd omdat aan één of meerdere voorwaarden voor het verkrijgen van steun niet voldaan was.

In de loop van 2011 werd nog drie maal een gunstmaatregel uitgevaardigd om tegemoet te komen aan bijzondere noden in enkele subsectoren. Vooreerst werd de maatregel die voorzag in steun op een overbruggingskrediet ter financiering van operationele kosten selectief verlengd voor de gespecialiseerde varkenshouders. Vervolgens werd naar aanleiding van de EHEC-crisis een maatregel uitgevaardigd voor de gespecialiseerde groentetelers en ten slotte werd een maatregel genomen ten gunste van de fruittelers die zware schade geleden hadden door de storm van 18 augustus 2011.

Het aantal aanvragen voor steun bleef beperkt tot 30 in het kader van de maatregel voor varkenshouders, 19 in het kader van de EHEC-maatregel en amper 3 in het kader van de maatregel voor fruittelers.

Van de 30 aanvragen in het kader van de maatregel voor varkenshouders werden er inmiddels over 27 beslist tot medio 2012. In 19 gevallen was de beslissing gunstig en in 8 gevallen werd geen steun verleend. Met de gunstige beslissingen was een uitgave gemoeid ten laste van het VLIF van 76.569,31 euro.

Van de 19 EHEC-dossiers werd er medio 2012 over 8 beslist waarvan 3 gunstig en 5 ongunstig. De overige zijn nog in onderzoek.

De 3 dossiers van fruittelers met zware stormschade zijn medio 2012 nog in onderzoek.

5.2 Steun aan land- en tuinbouwcoöperaties

In punt 4.2 werd reeds het verschil in de organisatiewijze m.b.t. de steunverlening aan de landbouwcoöperaties vanaf 2011 aangehaald, namelijk het gangbare systeem voor de machinerings enerzijds en het systeem via oproepen voor de afzet- en verwerkingscoöperaties anderzijds.

Wat de toekenning en de vastlegging van de steun betreft, worden drie werkwijzen onderscheiden:

- voor de machinerings gelden dezelfde steuncategorieën (8% voor machines voor veldwerkzaamheden en 18% voor machineloodsen) als voor de dossiers van de individuele land- en tuinbouwproducenten;
- voor de coöperaties voor afzet en verwerking met een dossier van vóór 2011 geldt een steunvolume dat het equivalent is van een rentesubsidie van 4% gedurende 10 jaar voor onroerende- en milieu-investeringen en van een rentesubsidie van 4% gedurende 7 jaar voor roerende investeringen;
- voor afzet – en verwerkingscoöperaties die een dossier indienden vanaf 2011 (systeem via oproepen) geldt het steunpercentage dat bekend werd gemaakt in de omzendbrief die de oproep inleidde. In 2011 was dit steunpercentage maximaal 15% en werd tevens het maximale aanvaardbare investeringsbedrag beperkt tot 7,5 miljoen euro.

De totale toegekende steun voor nieuwe dossiers aan land- en tuinbouwcoöperaties bedroeg 4,6 miljoen euro (tabel 5.20) en bevindt zich daarmee op het niveau van vorig jaar (in 2009 werd 3,1 miljoen euro toegekend en 4,7 miljoen euro in 2010). Het aantal dossiers met een positieve beslissing (30) steeg licht in 2011 (38 in 2008, 29 in 2009, 26 in 2010 en 30 in 2011).

De toekenning van de totale steun (steunvolume van 4.588.317,16 euro) is als volgt verdeeld:

- 166.895,77 euro steun werd toegekend aan 18 dossiers van machinerings;
- 3.270.040,34 euro steun werd toegekend aan 9 dossiers van afzet- en verwerkingscoöperaties met een dossier van vóór 2011;
- 1.162.786,35 euro steun werd toegekend aan 3 dossiers van afzetcoöperaties in de sector groenten en fruit, die een dossier hadden ingediend volgend op de oproep in 2011.

Ook waren er in 2011 nog 2 herzieningen van eerdere steuntoekenningen, die samen een extra steun van 11.405,30 euro bedroegen.

Tabel 5.20 Aantal dossiers en toegekend steunvolume aan land- en tuinbouwcoöperaties

Aantal nieuwe dossiers met gunstige beslissing	30
Steunvolume nieuwe dossiers (euro)	4.588.317,16
Aantal herzieningen	2
Steunvolume herzieningen (euro)	11.405,3
Totaal steunvolume (euro)	4.599.722,46

Wat betreft de subsidiabele investeringskosten zijn in 2011 de belangrijkste investeringsbedragen (22,5 miljoen euro) terug te vinden in de coöperatieve groenten en fruitsector (tabel 5.21).

In 2011 werd over geen dossiers van de zuivelsector beslist. Eén dossier (tabel 5.21 'andere') heeft betrekking op investeringen bij een dienstverlenende coöperatie in de varkenssector (KI-station)

Tabel 5.21 De subsidiabele investeringskosten (euro) voor coöperaties per sector en provincie

Provincie	Groenten en fruit	Machinerijen	Andere	Totaal
West-Vlaanderen	10.595.694	362.416	-	10.958.111
Oost-Vlaanderen	233.129	132.081	-	365.210
Antwerpen	10.543.237	239.575	134.211	10.917.023
Limburg	1.138.490	334.780	-	1.473.270
Vlaams-Brabant	0	323.102	-	323.102
Vlaanderen	22.510.551	1.391.954	134.211	24.036.716

5.3 Steun aan de agrovoedingssector

Volgend op de oproep 2010 (publicatie 23/12/2010) werden in 2011 in totaal 36 nieuwe investeringsdossiers ingediend. Hiervan werden er 33 goedgekeurd. De totale toegekende steun bedroeg 4.086.727 euro waarvan 1.066.792 euro VLIF-steun en 3.019.935 euro ELFPO steun als Europese cofinanciering.

Tabel 5.22 Toegekende steun (euro) aan investeringen in de agrovoedingssector

Sector	Aantal projecten	Aanvaard investeringsbedrag	Toegekende steun
Aardappelen	3	8.402.731,92	580.273,19
Eiproducten	2	884.148,30	88.414,83
Groenten en Fruit	4	11.908.562,80	1.129.614,08
Vlees	5	1.983.928,12	198.392,82
Vleeswaren	11	12.756.693,37	1.275.669,35
Zuivel	4	7.351.429,93	714.117,50
Aardappelgroothandel	4	1.002.455,60	100.245,56
Totaal	33	44.289.950,04	4.086.727,33

5.4 Steun aan de omkaderingssector

De erkende praktijkcentra en vergelijkbare instellingen kunnen subsidies verkrijgen van Vlaanderen voor structuurverbeteringen. De subsidies bedragen maximaal 50% van het aanvaarde investeringsbedrag.

De organisatie van de steunverlening gebeurt via oproepen. In 2011 werd geen nieuwe oproep georganiseerd waardoor er ook geen steuntoekenningen plaatsvonden.

6 EVOLUTIE VLIF 1993-2011

Voorgaande hoofdstukken geven een overzicht van de activiteiten in 2011. Navolgend wordt de evolutie weergegeven voor de periode 1993-2011. Binnen deze periode tekenden zich een aantal trends af en zorgden bepaalde gebeurtenissen voor afwijkingen of zelfs nieuwe trends.

6.1 Begroting

Door de regionalisering van het Landbouwinvesteringsfonds waren 1993 en 1994 budgettair nog overgangsjaren. Vanaf 1995 heeft de begroting haar huidige vorm gekregen, met zowel inkomsten als uitgaven.

Vastleggingsmachtiging

De vastleggingsmachtiging van het VLIF werd tot 1996 grosso modo constant gehouden op 64,452 miljoen euro (2,6 miljard BEF). In 1995 werd hiervan echter 6,445 miljoen euro (260 miljoen BEF) overgedragen voor andere acties. Ook in 1997 en volgende de daaropvolgende jaren werd de VLIF-machtiging telkens verlaagd om andere activiteiten buiten het VLIF te financieren. Deze verminderingen hinderden het VLIF niet vermits de machtiging voldoende hoog was om met de toen gangbare VLIF-regelgeving alle aanvragen af te handelen.

Vanaf 2005 is er een fundamentele wijziging ingevoerd inzake de budgettaire vastlegging van steun: enkel nog het Vlaamse gedeelte van de steun wordt vastgelegd waardoor er budgetruimte kwam om, naast de land- en tuinbouwproducenten, ook de agrovoedings- en omkaderingssector te bedienen met dezelfde hoeveelheid middelen. Voor deze nieuwe doelgroepen werden de voorziene middelen in 2006 en 2007 echter niet volledig aangewend, of zelfs niet voorzien, zodat méér ten goede kwam aan de producenten waarvoor er een tekort was aan middelen om de steun voor alle afgehandelde aanvragen budgettair te kunnen vastleggen.

Daarenboven werd de VLIF-machtiging 2007 opgetrokken met 18,5 miljoen euro (tot 72,138 miljoen euro) door middel van de herverdeling van provisionele kredieten in de begroting 2007 ten gunste van het VLIF.

Op dezelfde manier werd ook in 2008 de VLIF-vastleggingsmachtiging van 53,111 miljoen euro opgetrokken tot 67,036 miljoen euro. En ook in 2009 werd een dergelijke operatie doorgevoerd zodat de machtiging van 53,573 miljoen euro steeg naar 67,411 miljoen euro.

In 2010 werd de verhoogde behoefte aan vastleggingsmachtiging niet gelenigd door een herverdelingsoperatie, maar werd onmiddellijk in de begroting zelf een ruime stijging ingeschreven (deels structureel, deels eenmalig), zodat de machtiging 2010 rond dezelfde grootte-orde uitkwam, nl. 69,458 miljoen euro.

In 2011 was er wel opnieuw een verhoging van de vastleggingsmachtiging van 64,705 miljoen euro naar 70,705 miljoen euro met herverdeelde provisionele kredieten.

Betalingskredieten

Aangezien het VLIF in 1993 zonder lasten van het verleden startte, werden de behoeften elk jaar groter door het cumulerende aantal dossiers ten laste van het VLIF (cfr. uitbetaling rentesubsidies gedurende vele jaren). De uitgaven worden voor het overgrote deel gedekt door een dotatie van de Vlaamse Gemeenschap.

Tot 2002 volstond de toegekende dotatie om elk jaar alle nodige betalingen tijdig te kunnen uitvoeren. Vanaf 2003 stelde zich het probleem dat de dotatie lager was dan wat volgens de behoefteberekening werd gevraagd. Met geleidelijke verhogingen van de dotatie kon het tekort in 2006 volledig weggewerkt worden.

Voor 2007 werd de dotatie nog iets groter en volstond dan ook om alle betalingsverplichtingen tijdig uit te voeren, net zoals in de volgende jaren trouwens.

Tabel 6.1 Evolutie van de vastleggingsmachtiging, inkomsten en uitgaven (*1000 euro)

	Vastleggingsmachtiging	Dotatie van de Vlaamse Overheid	Totale begroting: inkomsten = uitgaven
1995	54.784	17.805	25.022
1996	64.663	22.167	34.081
1997	63.565	25.818	35.732
1998	61.842	30.878	42.397
1999	*49.199	28.383	42.718
2000	56.725	32.225	53.844
2001	55.508	19.551	38.760
2002	55.370	28.766	40.798
2003	52.000	32.000	36.357
2004	50.650	41.000	41.356
2005	51.076	46.820	50.148
2006	55.039	53.425	53.811
2007	72.138	55.986	58.000
2008	67.036	55.986	59.375
2009	67.411	57.059	61.576
2010	69.458	63.316	69.173
2011	70.705	60.198	69.752

* Oorspronkelijk 2434,7 miljoen BEF, maar door een overdracht van 450 miljoen BEF herleid tot 1984,7 miljoen BEF (= 49,199 miljoen euro)

Tabel 6.2 Evolutie van de inkomsten en uitgaven (x 1.000 euro)

INKOMSTEN	Dotatie Vlaams Gewest	EU-bijstand	Waarborgbijdragen	Overige terugbetalingen	Saldo vorig jaar	Diverse inkomsten	TOTAAL
1995	17.805	6.696	521	-	-	-	25.022
1996	22.167	11.257	657	-	-	-	34.081
1997	25.818	7.734	371	-	1.438	371	35.732
1998	30.878	10.694	310	-	69	446	42.397
1999	28.383	9.209	149	12	4.594	371	42.718
2000	32.225	2.442	248	5	18.676	248	53.844
2001	19.551	3.034	322	5	15.674	174	38.760
2002	28.766	943	200	10	10.705	174	40.798
2003	32.000	944	230	200	2.785	199	36.358
2004	41.000	-	100	225	31	-	41.356
2005	46.820	-	100	150	3.078	-	50.148
2006	53.425	-	100	250	36	-	53.811
2007	55.986	-	60	250	1.704	-	58.000
2008	55.986	-	30	250	3.109	-	59.375
2009	57.059	-	35	350	4.132	-	61.576
2010	63.316	-	20	680	7.157	-	69.173
2011	60.198	-	35	826	8.693	-	69.752

Tabel 6.3 Evolutie van de uitgaven (x 1.000 euro)

UITGAVEN	Rentesubsidies	Kapitaalpremiës	Waarborgen	Startsteun-Groeperingen	Diverse uitgaven	TOTAAL
1995	21.807	2.970	245	-	-	25.022
1996	29.495	2.727	1.859	-	-	34.081
1997	29.891	2.990	2.479	-	372	35.732
1998	38.944	2.107	900	-	446	42.397
1999	38.883	1.733	1.239	-	863	42.718
2000	49.566	1.968	2.062	-	248	53.844
2001	34.000	2.806	1.735	45	174	38.760
2002	26.267	12.412	1.900	45	174	40.798
2003	18.800	12.622	2.500	50	2.386	36.358
2004	23.500	16.456	1.400	-	-	41.356
2005	26.434	17.614	1.700	-	*4.400	50.148
2006	26.145	20.884	1.265	-	5.517	53.811
2007	30.000	22.896	1.500	-	3.604	58.000
2008	26.527	24.500	2.329	10	6.009	59.375
2009	31.926	20.888	2.382	23	6.357	61.576
2010	36.425	22.080	1.311	22	9.335	69.173
2011	36.800	20.200	1.147	12	11.593	69.752

*Vanaf 2005 werden de agrovoedings- en omkaderingssector geïntegreerd in de VLIF-begroting (zie hoger). In tabel 6.3 werden deze opgenomen onder de rubriek diverse uitgaven.

- 2005: Agrovoeding en Omkadering:	4.400	
- 2006: Agrovoeding en Omkadering:	5.504	Over te dragen saldo: 13
- 2007: Agrovoeding en Omkadering:	1.900	Over te dragen saldo: 1.704
- 2008: Agrovoeding en Omkadering:	2.300	Over te dragen saldo: 3.709
- 2009: Agrovoeding en Omkadering:	2.225	Over te dragen saldo: 4.132
- 2010: Agrovoeding en Omkadering:	2.178	Over te dragen saldo: 7.157
- 2011: Agrovoeding en Omkadering:	2.900	Over te dragen saldo: 8.693

Vanaf 2001 betaalt het VLIF enkel het Vlaamse gedeelte van de steun (aan het Vlaams Betaalorgaan), zodat de prefinanciering van het Europees deel door het VLIF stopte (minder uitgaven vanaf 2001), maar zodat er ook geen inkomsten meer waren uit de EU-bijstand (daling vanaf 2002).

Voor kapitaalpremiës zijn de uitgaven vanaf 2002 veel hoger dan daarvoor door een meer veralgemeende invoering ervan met de fundamenteel gewijzigde VLIF-regelgeving vanaf 2000.

De betalingen stijgen de laatste jaren gezien het toenemend bedrag aan kapitaalpremiës (snellere betaling dan rentesubsidies die meer gespreid zijn in de tijd), maar vooral door het hoger niveau van de steuntoekenningen (budgettaire vastleggingen) de laatste jaren na herverdelingen uit provisionele kredieten en structurele verhoging van de vastleggingsmachtiging.

Tevens zijn er vanaf 2005 ook betalingen voor de nieuwe VLIF-doelgroepen (enkel kapitaalpremiës voor agrovoeding en omkadering). Dat is door de inwerkingtreding van de betreffende nieuwe organieke regelgevingen nog is toegenomen naarmate er indieningsrondes werden uitgeschreven, gevolgd door de dossierbehandeling (steuntoekenning) en de hieruit voortvloeiende betalingen.

6.2 Indieningen

6.2.1 Indieningen van land- en tuinbouwproducenten

Figuur 6.1 toont de evolutie in het aantal indieningen van 1993 tot 2009. Niettegenstaande een terugval in het aantal land- en tuinbouwbedrijven is er globaal een stijgende evolutie.

Midden jaren '90 was er wel een terugval van de aanvragen uit de tuinbouwsector (van 1995 tot 1997), onder meer als gevolg van een crisis in de tuinbouwsector. Eind jaren '90 start dan weer een opwaartse trend in het aantal indieningen.

De cijfers voor 1999, met een uitgesproken stijging van het aantal aanvragen en een stijgend gemiddeld kredietbedrag, moeten enigszins gerelativeerd worden vermits er eind 1999 zeer veel aanvragen zijn binnengekomen om te anticiperen op de wijziging van de VLIF-regelgeving in 2000.

Zoals verwacht waren er in 2000 veel minder aanvragen om VLIF-steun. Deze terugval werd in 2001 ruimschoots goedgemaakt, enerzijds door een inhaalbeweging van de uitgestelde investeringsdossiers in afwachting van de nieuwe VLIF-regelgeving en anderzijds door de nieuwe mogelijkheid om dossiers in te dienen voor subsidiëring van investeringen die uitsluitend met eigen middelen worden gefinancierd.

In 2002 is er, zoals verwacht na het piekjaar 2001, een terugval van zowel het aantal ingediende VLIF-aanvragen als van het kredietvolume. Die terugval is relatief beperkt zodat gedurende de periode 2002-2004 kan gesproken worden van een stabilisatie van het aantal aanvragen om steun op ongeveer 4000 dossiers per jaar. In 2005 is er een nieuwe opstoot in het aantal aanvragen tot 4448 dossiers. De forse toename kan gedeeltelijk verklaard worden door het extra aantal aanvragen op het einde van het jaar om te anticiperen op een aangekondigde bijstelling van de regelgeving (vermindering steunintensiteit voor een aantal investeringen), die uiteindelijk pas in maart 2006 werd doorgevoerd.

Hetzelfde fenomeen herhaalt zich in 2006. Enerzijds door de aangekondigde wijziging van de aanvraagprocedure en anderzijds door de onzekerheid over het behoud van de steunmaatregelen bij een gewijzigd EU-beleid (PDPO II), wordt een historisch hoog aantal aanvragen ingeleid. De stijging is vooral uitgesproken in de landbouw.

In 2007 zijn er weer aanzienlijk minder aanvragen door de anticipatie eind 2006. Door het invoeren van de aanvraag in 2 twee delen (een eerste luik vóór aanvang van de investering gevolgd door een tweede luik binnen de 6 maanden na het eerste luik), slaan de cijfers van 2007 op de indieningen van het tweede luik (compleet dossier analoog aan met de vroegere enige aanvraag om tussenkomst). Er was begin 2007 bijgevolg een periode met een zeer beperkt aantal aanvragen (2e luik). Vanaf midden 2007, en zeker vanaf 2008, is er terug een stabiel indieningsritme met een "normaal" aantal aanvragen (2e luik). Tegenover de voorgaande jaren (abstractie makend van 2006 en 2007) is het aantal nog iets getemperd omdat er t.e.m. 2008 slechts één dossier per aanvrager kon worden ingediend.

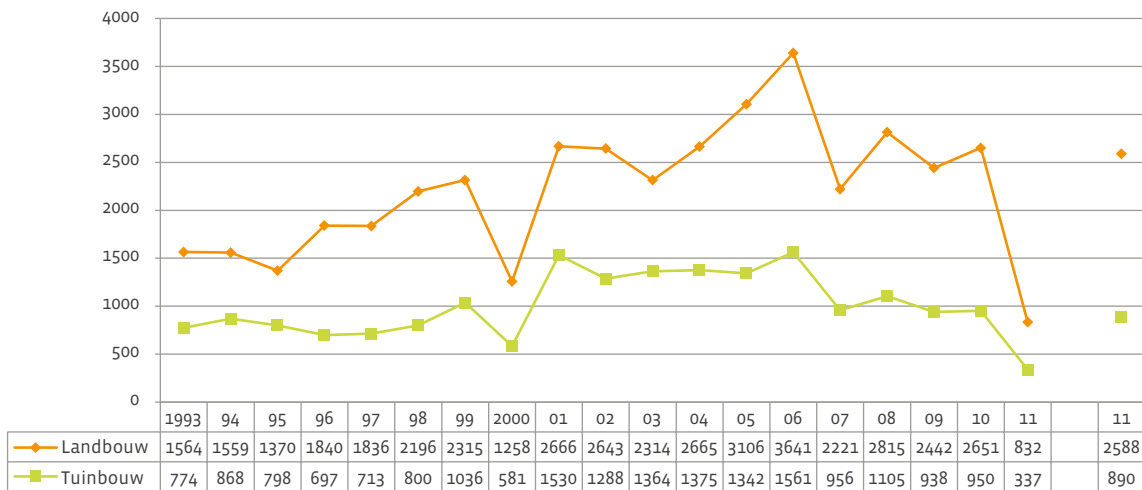
In 2009 werden ongeveer 14% minder aanvragen ingediend t.o.v. 2008. In 2010 herstelde zich dit enigszins, maar eigenlijk was dit te wijten aan de aanvragen voor steun op overbruggingskredieten voor de financiering van operationele kosten ten gevolge van de economische crisis.

Over de indieningen in 2011 wordt de evolutie t.o.v. de voorgaande jaren uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 4. Aangezien de indieningsprocedure terug wijzigde vanaf 2011 (met een aanvraag met één document), en de bestaande regeling een uitlooperperiode van 6 maanden had (maximale tijdsperiode tussen 1e en 2e luik), moeten beiden uit elkaar gehaald worden:

- indieningen 2e luiken in 2011, volgend op aanmeldingen in 2010
- indieningen unieke aanvragen 2011

Dit onderscheid wordt ook gemaakt in de onderstaande grafieken.

Figuur 6.1 Evolutie van het aantal ingediende dossiers voor land- en tuinbouwproducenten

6.2.1.1 Evolutie van de indieningen voor vestigingssteun

In de figuren 6.2 en 6.3 worden respectievelijk de evolutie van het aantal ingediende dossiers en de voorziene vestigingskosten weergegeven. Zowel het aantal dossiers als de voorziene vestigingskosten zijn na 1999 afgenomen en konden het niveau van midden jaren '90 niet meer bereiken, ook al geniet een eerste schijf vestigingskosten uitsluitend van een kapitaalpremie zodat familiale overnames zonder krediet hierop ook kunnen inspelen. De halvering van het aantal aanvragen om vestigingssteun is ook niet gecompenseerd door een verhoging van de globale vestigingskosten. De gemiddelde vestigingskosten per bedrijf zijn wel met ongeveer 20% gestegen in een periode van 10 jaar.

In de periode 2002-2005 was er een stabilisatie van het aantal vestigingen (overname van bedrijven) in de land- en tuinbouw op ongeveer 200 à 220 per jaar. Dit aantal lag in de lijn van de verwachtingen op basis van een aantal macro-economische gegevens met betrekking tot land- en tuinbouwsector. Des te opmerkelijker was dan ook de verdubbeling van het aantal aanvragen in 2006. Maar dit was te wijten aan de anticipatie op de gewijzigde aanvraagprocedure vanaf 2007 en op een verwachte vermindering van de mogelijkheden op steun (max. 55.000 euro steunvolume).

Om dezelfde redenen duikt dan ook het aantal indieningen in 2007 spectaculair naar beneden. Het gemiddelde van 2006 en 2007 samen ligt dan weer toch nog iets hoger dan de voorgaande jaren (282 i.p.v. rond de 220). De verklaring hiervoor kan gezocht worden in het toenemend succes van de vestiging in de land- en tuinbouwsector als mandataris van een vennootschap door overname van aandelen en de mogelijkheid van vestigingssteun voor twee partners (man/vrouw) als bedrijfsleider binnen vennootschappen.

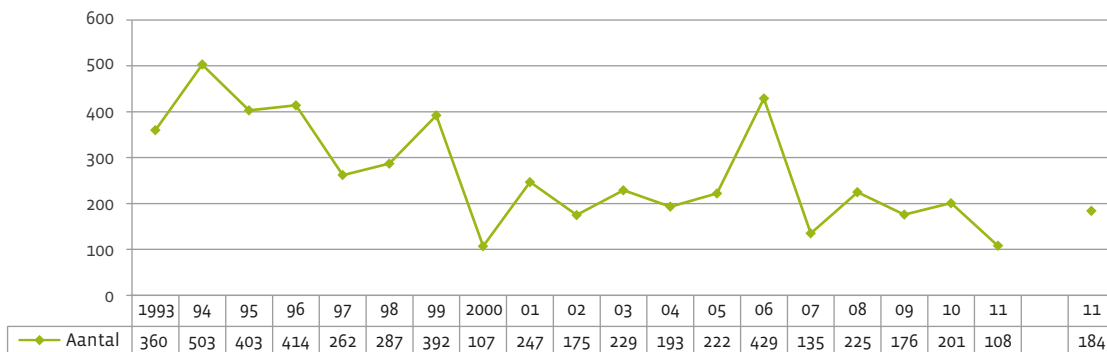
Uiteraard is het bedrag aan ingediende vestigingskosten voor subsidiëring navenant.

Voor 2008 zien we dan weer een 'normaal' aantal aanvragen voor vestigingssteun. 2009 komt lager uit omdat er een afwachtende houding werd aangenomen in afwachting van de verwachte verhoging van de vestigingssteun van maximaal 55.000 euro naar maximaal 70.000 EUR euro na een wijziging in het Vlaams Plattelandsontwikkelingsplan PDPO II.

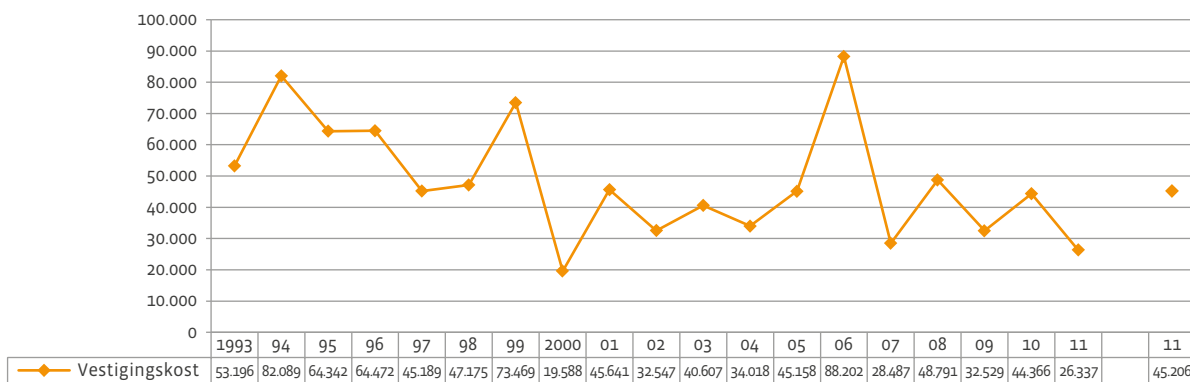
Deze vertraging bij de indieningen werd in 2010 maar slechts zeer beperkt goedge maakt omdat de formele goedkeuring van de steunstijging maar pas in de tweede helft van het jaar werd gegeven. Rekening houdend met de termijn tot 6 maanden tussen de 2 luiken van de VLIF-aanvraag, zal er pas in 2011 een duidelijke stijging zijn.

Over de indieningen in 2011 wordt de evolutie t.o.v. de voorgaande jaren uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 4.

Figuur 6.2 Evolutie van het aantal indieningen voor vestigingssteun

Figuur 6.3 Evolutie van de voorziene vestigingskosten voor vestigingssteun van 1993 tot 2008 (x 1000 euro)

6.2.1.2 Evolutie van de indieningen voor investeringssteun (inclusief verbreding)

In de figuren 6.4 en 6.5 worden respectievelijk de evolutie van het aantal ingediende dossiers en de voorziene investeringskosten weergegeven. Beide figuren vertonen hetzelfde patroon.

In tegenstelling tot de vestigingen kenden de aanvragen om investeringssteun wel een beduidende toename na 2000.

Vanaf 2005 gaat de stijging in het aantal dossiers gepaard met een nog grotere toename van de voorziene investeringskosten: de gemiddelde investeringskosten per dossier lopen sterk op. Vooral de toename van dossiers met grote investeringen zoals ammoniakemissiearme stallen spelen hier een belangrijke rol. Die evolutie zet zich onverminderd verder in 2006, nu vooral in de tuinbouwsector. Met een volume voorziene investeringen van bijna 500 miljoen euro wordt een niveau bereikt dat bijna het dubbele bedraagt voor de periode 2001-2004.

In 2007 zien we minder aanvragen (wijziging indieningsprocedure), maar de trend op het gebied van investeringskosten is veel minder duidelijk, en de stijging van de gemiddelde financiële impact per dossier zet zich door verder (aantal daalt met 38 % terwijl het investeringsvolume maar slechts daalt met 23 % t.o.v. 2006). In 2007 zijn immers nogal wat grote tuinbouwprojecten ingediend door aanvragers die het periodeplafond 2000-2006 (PDPO I) hadden bereikt met eerdere dossiers.

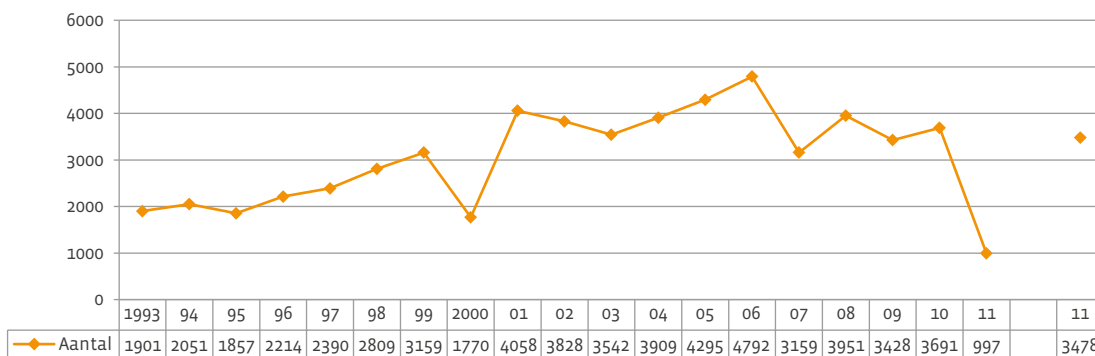
In 2008 herstelt het aantal aanvragen zich zodat de stijging in 2006 en de daling in 2007 enkel te verklaren is door de nieuwe indieningsprocedure (gemiddelde 2006-2007 is wel normaal). Het investeringsbedrag echter bereikt in 2008 een historische recordhoogte van bijna 590 miljoen euro. Dat is te wijten aan grote investeringsprojecten in ammoniakemissiearme stallen en vooral WKK-installaties (in de glastuinbouw). Ook de plaatsing van fotovoltaïsche zonnecellen kent een toenemend succes vanaf 2008.

De uitzonderlijke toename van het investeringsvolume in 2008 wordt gevolgd door een daling omdat de genoemde dure investeringsprojecten in aantal niet meer toenemen, en zelfs minderen. 2009 komt uit op een gemiddeld investeringsniveau van de jaren 2006-2007-2008, terwijl het aantal een iets dalende trend vertoont over de jaren 2006-2009. Dit betekent een gemiddeld hogere financiële impact per aanvraag.

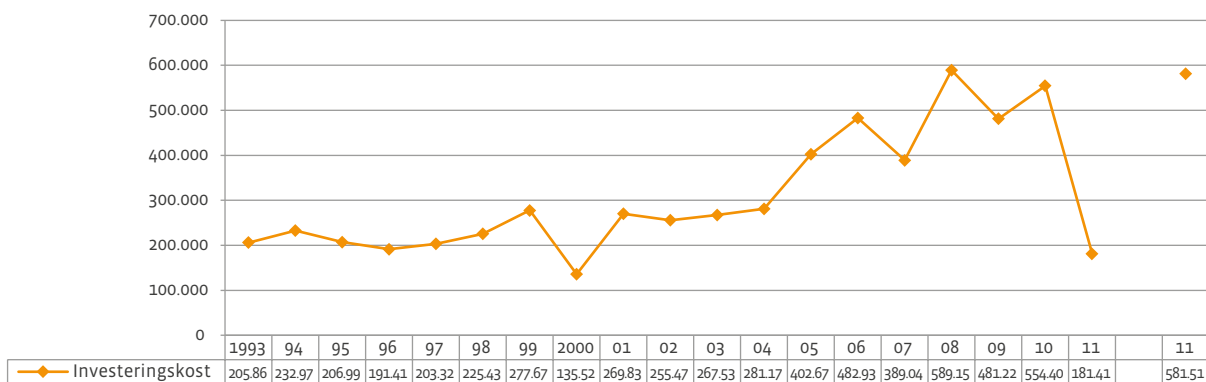
Het beeld van 2010 blijft binnen de trend van 2006-2009, zij het met een lichte stijging van het aantal. Abstractie makend van de ruim 300 aanvragen voor overbruggingskredieten, daalt het aantal licht, maar stijgt het gemiddelde investeringsbedrag nog ook al zijn de overbruggingskredieten relatief beperkt in bedrag.

Over de indieningen in 2011 wordt de evolutie t.o.v. de voorgaande jaren uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 4.

Figuur 6.4 Evolutie van het aantal indieningen voor investeringssteun

Figuur 6.5 Evolutie van de voorziene investeringskosten voor investeringssteun (x 1000 euro)

6.2.2 Indieningen van land- en tuinbouwcoöperaties

Gezien het geringere aantal dossiers kunnen sterke schommelingen van jaar tot jaar voorkomen. Sinds 2005 was er een jaarlijkse stijging van het ingediende investeringsbedrag met een absoluut record in 2009 van bijna 56 miljoen euro. In dat jaar werd eveneens beslist de steunverlening aan de afzet- en verwerkingscoöperaties op een andere manier te organiseren, namelijk via het systeem van wekerende oproepen. Midden 2009 werd de steunverlening aan de landbouwcoöperaties in de sector groenten en fruit tijdelijk opgeschort en in 2010 de steunverlening aan de coöperatieve verwerkingssector. In 2011 werd vervolgens de doorstart van de steunverlening gerealiseerd met de organisatie van een eerste investeringsoproep. Via deze oproepen komen niet langer alle investeringen voor steun in aanmerking maar wordt de nadruk gelegd op specifieke investeringen zoals innovatieves, milieu- en energie-investeringen..

Tabel 6.4 geeft een overzicht van zowel het aantal ingediende dossiers per jaar als het totaal aan voorziene investeringskosten die deze aanvragen vertegenwoordigen.

Tabel 6.4 Evolutie van het aantal indieningen en de voorziene investeringskosten in euro voor coöperatieven

	Aantal dossiers	Voorziene investeringskosten
1993	9	17.148.530
1994	16	23.838.278
1995	15	14.752.852
1996	11	35.301.122
1997	12	15.273.504
1998	6	2.437.751
1999	16	17.182.332
2000	8	748.564
2001	17	41.569.012
2002	9	1.466.124
2003	7	3.666.728
2004	21	29.180.635
2005	31	15.818.836
2006	26	22.593.899
2007	37	33.417.856
2008	34	35.250.347
2009	37	55.742.540
2010	23	28.374.250
2011	20	16.119.139

6.2.3 Indieningen van de agrovoedingssector

De steunmaatregel “agrovoeding” wordt georganiseerd middels oproepen en kent geen continue toestroom van aanvragen. Het aantal ingediende dossiers varieert sterk per oproep en is vooral afhankelijk van de ter beschikking gestelde budgettaire middelen. Deze middelen bepalen immers het aantal oproepen, het aantal sectoren, het steunpercentage en de investeringen die in aanmerking kunnen komen voor steun.

In 2005 werd een eerste aanvraagronde gelanceerd met uitsluitend (Vlaamse) VLIF-cofinanciering binnen PDPO I (de voorgaande ronde binnen het plattelandsprogramma in 2001 was de Vlaamse steun nog hoofdzakelijk afkomstig van de budgetten van de administratie Economie). In totaal werden 145 dossiers ingediend, waarvan er aan 115 steun werd toegekend.

Einde 2006 werd buiten PDPO I nog een oproep gelanceerd in het kader van de verwerking van koolzaad tot pure plantaardige olie met uitsluitend Vlaamse middelen. Voor deze oproep was er slechts één inschrijving.

De oproepen in 2005 en 2006 waren nog gebaseerd op een ad hoc beslissing van de Vlaamse Regering. De organieke regelgeving “VLIF-agrovoeding” trad in werking in 2007 en een eerste oproep binnen de nieuwe regelgeving werd georganiseerd in 2008. De eerste (2008) en de tweede oproep (2009) leverden een gelijkaardige respons op in aantal projecten en totaal investeringsvolume. In 2010 werd op 23/12/2010 een derde oproep gelanceerd op 23/12/2010 voor de indiening van aanvragen in 2011. In 2011 werd geen nieuwe oproep georganiseerd.

Omwille van de financiële en economische crisis in de periode 2008-2010 werden veel betoelagde projecten geschrapt of uitgesteld. De uitvoering van de lopende projecten (oproepen 2008, 2009 en 2010) werd maximaal ondersteund o.m. door de toekenning van een verlenging van de uitvoeringstermijn.

Tabel 6.5 Evolutie van het aantal goedgekeurde projecten en de subsidiabele investeringskosten (in euro) voor agrovoeding

	Aantal ingediende projecten	Ingediende investeringskosten (euro)
2005	115	173.720.766
2006	1	500.000
2007	0	0
2008	62	132.804.444
2009	76	135.223.636
2010	0	0
2011	36	62.725.553

6.2.4 Indienen van de omkaderingssector

In 2005 werd slechts 1 dossier ingediend waar alle in 2005 beschikbare VLIF-middelen voor de omkaderingssector naartoe gingen.

In 2006 werden 9 projecten ingediend, waarvan 8 moderniseringsprojecten van diverse praktijkcentra en 1 herlokalisatieproject.

Net als bij agrovoeding waren de oproepen in 2005 en 2006 het gevolg van een ad hoc beslissing van de Vlaamse Regering. Na het in werking treden van de organieke regelgeving "VLIF-omkadering" in 2007 kon op het einde van het jaar nog een oproep worden gelanceerd voor investeringsprojecten in de omkaderingssector. In totaal werden 12 projecten ingediend. Het hogere aantal is onder meer te wijten aan het feit dat sinds 2007, naast de praktijkcentra in de plantaardige sector, eveneens ook de praktijkcentra in de dierlijke sector in aanmerking kunnen komen voor steun.

In 2009 (oproep 2008) werden er 11 aanvragen ingediend. In 2009 is er geen oproep voor aanvragen geweest.

Met 10 ingediende aanvragen bevestigt de oproep 2010 het vrij constant aantal projecten. Dit is niet onlogisch gezien het kleine aantal potentiële indieners waarvan de meeste dan ook zeer regelmatig ingaan op een indieningsoproep.

In 2011 werd geen nieuwe oproep voor steunaanvragen georganiseerd.

Tabel 6.6 geeft een overzicht van zowel het aantal ingediende dossiers per jaar vanaf 2005 als het totaal aan ingediende investeringskosten die deze aanvragen vertegenwoordigen.

Tabel 6.6 Evolutie van het aantal indieningen en de betreffende investeringen (in euro) voor omkadering

	Aantal ingediende projecten	Ingediende investeringskosten (euro)
2005	1	10.372.002
2006	9	5.569.037
2007	12	6.600.000
2008	11	14.653.226
2009	0	0
2010	10	8.868.313
2011	0	0

6.3 Toegekende steun

6.3.1 Toegekende steun aan land- en tuinbouwproducenten

Figuur 6.7 toont de evolutie van de totale toegekende steun aan land- en tuinbouwers sinds 1993. De totale toegekende steun is de som van de toegekende rentesubsidies en kapitaalpremies. Vóór 2001 gaat het quasi uitsluitend om de evolutie van rentesubsidies; vanaf 2001 (nieuwe regelgeving) gaat het zowel om rentesubsidies als om kapitaalpremies.

In 1995 en 1996 steeg de verleende steun als gevolg van proceduremaatregelen en van de invoering van een eigen Vlaamse VLIF-regelgeving met uitbreiding van de subsidiëringmogelijkheden.

In 1997 en 1998 daalde het toegekend steunvolume echter, enerzijds omdat er gemiddeld kleinere kredietbedragen voor subsidiëring werden ingediend (crisis glastuinbouw), maar ook omdat de omschakeling naar een vernieuwd informatiesysteem bij het VLIF en de decentralisatie van de dossierafhandeling naar de buitendiensten moeizamer verliep dan verwacht. Bovendien lagen de kredietrentevoeten zeer laag zodat niet de maximale VLIF-rentesubsidie verleend kon verleend worden, vermits de kredietnemer zelf minimaal 3 % rente ten laste moest nemen.

In 1999 werd beduidend meer steun verleend dan in 1998, vooral omdat de praktische omschakelingsproblemen naar het vernieuwd informatiesysteem achter de rug waren.

In 2000 werden slechts aanvragen van vóór 1 januari 2000 afgehandeld vermits de nieuwe VLIF-regelgeving, van toepassing op aanvragen ingediend vanaf 1 januari 2000, pas eind 2000 werd goedgekeurd en begin 2001 werd gepubliceerd.

In 2001 en 2002 is er dan een inhaaloperatie geweest zodat zelfs het niveau van 1997 overtroffen werd. Doordat de steunverlening onafhankelijk werd van de wijze waarop de investeringen gefinancierd werden en door de afschaffing van de minimum rentelast voor de kredietnemer, kon steeds de maximale rentesubsidie toegekend worden. Vooral de tuinbouwsector kende in 2001 een sterke groei, zelfs in die mate dat de totale toegekende steun die van de landbouwsector overschreed.

Zowel in 2003 als 2004 was er een lichte daling van het totaal toegekende steunvolume, maar de vastleggingsmachtiging werd telkens volledig opgebruikt. Er bleven evenwel telkens een niet verwaarloosbaar aantal afgewerkte dossiers liggen die dan op rekening kwamen van het volgende jaar (te lage vastleggingsmachtiging). Dit was niet anders in 2005 met een toename van de toegekende steun, vooral in de landbouw (ammoniakemissiearme stallen).

In 2005 en 2006 kon er als gevolg van budgettaire ingrepen (verhoging vastleggingsmachtiging) en beperkte noden in de agrovoedings- en omkaderingssector meer steun verleend worden aan de producenten. Opmerkelijk voor de periode 2001-2006 is de alsmaar toenemende divergentie tussen het volume steun voor landbouwbedrijven ten opzichte van het volume steun voor tuinbouwbedrijven. Waar in 2001, zeer uitzonderlijk, meer steun verleend werd aan tuinbouwbedrijven dan aan landbouwbedrijven, was de verhouding in 2006 geëvolueerd naar 73 % voor landbouwbedrijven en 27 % voor tuinbouwbedrijven. Een paar mogelijke verklaringen zijn:

- een toenemend aantal tuinbouwbedrijven dat, naarmate de periode 2000-2006 vordert, geconfronteerd wordt met het maximum subsidiabel investeringsbedrag en op basis hiervan uitgesloten is van steun. Naar schatting een 100-tal grote (glas-)tuinbouwbedrijven komt om die reden naar het einde van de periode niet meer in aanmerking voor steun;
- de geleidelijke selectieve versoepeling van de sectorale beperkingen in de veehouderij waardoor de mogelijkheden op steun, gekoppeld aan hoge steunintensiteiten, fors toenemen.

Door de verhoogde vastleggingsmachtiging in 2007 kon er meer steun worden toegekend (budgettair vastgelegd). Deze stijging is groter voor de landbouwsector dan voor de tuinbouwsector. Voor de tuinbouwsector werden de zware investeringsdossiers pas in 2007 ingediend (cfr. periodeplafond 2000-2006) en deze zijn in 2007 nog quasi niet afgehandeld voor toekenning van steun.

Dit is in 2008 wel grotendeels het geval, met als gevolg dat het aandeel van de landbouwdossiers in de toegekende steun duidelijk daalt voor wat het steunvolume betreft. De aantallen dossiers liggen beduidend lager dan in 2007 wegens het tekort aan vastleggingsmiddelen.

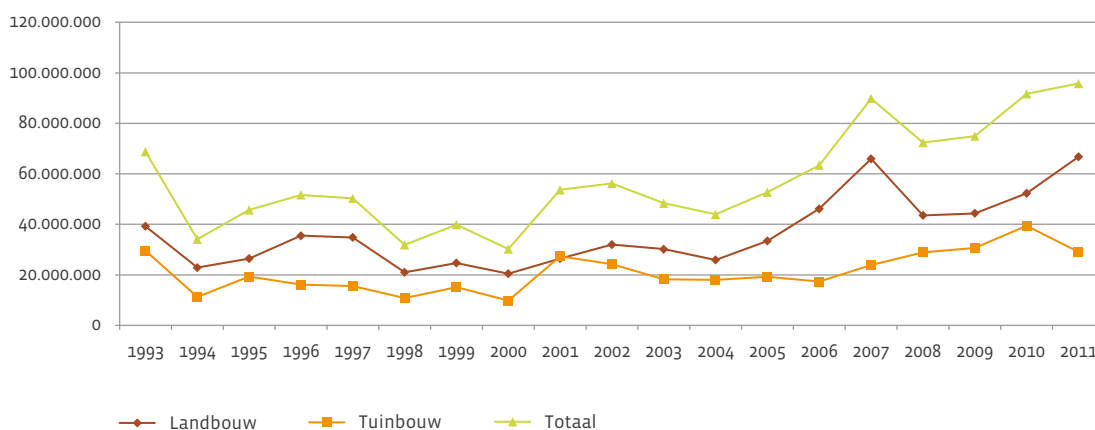
Het algemeen toekenningsniveau was in 2009 ongeveer constant t.o.v. 2008. De vastleggingsmachtigingen waren in beide jaren immers ongeveer gelijk. Het aantal dossiers lag evenwel lager door een hoger gemiddeld steunbedrag per dossier.

In 2010 kon er dan weer opnieuw meer worden toegekend aan de producenten bij een min of meer gelijk gebleven vastlegingsmachtiging (Vlaamse cofinanciering) omdat

- er geen steun werd toegekend aan de agrovoedingssector;
- er speciale EU-middelen ter beschikking waren waarbij er geen (suikerpremies) of veel minder (nl. 25% voor health check-premies,) Vlaamse cofinanciering was dan bij de gewone steunstelsels (70%).

Over de steuntoekenning in 2011 wordt de evolutie t.o.v. de voorgaande jaren uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 5.

Figuur 6.6 Evolutie van de toegekende steun (euro) aan land- en tuinbouwproducenten

Tabel 6.7 Aantal dossiers van producenten met een beslissing (eerste steuntoekenning)

Toekenning in	Landbouw		Tuinbouw		TOTAAL	
	gunstig	Ongunstig	gunstig	ongunstig	gunstig	ongunstig
1993	1613	500	1049	186	2662	686
1994	1182	213	598	104	1780	317
1995	1152	194	784	69	1936	263
1996	1699	191	827	56	2526	247
1997	1975	193	752	22	2727	215
1998	1451	77	601	14	2052	91
1999	1985	86	771	20	2756	106
2000	1287	72	559	13	1846	85
2001	1984	289	1243	63	3227	352
2002	2609	217	1361	73	3970	290
2003	2319	157	1196	51	3515	208
2004	2024	157	1183	47	3207	204
2005	2011	153	960	67	2971	220
2006	2141	167	975	57	3116	224
2007	2862	215	1188	78	4050	293
2008	2150	244	954	91	3104	335
2009	1945	182	710	62	2655	244
2010	2232	197	779	91	3011	288
2011	1910	184	788	86	2698	270

6.3.2 Toegekende steun aan land- en tuinbouwcoöperaties

De totale toegekende steun voor land- en tuinbouwcoöperaties is sterk schommelend met uitgesproken pieken in 1996 en 2008. De gemiddeld toegekende steun in de laatste vier jaar bedraagt 4,5 miljoen euro.

Door de sterke concentratie in de coöperatieve afzetsector kan een beperkt aantal financieel zware dossiers sterk doorwegen en belangrijke begrotingsmiddelen opslorpen.

Tabel 6.8 Evolutie van de toegekende steun in euro aan land- en tuinbouwcoöperaties

	Aantal dossiers	Toegekende steun (euro)
1993	10	2.283.246
1994	15	2.733.792
1995	13	1.556.630
1996	14	6.381.298
1997	10	1.183.693
1998	5	967.465
1999	11	3.664.309
2000	6	128.318
2001	5	2.098.993
2002	14	4.490.271
2003	8	97.745
2004	21	4.179.721
2005	13	2.701.103
2006	24	2.603.067
2007	25	3.566.942
2008	38	5.643.908
2009	29	3.116.773
2010	26	4.701.068
2011	30	4.588.317

6.3.3 Waarborg (enkel voor producenten en hun coöperaties)

Vanaf 1995 daalt het toegekende percentage waarborg ten opzichte van het totaal kredietvolume (zowel gevraagd als gesubsidieerd), maar stijgt de toegekende waarborg per dossier wel.

Het eerste fenomeen is te verklaren doordat er vanaf 1994 een bijdrage moet betaald worden aan het VLIF om VLIF-waarborg te verkrijgen. Het tweede fenomeen wordt veroorzaakt door het optrekken van de maximaal toe te kennen waarborg tot 90 % van het gesubsidieerd krediet. Daarenboven wordt er, als er waarborg is gevraagd, steeds de maximale waarborg gevraagd en dus ook veelal verleend. De kredietinstelling heeft er immers geen belang bij om een lager percentage waarborg te vragen (de kredietnemer wel gezien de bijdrage) want hoe kleiner dit percentage hoe groter het aandeel van het verlies voor de bank als er een uitwinning moet gebeuren.

Voor dossiers ingediend vanaf 1 januari 2002 is de maximale VLIF-waarborg wel verlaagd tot 80 %, waardoor de medeverantwoordelijkheid van de kredietinstellingen terug groter wordt (EU-regelgeving).

De trend van steeds minder toegekende waarborg (in bedragen) manifesteert zich steeds verder in de loop der jaren.

De cijfers voor 2007-2009 wijzen op een stabilisatie van het aantal dossiers met waarborgtoekenning, maar in 2010 waren het er nóg minder. Wel is het zo dat de gemiddelde toegekende waarborg per dossier fors toegenomen is (van ongeveer 175.000 euro in de jaren 2002-2006 tot 276.300 euro in 2008 en meer dan 300.000 euro in 2009 en 2010).

2011 is in die zin een atypisch jaar met méér dossiers met waarborg omdat er ook voor overbruggingskredieten VLIF-waarborg werd verleend. Voor deze kredieten zijn kredietbedragen (en toegekende waarborg) relatief laag.

Tabel 6.9 Evolutie van de toegekende waarborg en de verhouding t.o.v. het kredietvolume (x 1000 euro)

	Aantal dossiers	Toegekende waarborg	Gevraagd kredietvolume van dossiers met waarborg	% waarborg
1993	855	79.138	138.830	57,00%
1994	512	71.264	99.661	71,51%
1995	534	77.013	103.054	74,73%
1996	697	55.821	83.436	66,90%
1997	475	59.879	77.707	77,06%
1998	287	35.414	42.239	83,84%
1999	435	61.021	74.846	81,53%
2000	348	50.726	60.015	84,52%
2001	245	33.764	49.885	67,68%
2002	162	33.667	53.226	63,25%
2003	108	17.123	30.947	55,33%
2004	105	17.888	30.398	58,85%
2005	113	19.344	30.457	63,51%
2006	58	10.681	18.196	58,70%
2007	36	7.023	12.947	54,25%
2008	24	6.632	14.432	45,95%
2009	28	9.060	16.829	53,84%
2010	13	3.978	6.816	58,36%
2011	34	5.149	9.019	57,09%

6.3.4 Toegekende steun aan de agrovoedingssector

Tabel 6.10 Evolutie van de toegekende steun (in euro) aan agrovoeding

	Aantal dossiers	Toegekende steun (Vlaamse cofinanciering) (euro)
2005	89	3.484.471
2006	26	2.428.106
2007	1	75.000
2008	54	3.821.784
2009	64	5.987.452
2010	0	0
2011	33	1.066.792

Van de dossiers, ingediend in 2005, werden 89 dossiers uit diverse sectoren (uitgezonderd de vleeswarenssector) vastgelegd in 2005 voor een bedrag van 3.484.471,01 euro en werden 26 dossiers van de vleeswarenssector vastgelegd in 2006 voor een bedrag van 2.428.105,86 euro.

Het enige dossier binnen de oproep “pure plantaardige olie” in 2006 (verwerking koolzaad tot pure plantaardige olie) kreeg 75.000 euro steun toegekend in 2007.

Vanaf 2008 wordt gewerkt met de nieuwe regelgeving waarbij geregeld een indieningsronde wordt georganiseerd met een groepswijze steuntoekenning. In 2010 werd pas op het einde van het jaar (23/12/2010) een nieuwe oproep georganiseerd waarbij de steuntoekenning gebeurde in 2011.

6.3.5 Toegekende steun aan de omkaderingssector

Tabel 6.11 Evolutie van de toegekende steun in euro aan omkadering sinds 2005

	Aantal dossiers	Toegekende steun (Vlaamse cofinanciering) (euro)
2005	7	4.137.640
2006	9	2.176.698
2007	0	0
2008	12	2.359.270
2009	10	2.000.000
2010	4	2.000.000
2011	0	0

De toegekende steun van 4.137.640,25 euro in 2005 betreft enerzijds een nieuw project (3.903.279,00 euro) en anderzijds de transfer van de vastleggingen van 6 lopende projecten van een begrotingsartikel van de toenmalige Administratie Land- en Tuinbouw (ALT) naar de VLIF-begroting (234.361,25 euro).

Volgend op de inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving werd in 2007 nog een oproep gelanceerd die 12 aanvragen opleverde begin 2008. De steunverlening aan deze 12 ingediende investeringsprojecten gebeurde dan ook in 2008.

Eind 2008 werd een nieuwe oproep gelanceerd die 11 aanvragen opleverde, waarvan er 10 steun kregen toegekend in 2009 met de beschikbare middelen van 2.000.000 euro.

De oproep 2010 leverde 10 aanvragen op, waarvan er aan 4 steun werd toegekend in 2010 met de beschikbare middelen van 2.000.000 euro. In 2011 werd geen nieuwe oproep georganiseerd.

6.4 Uitbetaalde steun

6.4.1 Uitbetaalde steun aan de producenten en hun coöperaties

6.4.1.1 Rentesubsidie

Tabel 6.12 geeft de evolutie weer van de uitbetaalde totale rentesubsidie (investeringssteun, vestigingssteun en louter regionale steun) over de periode 1993-2010.

Tabel 6.12 Evolutie van de uitbetaalde rentesubsidies

Uitbetaalde rentesubsidie (Vlaamse cofinanciering) (x 1000 euro)	
1993	667
1996	30.372
2000	40.754
2001	25.451
2002	25.977
2003	19.836
2004	24.987
2005	25.694
2006	23.535
2007	29.574
2008	26.227
2009	30.630
2010	36.390
2011	36.775

De uitbetalingen aan rentesubsidies worden, afgezien van verklaarbare schommelingen, door de jaren heen belangrijker naarmate het aantal actieve VLIF-dossiers toeneemt.

In 1999 werd om praktische redenen slechts voor 3 trimesters rentesubsidie uitbetaald. Voor het 4e 4de trimester 1999 werd begin 2000 in totaal 400,5 miljoen BEF vereffend (10 miljoen euro). Deze zijn begin 2000 uitbetaald zodat er voor 5 trimesters is uitbetaald in 2000.

Vanaf 2001 ziet men de intrede van het Betaalorgaan in de betalingsoperaties: het VLIF betaalt vanaf dan enkel nog het Vlaamse aandeel van de steun (voorheen ook de voorfinanciering van de Europese cofinanciering), wat een daling in de absolute cijfers weergeeft. De Europese steun wordt direct bijgesteld door het Betaalorgaan.

In 2003 werd er minder uitbetaald omdat er niet voldoende dotatie was toegekend om alle betalingsbehoeften te dekken. Deze dotatie was in 2004 wel hoger (zie punt 6.1. Begroting) zodat opnieuw meer betalingen konden uitgevoerd worden, maar nog niet voldoende om alles te vereffenen. Deze betalingsachterstand werd in 2005-2006 weggewerkt.

In 2007 vertonen de uitbetalingen aan rentesubsidies een verhoging omwille van een betere spreiding van de steuntoekenningen over het jaar.

Vanaf 2007 zien we ook het betalingseffect van het systematisch méér steun toekennen (hogere vastleggingsmachtigingen dankzij kredietherverdelingen in 2007, 2008 en 2009 en structurele verhoging in 2010).

Voor 2010 komt daar nog bij dat 2 belangrijke kredietinstellingen door ICT-omschakelingsproblemen nog een deel rentesubsidies 2009 in 2010 opvroegen.

De uitbetalingen in 2011 zijn globaal van dezelfde grootte-orde dan in 2010, maar eigenlijk is er een stijging gezien de te late betalingen in 2010 voor 2009.

6.4.1.2 Kapitaalpremies

In tabel 6.13 wordt een overzicht gegeven van de evolutie van de uitbetaalde kapitaalpremies voor de huidige regelgeving (vanaf 2001), meer bepaald de Vlaamse cofinanciering ervan.

In 2001 gebeurde de uitbetaling van de kapitaalpremies nog in 5 gelijke delen over 5 jaar, hetzij of volledig in 1 keer als de premie kleiner is dan 1.000 euro. In 2002 al werd beslist dat deze premies in 2 keer uitbetaald dienden te worden, of volledig indien als de premie kleiner is dan 1.000 euro. Alle dossiers ingediend in 2000 en 2001 met een eerste betaling van 1/5 in 2001, kregen zodoende het resterende deel (4/5) van hun premie gestort in 2002.

Vandaar de sterke toename van het premiebedrag in 2002 t.o.v. 2001, en dit zowel voor de uitbetaalde investerings- als vestigingspremies.

Vanaf 2003 vertoont het aantal dossiers waarvoor een kapitaalpremie betaald werd, een opwaartse trend, zowel wat investeringspremies als vestigingspremies betreft. Het aantal uitbetaalde vestigingspremies stijgt over de jaren, net als het premiebedrag, om in 2007 een piek te bereiken van 560 dossiers en 4,893 miljoen euro.

Ook de uitbetaalde investeringspremies bereiken een niveau van 6000 à 7000 dossiers met een gestegen premiebedrag tot om en bij de 17 miljoen euro, onder meer ten gevolge van een verschuiving naar meer grote premies (stijging steun in de 40%-categorie).

In 2006 wordt er iets minder betaald aan investeringspremies omdat er vanaf 16 oktober 2006 betalingen moesten uitgesteld worden tot 2007. Het Europees boekjaar 2006 (financieringsperiode 2000-2006) liep immers ten einde op 15 oktober en voor de nieuwe financieringsperiode 2007-2013 konden er maar betalingen gelanceerd worden vanaf 1 januari 2007. In 2007 werd dan weer absolute voorrang gegeven aan de uitbetaling van vestigingspremies.

2008 vertoont vervolgens een stijging van de uitbetaalde premies (= betalingseffect van de verhoogde vastleggingen vanaf 2007). In de betalingen 2009 is ook 2,552 miljoen euro inbegrepen voor de 3 premietypes samen (Vlaamse cofinanciering) waarvan de uitbetaling voorzien was in het eerste kwartaal van 2010, maar die vervroegd werden uitbetaald in het kader van het economische herstelplan voor de landbouwsector (cfr. economische crisis).

Het aantal dossiers stijgt echter niet meer omdat er sedert sinds 2007 een beperking geldt op het aantal ingediende dossiers per jaar per aanvrager (eerst 1 dossier, in 2008 uitgebreid tot 2 dossiers).

Voor investeringen en diversificatie zijn er sedert 2009 premie-uitbetalingen met bijkomende EU-middelen ten gevolge van het diversificatieplan voor de suikersector (zonder Vlaamse cofinanciering) en de Health Check (lichte herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid) ten voordele van investeringen m.b.t. energiebesparing, waterbeheer e.d.... (met slechts 25% Vlaamse cofinanciering).

In 2009 was dit nog vrij beperkt, maar breidde uit in 2010 en zeker in 2011.

Deze types premies zijn mee opgenomen in de tabellen 6.13 en 6.14.

Er zijn in 2010 iets meer dossiers met uitbetaalde premie t.o.v. 2009 omdat er meer steun is toegekend in de vorm van premies (enkel premie wanneer het gaat over suiker- en Health Check-steun), terwijl de Vlaamse cofinanciering niet noemenswaardig stijgt (slechts 0% of 25% voor deze speciale steunstelsels i.p.v. de gebruikelijke 70%).

Ook in 2010 is er een vervroegde uitbetaling geweest voor alle premietypes aan varkenshouders (cfr. aanhoudende crisis in deze sector) die normaaliter voor 2011 stonden geprogrammeerd.

De uitbetalingen van kapitaalpremies in 2011 zijn vrij gelijklopend met deze van 2010, zij het iets minder qua bedrag aan investeringspremie (Vlaamse cofinanciering). In 2011 zijn er immers relatief meer suikerpremies uitbetaald, en dat was volledig met Europese middelen (dus zonder Vlaamse cofinanciering).

Tabel 6.13 Evolutie van de uitbetaalde kapitaalpremies (Vlaamse cofinanciering) voor vestigings- en investeringssteun (x 1000 euro)

	Vestigingspremies		Investeringspremies	
	Aantal dossiers	Premiebedrag	Aantal dossiers	Premiebedrag
2002	256	2.511	3754	9.668
2003	270	1.694	5191	10.598
2004	335	2.070	4667	9.931
2005	472	3.173	7132	17.693
2006	419	2.568	6563	16.878
2007	560	4.893	5732	16.815
2008	473	4.990	5563	18.865
2009	329	3.666	3672	16.482
2010	275	3.108	3833	16.771
2011	239	2.638	3864	15.036

Vanaf 2007 worden er ook premies voor verbreding uitbetaald (as 3 in PDPO II). Tot 2006 waren deze premies inbegrepen in de investeringspremies

Tabel 6.14 Aantal dossiers en premiebedragen (x 1000 euro) voor verbreding

	Aantal dossiers	Premiebedrag
2007	267	949
2008	253	1.161
2009	273	1.906
2010	363	2.170
2011	570	2.486

6.4.13 Waarborg

Aangezien enkel de dossiers ingediend vanaf 01/04/1992 ten laste zijn van het VLIF en er tussen de toekenning van VLIF-waarborg en de eventuele afrekening van de waarborg na kredietopzegging en uitwinning enkele jaren kunnen verlopen, nam de uitbetaling van waarborg pas een aanvang in 1996.

De cijfers in tabel 6.15 tonen geen duidelijk stramien in de evolutie van de uitbetaalde waarborg over de jaren heen.

Meer dan het aantal dossiers waarvoor er waarborg werd verleend en de grootte van de waarborg, zijn externe factoren bepalend voor de uitbetalingen aan waarborg na uitwinning. Hierbij denken we aan uitzonderlijke gebeurtenissen (persoonsgebonden, natuurgebonden, marktomstandigheden, ...) die financiële moeilijkheden kunnen veroorzaken in bepaalde sectoren. Ook de onderlinge verschillen tussen de dossiers qua financiële impact kunnen groot zijn. In 2003 bijvoorbeeld ging er 1,2 miljoen euro naar de faling van 1 coöperatieve.

Tabel 6.15 Uitbetaalde VLIF-waarborg (in euro)

	Aantal	initieel toegekende VLIF-waarborg (euro)	Kapitaal (euro)	Intresten + kosten (euro)	TOTAAL uitbetaalde waarborg (euro)
1996	3	276.343	139.689	35.775	175.464
1997	8	577.747	492.667	86.252	578.919
1998	5	402.132	211.653	33.853	245.506
1999	9	735.993	614.264	127.608	741.872
2000	9	1.014.523	774.446	141.371	915.817
2001	3	387.874	242.570	22.271	264.841
2002	7	1.163.505	797.002	110.728	907.730
2003	3	2.089.785	1.484.639	69.493	1.554.132
2004	11	1.627.522	868.147	333.459	1.201.606
2005	12	1.528.266	855.269	209.712	1.064.981
2006	8	2.182.594	1.083.716	219.303	1.258.019
2007	7	1.618.437	935.434	191.214	1.126.648
2008	9	2.546.922	1.780.303	548.684	2.328.987
2009	10	3.817.147	1.928.373	459.549	2.387.922
2010	6	1.541.726	1.057.595	252.833	1.310.428
2011	8	2.240.065	1.011.189	134.962	1.146.151

De gemiddelde uitbetaalde waarborg per zaak is wel stijgend en bereikt 160.950 euro in 2007.

In 2008 was er een uitbetaling van ruim 800.000 euro voor één zaak, zodat het absoluut bedrag van uitbetalingen merkbaar hoger lag dan de voorgaande jaren.

Door het kleine aantal, en de grote variatie in financiële impact per individuele zaak, is het niet relevant om van gemiddelden per zaak te spreken.

6.4.2 Uitbetaalde steun aan de agrovoedingssector

De toegekende VLIF-steun wordt uitbetaald onder in de vorm van een kapitaalpremie in maximaal twee schijven (parallel met de Europese steun).

Tabel 6.16 Evolutie van de uitbetaalde VLIF-steun (in euro) aan agrovoeding

	Uitbetaalde steun (Vlaamse cofinanciering) agrovoeding (euro)
2005	1.374.354
2006	3.768.474
2007	177.489
2008	0
2009	443.936
2010	732.821
2011	1.272.571

De uitbetalingen in 2005 en 2006 hebben betrekking op de in 2005 georganiseerde oproep. Alle projecten (uitvoering van de investering) moesten zijn afgesloten in 2006 als gevolg van de het beëindigen van de Europese financieringsperiode 2000-2006 op 15/10/2006. Het grootste gedeelte van de steun werd dan ook uitbetaald in 2006.

Het bedrag dat werd uitbetaald in 2007 had nog gedeeltelijk betrekking op nabetalings van de projecten van de oproep 2005 (102.489,04 euro) en gedeeltelijk op de enige aanvraag van de oproep 2006 (75.000 euro).

Alle uitbetalingen voor eerdere aanvragen waren al uitgevoerd en bij gebrek aan nieuwe uitbetalingsdossiers (de steun-oekenning voor de indieningsronde van begin 2008 werd midden 2008 goedgekeurd), waren er voor de agrovoedings-sector geen uitbetalingen in 2008.

Vanaf 2009 kwamen er maar mondjesmaat dossiers in de fase van betaling (na factuurcontrole). De projecten die voor steunverlening werden aangemeld met na de oproepen 2008 en 2009, en waarvoor steun werd verleend, liepen in 2009 en 2010 enorme vertraging op in de uitvoering (of zelfs annulatie van de plannen) als gevolg van de economische crisis.

6.4.3 Uitbetaalde steun aan de omkaderingssector

De toegekende steun wordt uitbetaald onder de vorm van een kapitaalpremie in maximaal vier schijven.

Tabel 6.17 Evolutie van de uitbetaalde VLIF-steun in euro aan omkadering

Uitbetaalde steun omkadering (euro)	
2005	1.079.993
2006	1.644.624
2007	1.723.854
2008	2.070.724
2009	1.496.097
2010	1.426.937
2011	1.965.292

De uitbetaalde steun in een bepaald jaar heeft telkens betrekking op dossiers die in dat jaar steun toegekend kregen, maar ook op dossiers die die de voorgaande jaren steun kregen. Dit omdat de gesubsidieerde projecten meerdere jaren kunnen omvatten in hun uitvoering en uitbetaling (na factuurcontrole).

